

TARTU ÜLIKOOL
ÕIGUSTEADUSKOND
Eraõiguse Instituut

Meelika Liiv

**HALDUSKOOSTÖÖ SEADUSE § 12 KOHALDAMINE RIIGIHANKE
MENETLUSTES**

Magistritöö

Juhendaja: dr iur Mari Ann Simovart

Tallinn

2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
1. Riigihankeõiguse kohaldumine olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping kui hankeleping	8
1.1. Euroopa Liidu õiguse kohaldumine Eesti riigihanke menetlustele	8
1.2. Riigihangete seaduse kohaldumine halduslepingute sõlmimisele	12
1.3. Halduslepingud kui võimalikud erandid riigihankeõiguse kohaldamisalast	16
1.4. Hankijate erinev praktika halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kohaldamisel riigihangetes.....	20
2. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased kvalifitseerimise tingimused.....	23
2.1. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased erinõudega seotud kvalifitseerimise tingimused	23
2.2. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 1 nõue kui tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimus.....	24
2.3. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 2-6 nõuded kui täiendavad riigisisesed kvalifitseerimise tingimused	28
3. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased kõrvaldamise alused.....	34
3.1. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 2, 3 nõuded kui maksejõuetuse ja pankrotiga seotud kõrvaldamise alused	34
3.2. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 4 nõue kui karistatuse keeluga seotud kõrvaldamise alus	36
3.3. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 5 nõue kui varasema lepingurikkumisega seotud kõrvaldamise alus	40
3.4. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 6 nõue kui maksuvõlgnevustega seotud kõrvaldamise alus	42
3.5. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 4, 6 nõuded kui täiendavad riigisisesed kõrvaldamise alused.....	46

3.6. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kooskõla riigihankeõiguse kohase heastamine regulatsiooniga.....	51
4. Halduskoostöö seaduse § 12 rakendamine sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes.....	54
KOKKUVÕTE	57
Summary	61
Allikad	66
Kasutatud kirjandus	66
Kasutatud normatiivmaterjal.....	67
Kasutatud kohtulahendid	68
Euroopa Kohtu lahendid	68
Eesti kohtulahendid	70
Riigihangete vaidlustuskomisjoni lahendid	70
Muud allikad	71
Lisa 1. Ametlike Teadaannete ülevaade	72

SISSEJUHATUS

Kehtiva õiguse kohaselt on halduslepingute sõlmimine reguleeritud halduskoostöö seadusega (HKTS § 2)¹ ja hankelepingute sõlmimine riigihangete seadusega (RHS § 8 lg 2).² Samas eksisteerivad olukorrad, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping haldusmenetluse seaduse³ § 95 mõistes kui hankeleping riigihangete seaduse § 8 lõike 1 mõistes. Selliste lepingute sõlmimisele kohalduvate reeglite osas puudub aga õigusselgus.

Halduskoostöö seaduse § 13 lõike 1 kohaselt juhendatakse halduslepingu sõlmimisel riigihangete seaduses teenuste hankelepingu sõlmimise tingimustest ja riigihanke läbiviimise korrast, arvestades HKTS §-s 13 sätestatud erisusi. Üheks selliseks erisuseks on HKTS § 13 lg 3, mille kohaselt on riigihanke korraldaja kohustatud pakkujate kvalifitseerimisel kontrollima pakkujate vastavust halduskoostöö seaduses sätestatud nõuetele. Need nõuded, millele vastavust tuleb kontrollida, on kehtestatud halduskoostöö seaduses § 12. HKTS § 12 lg 1 kehtestab kohustuse kontrollida haldusülesannet täitva isiku usaldusväärsust ning HKTS § 12 lg 2 kehtestab usaldusväärsuse nõuded, millele isik peab vastama. Seejuures ei tehta vahet asjaolul, kui suur on sõlmitava halduslepingu maksumus (HKTS § 13 lg 2). Seega olukorras, kus hankija korraldab riigihanke eesmärgiga sõlmida haldusleping, peab ta kontrollima haldusülesannet täitva isiku usaldusväärsust vastavalt HKTS § 12 lõikes 2 kehtestatud loetelule, mille kohaselt isikul:

- 1) on võimalik kasutada haldusülesannete täitmiseks vajaminevaid tehnilisi vahendeid, tal on nõutavate teadmiste ja oskustega töötajad ning muud eeldused ja kogemused volitatava haldusülesande täitmiseks;
- 2) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimist ega pankrotimenetlust;
- 3) ei esine asjaolusid, mis võivad põhjustada tema püsiva maksejõuetuse või tema tegevuse lõpetamise;
- 4) tema kohta ei ole karistusandmeid karistusregistris;
- 5) ta ei ole oluliselt rikkunud temaga sõlmitud halduslepinguid või riigihanke teostamiseks sõlmitud hankelepinguid;

¹ Halduskoostöö seadus. – RT I, 28.02.2020, 4.

² Riigihangete seadus. – RT I, 13.03.2019, 145.

³ Haldusmenetluse seadus. – RT I, 13.03.2019, 55.

- 6) tal ei ole maksuvõlga, sealhulgas ajatatud maksuvõlga, ega lõivude, trahvide või sundkindlustuse maksete võlgnevust.

Riigihangete seaduse kohaselt võib hankelepingute sõlmimine toimuda üksnes RHS-is sätestatud korras (RHS § 8 lg 2). RHS-i rakendamisel ei oma seejuures tähtsust, kas riigihanke tulemusena sõlmitud hankeleping on tsiviilõiguslik või haldusõiguslik leping. Riigikohus on otsuses 3-3-1-64-03 välja toonud, et avaliku ülesande täitmise tagamiseks võib avalik võim sõlmida nii halduslepinguid kui tsiviilõiguslikke lepinguid.⁴ Lepingute liigitamise ja kohalduva õiguse küsimused on aktuaalsed ka magistritöö koostamise ajal.⁵

Käesolev magistritöö käsitleb olukorda, kus riigihanke menetluse tulemusena sõlmitav leping on haldusleping. Seejuures on seadusandja halduslepingu sõlmimise kohtuse kirjutanud mitmetesse eriseadustesse, mh sõlmitakse haldusleping pensioniregistri pidajaga (EVKS § 25 lg 1),⁶ samuti sotsiaalhoolekande teenuste osutamiseks (SKS § 18 lg 2, § 21 lg 1, § 24 lg 3, § 28 lg 2, § 31 lg 2, § 45² lg 4),⁷ kiirabiteenuse osutamiseks (TTKS § 17 lg 4),⁸ tööturuteenuste osutamiseks (TTTS § 13 lg 3, § 15 lg 2, § 17 lg 3, § 18 lg 4, § 20 lg 2, § 21 lg 1, § 22 lg 2, § 23 lg 2)⁹ jne.

Õiguskirjanduses on juhitud tähelepanu halduskoostöö seaduse vastuoludele riigihangete seadusega,¹⁰ kuid autor ei leidnud, et oleks koostatud põhjalikku analüüsi halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kohaldamisest riigihangetes. Kõige põhjalikumalt on magistritöö teemat käsitlenud Mari Ann Simovart ja Nele Parrest artiklis „Põhimõttest *lex specialis derogat legi generali* riigihankeõiguse näitel“.¹¹

Magistritööga soovib autor lahendada õigusliku probleemi, kuidas on õiguspärane riigihanke menetlustes halduslepingute sõlmimisel kohaldada HKTS § 12 nõudeid. Magistritöö konkretiseerimise huvides põhineb käsitlus riigihangete direktiivil 2014/24/EL.¹² Magistritöö hõlmab nii rahvusvahelist piirmäära ületavaid kui alla rahvusvahelist piirmäära (2014/24/EL art 4, RHS § 14 lg 3) jäävaid riigihanke menetlusi. Riigihanke menetluste all mõeldakse magistritöös RHS § 4 p-s 5 viidatud hankemenetlusi. Tulenevalt asjaolust, et suur osa¹³

⁴ RKHKo 3-3-1-64-03 p 12.

⁵ RKHKo 3-19-2347, VAKO 132-19/208404.

⁶ Väärtpaberite registri pidamise seadus. – RT I, 04.12.2019, 18.

⁷ Sotsiaalhoolekande seadus. – RT I, 13.03.2019, 155.

⁸ Tervishoiuteenuste korraldamise seadus. – RT I, 08.01.2020, 13.

⁹ Tööturuteenuste- ja toetuste seadus. – RT I, 13.03.2019, 178.

¹⁰ Simovart, Parrest, RHS § 1/40-42. – Riigihangete seadus. Komm vlj. Tallinn: Juura 2019.

¹¹ Simovart, M. A., Parrest, N. Põhimõttest *lex specialis derogat legi generali* riigihankeõiguse näitel. – Juridica 2018/4.

¹² 26. veebruari 2014. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta. – ELT L 94, 28.3.2014.

¹³ Märkus: Täpsemini alapeatükis 1.4 ja Lisas 1. Ametlike Teadaannete ülevaade.

halduslepinguid sõlmitakse sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse (RHS § 126) kaudu, analüüsitakse lisaks ka HKTS § 12 nõuete kohaldamist sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes. Magistritöös ei käsitleta väikese maksumusega, st lihthankeid (RHS § 125) ja alla lihthanke piirmäära jäävaid riigihankeid.

Magistritöö eesmärgiks on leida vastused küsimustele, kuidas kohaldub riigihankeõigus halduslepingute sõlmimisele ja kuidas on õiguspärane kohaldada halduskoostöö seaduse § 12 nõudeid haldusülesannet täitva isiku usaldusväärsuse kohta olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping haldusmenetluse seaduse § 95 mõistes kui hankeleping riigihangete seaduse § 8 lõike 1 mõistes. Käesoleval hetkel puudub selles küsimuses õigusselgus ning hankijate praktika on vastuoluline. Arvestades seda, et hankijad on magistritöös käsitletud kahe aastase perioodi jooksul¹⁴ sõlminud vähemalt 214 halduslepingut, omab magistritöö ka praktilist kaalu halduslepingute õiguspärase sõlmimise osas.

Autori hüpoteesiks on, et HKTS § 12 nõuete kohaldamine riigihanke menetlustes ei ole kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Magistritöö on jagatud neljaks peatükiks ja kolmeteistkümneks alapeatükiks, milles otsitakse vastuseid järgmistele küsimustele:

- 1) Kuidas kohaldub Euroopa Liidu õigus Eesti riigihangetele ja halduslepingute sõlmimisele, sh olukorras kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping kui hankeleping (alapeatükid 1.1-1.3)?
- 2) Kuidas on hankijad riigihangetes HKTS § 12 nõudeid kohaldanud ehk millised on hankijate erinevad tõlgendused HKTS § 12 nõuete kohaldamisele (alapeatükk 1.4)?
- 3) Kas ja millised riigihankeõigusest tulenevad nõuded on konkureerivateks HKTS § 12 lg 2 usaldusväärsuse nõuetele?
 - 4.1) Kas HKTS § 12 lg 2 usaldusväärsuse nõuete puhul on tegemist riigihankeõiguse kohaste kvalifitseerimise tingimustega (peatükk 2)?
 - 4.2) Kas HKTS § 12 lg 2 usaldusväärsuse nõuete puhul on tegemist riigihankeõiguse kohaste kõrvaldamise alustega (peatükk 3)?
 - 4.3) Kas HKTS § 12 nõuete kohaldamine piirab riigihankeõiguse kohase heastamise regulatsiooni rakendamist (alapeatükk 3.6)?

¹⁴ Märkus: Autor koostas ülevaate ajavahemikul 01.09.2017-01.09.2019 Ametlikes Teadaannetes avaldatud halduslepingute teadetest. Täpsemini alapeatükis 1.4 ja Lisas 1. Ametlike Teadaannete ülevaade.

- 4) Kas magistritöös tehtud järeldused HKTS § 12 nõuete kohaldamise kohta hankemenetlustes kehtivad ka sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes (peatükk 4)?
- 5) Kas HKTS § 12 lg 2 usaldusväärsuse nõuded ja seega HKTS § 12 kohaldamine riigihanke menetlustes on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega?

Magistritöö koostamisel on tuginetud peamiselt Euroopa Liidu ja Eesti riigihankeõiguse allikatele, Euroopa Kohtu, Eesti kohtute ja riigihangete vaidlustuskomisjoni (VAKO) praktikale ning õiguskirjanduses esitatud seisukohtadele. Olulisemateks allikateks on S. Arrowsmith'i „The law of public and utilities procurement: regulation in the EU and UK“,¹⁵ M. Steinicke ja P. L. Vesterdorf'i „EU Public Procurement Law. Brussels Commentary“,¹⁶ M. A. Simovarti ja M. Parindi „Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne“. ¹⁷ Uurimismeetodina on kasutatud kvalitatiivseid uurimismeetodeid: võrdlevat, analüütilist ja tõlgendusmeetodit. Probleemi aktuaalsuse ja HKTS § 12 nõuete kohaldamise võimaluste osas on analüüsitud hankijate praktikat empiirilise meetodiga sihipärase valimi põhjal, mida on kirjeldatud alapeatükis 1.4.

Autor soovib tänada juhendajat dr Mari Ann Simovarti abi eest magistritöö juhendamisel, sõpru asjakohaste arutelude eest ning oma tööandjat vastutulelikkuse eest õpingute lõpetamisel.

Magistritöö märksõnad on riigihanked, haldusmenetlus, halduslepingud, tõlgendamine.

¹⁵ Arrowsmith, S. The law of public and utilities procurement: regulation in the EU and UK. London: Sweet & Maxwell/Thomson Reuters 2014.

¹⁶ Steinicke, M., Vesterdorf, P. L. EU Public Procurement Law. Brussels Commentary. München: Beck 2018.

¹⁷ Simovart, M. A., Parind, M. Riigihangete seadus. Komm vlj. Tallinn: Juura 2019.

1. Riigihankeõiguse kohaldumine olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping kui hankelening

1.1. Euroopa Liidu õiguse kohaldumine Eesti riigihanke menetlustele

Riigihankedirektiivid põhinevad Euroopa Liidu Toimimise Lepingu (ELTL) ¹⁸ liikumisvabaduse põhimõttel ja kannavad Euroopa Liidu siseturu toimimise eesmärki, pakkudes siseturul tegutsevatele ettevõtjatele võimalust osaleda riigihangetes selliselt, et kõigile ettevõtjatele antakse osalemiseks võrdne võimalus.¹⁹ ELTL-i sätted on siduvad ja jõustatavad ka ilma, et need oleksid riigisisises õiguses kehtestatud (ELTL art 288).²⁰

Riigihangete direktiiv kohaldub rahvusvahelist piirmäära ületavatele riigihangetele (2014/24/EL preambul p 1, art 4). Riigihangetele, mis ei ületa rahvusvahelist piirmäära, kohaldatakse riigisisest õigust, ning piiriülese huvi olemasolul lisaks ELTL-i aluspõhimõtteid.²¹ Euroopa Kohus on selgitanud, et riigihangete puhul, mis oma maksumuse tõttu ei kuulu riigihankedirektiivide kohaldamisalasse, tuleb järgida Euroopa Kohtu pretsedendiõigust, mille järgi rakendatakse ELTL-i reegleid ja põhimõtteid, sh võrdse kohtlemise ja diskrimineerimiskeelu põhimõtet, vastastikuse tunnustamise, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtet.²²

Samas on õiguskirjanduses viidatud, et teatud küsimustes, nagu põhjendamatult madal maksumus ja hankeleningu olulise tingimuse muutmise lubatavus, on Euroopa Kohus laiendanud riigihankedirektiividest tulenevaid kohustusi analoogia korras ka alla rahvusvahelist piirmäära jäävatele riigihangetele.²³

Erinevalt ELTL-st, tuleb direktiivide sätted liikmesriikide poolt vastu võtta riigisisises õiguses (ELTL art 288). Riigisisese õigusega tuleb tagada efektiivsed meetmed, mis kindlustavad direktiivi eesmärkide täitmist.²⁴ Liikmesriikidel on õigus kehtestada riigihangete korraldusele riigisiselised reeglid. Seejuures kehtestavad riigihankedirektiivid minimaalsed nõuded ning ei piira liikmesriikide õigust kehtestada lisaks rangemaid reegleid. Samas Euroopa Kohtu Kohtuasjas C-247/02, *Sintesi*, antud kohtujuristi hinnangul ei ole üldjuhul rangemate reeglite

¹⁸ Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioon. – ELT C 326, 26.10.2012.

¹⁹ Steinicke, Introduction 0/10.

²⁰ Arrowsmith (viide 15), lk 211.

²¹ Simovart, Parrest, RHS § 1/15.

²² EKo T-258/06, *Saksamaa Liitvabariik versus Euroopa Komisjon*, p 75, ECLI:EU:T:2010:214.

²³ Kuusmann, T. Riigihankedirektiivide piirmäärdest väiksema maksumusega riigihanked Euroopa Liidu Õiguses. – *Juridica* 2019/4, lk 269.

²⁴ Arrowsmith (viide 15), lk 211.

kehtestamine siiski lubatud ning liikmesriigid võivad rangemaid reegleid kehtestada ja seeläbi hankijate kaalutusõigust piirata ainult juhul, kui direktiivides on selline õigus kehtestatud ning võttes arvesse direktiivides kehtestatud kaalutusõiguse piire.²⁵ Nendes olukordades, mida direktiiv ei reguleeri, on liikmesriikidel õigus kehtestada detailsemaid reegleid.²⁶ Siiski tuleb hoiduda sellisest riigihangete praktikast mis välistavad, piiravad või moonutavad konkurentsi, sest tagada tuleb suurim võimalik konkurents.²⁷

Sõltumata sellest, kas kohalduvad riigihankedirektiivid või riigisisene õigus, tuleb piiriülese huvi korral²⁸ kohaldada järgmisi ELTL-i põhimõtteid: kaupade vaba liikumine (ELTL art 34), tööjõu vaba liikumine (ELTL art 45), asutamisvabadus (ELTL art 49), teenuste vaba liikumine (ELTL art 56), kapitali vaba liikumine (ELTL art 63) koos Euroopa Liidu üldpõhimõtetega.²⁹ Riigihangete direktiivi 2014/24/EL preambuli punkt 1 toob välja, et sõltumata riigihanke maksumusest tuleb ennekõike järgida kaupade vaba liikumise, asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtteid ning nendest tulenevaid põhimõtteid, nagu võrdne kohtlemine, mittediskrimineerimine, vastastikune tunnustamine, proportsionaalsus ja läbipaistvus. Ka Euroopa Komisjoni tõlgendavas teatises viidatakse, et vastavad põhimõtted tulenevad Euroopa Ühenduse asutamislepingust³⁰ ja kuigi teatavad lepingud jäävad riigihankeid puudutavate ühenduse direktiivide kohaldamisalast välja, peavad neid lepinguid sõlmivad hankijad siiski kinni pidama asutamislepingu alussätetest.³¹

Liikmesriikidele on jäetud õigus valida, millises vormis ja milliste meetoditega ELTL-i eesmärgi tagada. Kuigi liikmesriigid ei pea Euroopa Liidu esmase õiguse nõudeid riigisisesse õigusesse kirjutama, ei tohi liikmesriigi õigusaktid ja –praktika Euroopa Liidu õigusega vastuollu minna.³² Ka Eesti Vabariigi põhiseaduse täiendamise seaduse § 2 kehtestab Eesti Vabariigi kui Euroopa Liidu liikmesriigi kohustuse lähtuda ühenduse õiguses rakendatavatest õiguse üldpõhimõtetest.³³

²⁵ Arrowsmith (viide 15), lk 176; EKo C-247/02, *Sintesi SpA versus Autorità per la Vigilanza sui Lavori Pubblici*, ECLI:EU:C:2004:399, kohtujurist C. Stix-Hackl ettepanek, p 47.

²⁶ Arrowsmith (viide 15), lk 177.

²⁷ Sanches Graells, A. More Competition-Oriented Public Procurement to Foster Social Welfare. Towards New Horizons in Public Procurement. Florida: PRAcademics Press 2010, lk 98-106.

²⁸ Simovart, Parrest, RHS § 1/15.

²⁹ Steinicke, Introduction 0/12.

³⁰ Komisjoni tõlgendav teatis, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega. 2006/C 179/02, p 1.1. – <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:179:0002:0007:ET:PDF> (14.01.2020).

³¹ Komisjoni tõlgendav teatis (viide 30), p 1.2.

³² De Mars, S. The Limits of General Principles: A Procurement Case Study. – European Law Review. London: Sweet & Maxwell, 2013/38 (3), lk 318.

³³ Eesti Vabariigi põhiseaduse täiendamise seadus. – RT I 2003, 64, 429.

Kuigi ELTL-i aluspõhimõtteid tuleb kohaldada riigihankedirektiivide kohaldamisalasse jäävates riigihangetes ja riigihangetes, milles esineb piiriülene huvi, on Eesti seadusandja mitmed ELTL-i aluspõhimõtetel põhinevad ja riigihankedirektiivides kajastatud põhimõtted kehtestanud riigihangete seaduses,³⁴ muutes need seeläbi kohalduvaks kõigis riigihangetes, sõltumata riigihanke eeldatavast maksumusest ja piiriülese huvi olemasolust.

Sellised riigihangete üldpõhimõtted on Eestis kehtestatud RHS §-s 3, milleks on läbipaistvus, kontrollitavus, proportsionaalsus (RHS § 3 p 1), võrdne kohtlemine (RHS § 3 p 2), konkurentsi tagamine (RHS § 3 p 3), huvide konflikti vältimine (RHS § 3 p 4), lisaks täiendav säästlikkuse üldpõhimõte (RHS § 3 p 5). Halduslepingute kohta on proportsionaalsuse põhimõtte järgmise kohustus kehtestatud haldusmenetluse seaduses (HMS § 3 lg 2).

Kuna RHS põhineb valdavas osas Euroopa Liidu riigihankedigusel, tuleb RHS-i riigihankedirektiividest üle võetud osas tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.³⁵ Seejuures võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat. Riigihankedirektiivid mõjutavad riigisiselt laiemat õigussuhete ringi kui direktiividest tulenevalt kohustuslik on, RHS-i regulatsiooni järgi kehtivad nii rahvusvahelist piirmäära ületavatele kui sellest allapoole jäävatele riigihangetele paljuski samad reeglid. Näiteks hankemenetluse läbiviimise kohustus, mis riigihangete direktiivi kohaselt tekib rahvusvahelist piirmäära ületavates riigihangetes, on Eesti hankijal juba alates riigisisest riigihanke piirmäärast.³⁶

Euroopa Kohtu praktikas on öeldud, et kui riigisisene õigusakt järgib Euroopa Liidu asjaomase akti kohaldamisalast väljapoole jäävate olukordade lahendamisel Euroopa Liidu aktis sätestatud lahendusi, tuleb Euroopa Liidu aktist üle võetud sätteid tõlgendada ühetaoliselt.³⁷ Euroopa Liidu õiguses kasutatud autonoomsed mõisted kuuluvad tõlgendamisele ja kohaldamisele ühetaoliselt kogu Euroopa Liidu territooriumil, sõltumata sellest, millise tähenduse samale sõnale või väljendile annab riigisisene õigus.³⁸ Ka Riigikohus on otsuses 3-3-1-65-11 korranud Euroopa Kohtu seisukohti: „Hange ei kuulu seetõttu direktiivi 2004/18/EÜ³⁹ reguleerimisalasse. Sellele vaatamata tuleb RHS § 41 lg-te 9 ja 10 tõlgendamisel arvestada

³⁴ Simovart, Parrest, RHS § 1/16.

³⁵ EKo C-3/04 *Poseidon Chartering BV versus Marianne Zeeschip VOF, Albert Mooij, Sjoerdije Sijwerda, Gerrit Schram*, p 16; Kuusmann, RHS § 3/7.

³⁶ Simovart, Parrest, RHS § 1/18.

³⁷ EKo C-298/15, „*Borta*“ *UAB versus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ*., p 33, ECLI:EU:C:2017:266; EKo C-234/14, „*Ostas celtnieks*“ *SLA versus Talsu novada pašvaldība, Iepirkumu uzraudzības birojs*, p 20, ECLI:EU:C:2016:6.

³⁸ Simovart, Parrest, RHS § 1/11.

³⁹ 31. märtsi 2004. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta. – ELT L 134, 30.4.2014.

direktiivi regulatsiooniga, sest RHS § 41 lg-d 9 ja 10 näevad antud juhul ette sama lahenduse, mida kohaldatakse direktiiviga reguleeritud olukordades.⁴⁰

Euroopa Liidu õigusega seotud, st Euroopa Liidu õigusest tuleneva, seda täpsustava või rakendava Eesti õiguse kohaldamisel ja tõlgendamisel tuleb esmalt kontrollida seda, kas Eesti õigus on Euroopa Liidu õigusega vastavuses. Seejuures on soovitatav vaadelda Euroopa Liidu õigust laiemalt kui ainult asjassepuutuv Euroopa Liidu õigusakt. Analüüsida tuleb vajadusel ka seda, kas Eesti õigus, vajadusel ka asjassepuutuv Euroopa Liidu teisene õigus, on vastavuses Euroopa Liidu esmase õigusega, Euroopa Liidu õiguse üldprintsiipide ning Euroopa Liidus tunnustatud põhimõtete, sh põhiõiguste- ja vabaduste austamisega.⁴¹

Juhul kui esineb vastuolu riigihangete direktiivi ja riigisisese õiguse vahel, tuleb Euroopa Kohtu hinnangul riigisisest õigust rakendada ja tõlgendada kooskõlas direktiivi sõnastuse ja eesmärgiga.⁴² Vastuolude korral tuleb esmalt kaaluda võimalust ületada vastuolu kooskõlalise tõlgendamise teel, sisustades riigisisest õigust nii suures ulatuses kui võimalik direktiivi sõnastuse ja eesmärgi valguses, et saavutada direktiiviga soovitud tulemus.⁴³ Kooskõlalise tõlgendamise kohustus kehtib kõigile pädevatele asutustele, sh hankijatele, kes riigisisest õigust tõlgendama ja kohaldama peavad.⁴⁴

Kooskõlalisel tõlgendamisel tuleb vältida *contra legem* tõlgendamist.⁴⁵ Kui selgub, et Eesti õigus on vastuolus Euroopa Liidu õigusega, siis tuleb vastuolus olev Eesti õigus jätta kohaldamata.⁴⁶ Liikmesriik ei saa tugineda oma õiguskorras kehtivatele sätetele, valitsevale praktikale ega olukorrale, et õigustada ühenduse õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmist.⁴⁷ Vastuolus olev norm tuleb kohaldamata jätta nii kohtute, VAKO kui hankijate poolt.⁴⁸ Riigikohus on mh pidanud Euroopa Liidu õigusega vastuolus olevaks olukorda, kus RHS-is ei ole kehtestatud piisavaid aluseid hankelepingu tühisuse tuvastamiseks⁴⁹ ja otselepingu sõlmimist kontsessioonisuhte puhul.⁵⁰ Samuti on VAKO pidanud Euroopa Liidu õigusega vastuolus olevaks RHS § 5 lg-s 2 sätestatud hankija käsitlust.⁵¹

⁴⁰ RKHKo 3-3-1-65-11 p 35.

⁴¹ RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

⁴² EKo C-218/01, *Henkel KGaA versus Deutsches Patent- und Markenamt*, p 60, ECLI:EU:C:2004:88.

⁴³ EKo C-14/83, *Sabine von Colsin and Elisabeth Kamann versus Land Nordrhein-Westfalen*, p 26; EKo C-366/96, *Louisset Cordelle versus Office National des Pensions (ONP)*, p 36; RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

⁴⁴ Simovart, Parrest, RHS § 1/11.

⁴⁵ EKo C-105/03, *Maria Pupino*, p 47, ECLI:EU:C:2005:386; EKo C-579/15, *Daniel Adam Poplawski*, p 33, ECLI:EU:C:2017:503.

⁴⁶ RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

⁴⁷ EKo C-503/04, *Euroopa Ühenduste Komisjon versus Saksamaa Liitvabariik*, p 38, ECLI:EU:C:2007:432.

⁴⁸ Simovart, Parrest, RHS § 1/10.

⁴⁹ RKHKo 3-3-1-39-12 p 24.

⁵⁰ RKHKo 3-3-1-6-10 p 19.

⁵¹ VAKO 17.10.2019, 161-19/212069 p 11.

Eelpool kirjeldatust tuleb juhinduda ka käesolevas magistritöös. Selleks, et tuvastada, kuidas on õiguspärane kohaldada HKTS § 12 nõudeid olukorras, kus hankija poolt sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, tuleb tuvastada, kas selliste lepingute sõlmimine jääb riigihangete seaduse ja lisaks Euroopa Liidu õiguse kohaldamisalasse. Juhul kui selliste lepingute sõlmimine jääb Euroopa Liidu õiguse kohaldamisalasse, tuleb tuvastada, kas HKTS § 12 nõudeid on võimalik tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega või on HKTS § 12 nõuded Euroopa Liidu õigusega vastuolus.

1.2. Riigihangete seaduse kohaldumine halduslepingute sõlmimisele

Halduskoostöö seaduse § 13 lg 3 kohaselt on halduslepingute sõlmimisel riigihanke korraldaja kohustatud kontrollima pakkuja usaldusväärsust vastavalt HKTS § 12 lg-s 2 loetletud usaldusväärsust kinnitavatele asjaoludele, sõltumata sellest, kui suur on sõlmitava halduslepingu maksumus (HKTS § 13 lg 2). See tähendab, et hankijal on kohustus kohaldada kõiki HKTS § 12 lg 2 nõudeid, mitte valikut nendest. Seejuures tuleb juhinduda riigihangete seaduses teenuste hankelepingu sõlmimise tingimustest ja riigihanke läbiviimise korrast, arvestades HKTS §-s 13 sätestatud erisusi (HKTS § 13 lg 1). Seega võib öelda, et vähemasti nendes olukordades, milles HKTS § 13 ei kehtesta erisusi, kohaldub halduslepingute sõlmimisele riigihangete seadus.

Samas on ebaselge, kuidas selliseid erisusi tuleb rakendada olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes. Hankelepingute sõlmimisel tuleb juhinduda riigihangete seaduses sätestatud korrast (RHS § 8 lg 2). Seejuures ei oma RHS-i rakendamisel tähtsust, kas riigihanke tulemusena sõlmitud hankeleping on tsiviilõiguslik või haldusõiguslik leping.

Seda, et HKTS-i ja RHS-i vahel esineb vastuolusid, on mööndud ka riigihangete seaduse eelnõu seletuskirjas: „Eesti õiguses on eksisteerinud ja leiab ka eelnõu koostamise ajal eriseadustest erandeid või erisätteid lepingute sõlmimiseks, mis peaksid tegelikult langema riigihangete seaduse kohaldamisalasse. Kehtivas õiguses leiab selliseid sätteid näiteks halduskoostöö seadusest (edaspidi ka HKTS) /.../ Halduskoostöö seadus sisaldab mitmesuguseid erisusi riigihangete seadusest. Näiteks näeb HKTS § 13 lg 1 ette, et halduslepingu sõlmimisel juhindutakse RHS-is teenuste hankelepingu sõlmimise tingimustest ja hankemenetluse läbiviimise korrast. Sama paragrahvi lõike 5 kohaselt ei rakendata halduslepingu sõlmimisel RHS-i hanketeate, eelteate ja riigihanke aruande riigihangete registrile esitamise korda, vaid

vastavad teated avaldatakse Ametlikes Teadaannetes. Kui haldusülesanne volitatakse täitmiseks avaliku võimu kandja valitseva mõju all olevale äriühingule või sihtasutusele, siis rakendatakse selleks RHS-is väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse korda. Veelgi enam, HKTS § 13 lg 1¹ sisaldab loetelu halduslepingutest, mille sõlmimiseks ei peaks justkui üldse mingisugust kohast menetlust korraldama võimaldades sisuliselt otselepingute sõlmimist. Tuleb tõdeda, et eeltoodud erisused HKTS-is ei ole alati kooskõlas juba kehtiva riigihangete seadusega ega ka käesolevas eelnõus sätestatuga ning tõenäoliselt ka Euroopa Liidu riigihankeõigusega, seda just iseäranis HKTS § 13 lg-s 1¹ sätestatud otselepinguid lubava regulatsiooni osas.⁵²

Kui riigihangete seaduse eelnõu seletuskirjas on mööndud RHS-i ja HKTS-i vahelisi vastuolusid, siis ajaliselt varem jõustunud halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas on tõlgendatud HKTS-i kui eriseadust.⁵³ Seda ka olukorras kus leping kuulub nii RHS-i kui HKTS-i kohaldamisalasse.⁵⁴ Õiguse üldpõhimõtete kohaselt tuleb üld- ja erinormi konkurentsi korral kohaldada erinormi (*lex specialis derogat legi generali*).⁵⁵ Seejuures ei oma tähtsust, kas erinorm kehtestati ajaliselt varem või hiljem kui üldnorm.⁵⁶ Mistõttu võib järeldada, et vastuolu korral tuleb HKTS § 12 nõudeid kohaldada RHS-i vastavate nõuete asemel.

Samas, tulenevalt õiguse hierarhia põhimõttest, peavad madalama astme õigusallikad olema vastavuses kõrgema astme õigusallikatega.⁵⁷ Kuna riigihangete seadus põhineb valdavas osas Euroopa Liidu riigihankeõigusel, tuleb RHS-i riigihankedirektiividest üle võetud osas tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.⁵⁸

Riigihangete seaduse eelnõu seletuskirjas on jäetud võtmata seisukoht küsimuses, kas eelpool kirjeldatud halduskoostöö seaduse, sh HKTS § 12 nõuded on kooskõlas RHS-i ja Euroopa Liidu riigihankeõigusega: „Kuigi RHS-i ja HKTS-i sätete omavaheline mittekooskõla eksisteerib juba täna ning tõenäoliselt süveneb eelnõu seadusena jõustumisel veelgi, ei ütle see iseenesest midagi selle kohta, kas eespool kirjeldatud erisused võiksid olla Euroopa Liidu õiguse spektrist vaadelduna lubatavad. Ühelt poolt võib ju asuda seisukohale, et HKTS on RHS-i suhtes eriseaduseks (*lex specialis*) ning kuulub RHS-ist eristavas osas kohaldamisele. Teiselt poolt

⁵² Riigihangete seaduse eelnõu 450 seletuskiri, lk 21. – <https://m.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/d8709d7d-cf5c-45c6-8576-1b7e86c80a8a/Riigihangete%20seadus> (14.01.2020).

⁵³ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri § 1 p 4. – <http://eelnoud.valitsus.ee/main#yH3ITVJy> (14.01.2020).

⁵⁴ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri § 1 p 7.

⁵⁵ RKKrKo 3-1-1-75-08 p 10.1.

⁵⁶ RKKrKo 3-1-1-28-11 p 4.3.2.

⁵⁷ Mikiver, M., Põllumäe, S. Sisese juhatus õigusesse. Tallinn: Sisekaitseakadeemia 2003, lk 42.

⁵⁸ C-3/04 *Poseidon Chartering*, p 16; Kuusmann, RHS § 3/7.

tuleneb Euroopa Liidu õiguse prevaleerimise põhimõttest ja esmasest õigusest tulenevast lojaalsuskohustusest, et riigisisese õiguse sisustamisel ei saa jätta Euroopa Liidu riigihankeõiguses sätestatud arvestamata ega võtta riigisisese õigusega Euroopa Liidu õiguselt tema õigusjõudu.⁵⁹

Tõenäoliselt on Eesti seadusandja otsustanud HKTS-i regulatsiooni mitte muuta põhjusel, et võivad eksisteerida ka tegevused, mille puhul tuleb kohaldada eriseaduste, sh HKTS-i nõudeid, kuid mis ei too kaasa hankelepingu sõlmimist ja seetõttu ei kuulu riigihankeõiguse kohaldamisalasse. Seda kinnitab ka riigihangete seaduse eelnõu seletuskiri: „Seetõttu nähakse ka eelnõus ette, et hankelepingu võib sõlmida üksnes RHS-is sätestatud korras. Siinkohal tuleb märkida, et juhul, kui mõni tegevus või teenuse osutamine avalikkusele on korraldatud selliselt, mis ei tingi hankelepingu (sh kontsessioonilepingu) sõlmimist, ei kuulu riigihankeõiguse kohaldamisele.“⁶⁰

Autori arvates ei ole selline tõlgendus vastuolude ületamiseks piisav. Seda põhjusel, et RHS-is kirjeldatud hankelepingu mõiste alla (RHS § 8 lg 1) võivad kuuluda ka haldusmenetluse seaduses kirjeldatud halduslepingud (HMS § 95). Täpsemalt öeldes võib ka RHS-is kirjeldatud teenuse hankelepingu sisuks olla haldusõigussuhete reguleerimine. Ehk kui haldusorgan annab avaliku võimu volitused üle selleks, et isik saaks osutada lepingus kirjeldatud teenust või kui teenuse osutamisega reguleeritakse kolmandate isikute subjektiivseid avalikke õigusi, võib olla tegemist samal ajal nii HMS § 95 kohase halduslepinguga kui RHS § 8 lg 1 kohase teenuse osutamise lepingu või teenuste kontsessiooni lepinguga. Seda võimalust on kinnitanud ka Riigikohus otsuses 3-3-1-78-08, mille kohaselt jäätmeseaduse § 67 lg 1 järgi korraldab kohaliku omavalitsuse üksus korraldatud jäätmeeveo teenuse osutaja leidmiseks kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lähtuvalt riigihangete seaduses sätestatust. Samuti leidis Riigikohus, et tegemist on samal ajal ka halduslepinguga.⁶¹

Riigikohtu otsuse 3-3-1-59-05 kohaselt peab lepingu sõlmimine, sõltumata selle lepingu määratlemisest haldus- või tsiviilõigusliku lepinguna, toimuma kohases menetluses, mis tagab ühetaolise kohtlemise, avalikkuse ja läbipaistvuse ning proportsionaalsuse. Avaliku ressursi kasutusse andmine peab toimuma menetluses, mis võimaldab võrdsetel alustel osaleda kõigil põhjendatud nõuetele vastavatel isikutel. Nendest menetlusnõuetest kõrvalehoidumist ei saa põhjendada asjaoluga, et puudub vastav menetluskord või õigustloovate aktidega kehtestatud konkreetsed nõuded.⁶² Riigikohus on otsuses 3-3-1-39-12 kinnitanud, et lepingu kuulumine

⁵⁹ Riigihange seaduse eelnõu 450 seletuskiri, lk 22.

⁶⁰ Riigihange seaduse eelnõu 450 seletuskiri, lk 21.

⁶¹ RKHKo 3-3-1-78-08 p 13.

⁶² RKHKo 3-3-1-59-05 p 17.

riigihangete seaduse ja riigihankedirektiivide kohaldamisalasse ei sõltu sellest, kuidas pooled on lepingut kujundanud, nimetanud, vaid oluline on tehingu tegelik sisu, lepingu ese ja küsimus, kas üks lepingu pool on hankija.⁶³

Hankijate hulka kuuluvad mh riik, riigiasutused, kohaliku omavalitsuse üksused jt isikud (RHS § 5 lg 2 p 1-3), kes on HMS § 8 lg 1 mõistes haldusorganid ehk avalikke ülesandeid täitvad isikud ja kes seega peavad halduslepingute sõlmimisel järgima halduskoostöö seaduse nõudeid (HKTS § 1 lg 1). M. A. Simovart on kirjutanud, et haldusorganite hulka kuuluvad asutused, kogud või isikud, kes on seadusega, seaduse alusel antud määrusega või halduslepinguga volitatud täitma avaliku halduse ülesandeid. Eeskätt vastavad sellistele tunnustele RHS § 5 lõike 2 punktides 1–3 nimetatud isikud, kes järgivad haldusmenetluse seadust oma igapäeva tegevuses pidevalt.⁶⁴ Muuhulgas võivad hankijaks olla nt ministeeriumid ja kohaliku omavalitsuse asutused, kuigi leping võidakse sõlmida riigi või kohaliku omavalitsuse nimel.⁶⁵ Hankijate liikide määratlus põhineb riigihankedirektiividel ja seega on tegemist Euroopa Liidu autonoomsete mõistetega.⁶⁶ Euroopa Liidu õiguses kasutatud autonoomsed mõisted kuuluvad tõlgendamisele ja kohaldamisele ühetaoliselt kogu Euroopa Liidu territooriumil, sõltumata sellest, millise tähenduse annab samale sõnale või väljendile riigisisene õigus.⁶⁷ Seega ei saa riigihangete seaduse mittekohaldamise põhjus seisneda ka selles, et halduskoostöö seadus reguleerib haldusorganite ja riigihangete seadus hankijate poolt sõlmitavaid lepinguid, kuna tegemist on sageli samade isikutega.

Eelpool kirjeldatu põhjal saab öelda, et kuigi eksisteerivad olukorrad, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping kui hankileping, siis ei ole seadusandja lahendanud küsimust, kuidas riigihangete seadus selliste lepingute suhtes kohaldub. Kuna HKTS § 12 nõudeid on tõlgendatud kui erinõudeid RHS-i vastavate nõuete suhtes, tuleb analüüsida, millised on need RHS-i kohased nõuded, mille asemel HKTS § 12 nõudeid kohaldatakse. Seejärel saab vastata küsimusele, kas RHS-i vastavate nõuete puhul on tegemist riigisisese õiguse kohaste nõuetega, riigihankedirektiividest üle võetud nõuetega või Euroopa Liidu riigihankeõiguse kohaldamisalase jäävate nõuetega. Seejärel on võimalik teha järeldusi selle kohta, kas HKTS § 12 nõuded on Euroopa Liidu õigusega kooskõlas.

⁶³ RKHKo 3-3-1-39-12 p 20.

⁶⁴ Simovart, Parrest (viide 11), lk 226.

⁶⁵ Simovart, Parrest, RHS § 5/6.

⁶⁶ Simovart, Parrest, RHS § 5/4.

⁶⁷ Simovart, Parrest, RHS § 1/11.

1.3. Halduslepingud kui võimalikud erandid riigihankeõiguse kohaldamisalast

Selleks, et kontrollida halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kooskõla Euroopa Liidu õigusega, tuleb analüüsida ka seda, kas isegi juhul kui tegemist on samaaegselt nii halduslepinguga HMS § 95 mõistes kui hankelepinguga RHS § 8 lg 1 mõistes, võib tegemist olla riigihankeõiguse kohaldamisalasse mittekuuluva lepinguga põhjusel, et tegemist on riigihankeõiguses kehtestatud erandiga.

Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas, seaduse muudatused jõustusid 01.01.2005,⁶⁸ on kirjutatud, et halduslepingute sõlmimisel tuleb kontrollida HKTS § 12 lg-s 2 loetletud usaldusväärsuse nõuetele vastavust. Tegemist on avatud loeteluga,⁶⁹ mis tähendab, et lisaks HKTS § 12 lg 2 nõuete kontrollimise kohustusele jäetakse õigus arvestada lisaks ka RHS-is sätestatud tingimustega.⁷⁰ Lisaks tuuakse välja, et Euroopa Liidu direktiive halduslepingutele ei kohaldata ning sellise tõlgenduse alusena viidatakse direktiividele 92/50/EMÜ, 93/37/EMÜ ja 93/36/EMÜ.⁷¹ Autor ei peatu küsimusel, kas seletuskirjas esitatud tõlgendus direktiividega kooskõla kohta oli eelnõu koostamise ajal õiguspärane või mitte. Sest Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu on 31.03.2004 vastu võtnud direktiivi 2004/18/EL, mis võttis kokku ja sõnastas ümber viidatud direktiivide nõuded (2004/18/EL preambul p 1), ning seejärel 26.02.2014 võtnud vastu direktiivi 2014/24/EL, direktiivi 2004/18/EL kehtetuks tunnistamise kohta. Magistritöös on vaja välja selgitada, kas hetkel kehtiva riigihangete direktiivi kohaselt kuuluvad halduslepingud riigihankeõiguse kohaldamisalasse või mitte.

Samuti on halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas kirjutatud, et riigihanke menetluse korraldamise kohustus on üksnes alates rahvusvahelisest piirmäärast.⁷² Ka selline selgitus ei ole päris korrektne. Kuigi riigihangete direktiivi kohaselt kohaldub direktiiv tõepoolest alates rahvusvahelisest piirmäärast (2014/24/EL preambul p 1, art 4), siis kehtiva RHS-i järgi on Eesti hankijatel riigihanke menetluste korraldamise kohustus juba alates vastavast riigisisestest piirmäärast.⁷³

Selleks, et eristada hankelepinguid Eesti õigusruumis lepingutest, mis riigihanke korraldamist ei vaja, on oluline lähtuda Euroopa Liidu õiguses kujundatud reeglitest ja rakendada neid autonoomselt, s.t sõltumatult riigisisestest normidest.⁷⁴ Riigisisese õigusega ei saa teha

⁶⁸ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, p 8.

⁶⁹ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, § 1 p 4.

⁷⁰ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, § 1 p 7.

⁷¹ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, p 5.

⁷² Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, p 5.

⁷³ Simovart, Parrest, RHS § 1/18.

⁷⁴ Simovart, RHS § 8/12.

erandeid Euroopa Liidu õigusega kehtestatud kohustuslike reeglite suhtes.⁷⁵ Euroopa Liidu riigihankeõiguse autonoomse rakendamise tõttu ei ole välistatud, et hankelepinguteks võivad olla ka teatud halduskoostöö lepingud.⁷⁶ Seega tuleb otsustamisel selle üle, kas tegemist on riigihankeõiguse kohaldamisalasse jääva lepinguga, lähtuda sõlmitava lepingu sisust ja riigihankeõiguse kohastest mõistetest. Seda mh põhjusel, et riigiti võib lepingute liigitamise süsteem olla erinev. Kui liikmesriigid otsustaksid riigisisest õigusest tulenevalt, milliste lepingute suhtes riigihankeõigust kohaldada ja milliste suhtes mitte, tooks see kaasa riigihankedirektiivide erineva kohaldamise liikmesriikides.

Seega tuleb jääda õiguskirjanduses viidatud seisukoha juurde, et halduslepingu kui riigisisese õiguses kehtestatud mõiste alla kuuluva lepingu puhul ei ole tegemist automaatselt erandiga riigihankeõiguse kohaldamisalast.⁷⁷ Halduslepingute sisu tuleb hinnata riigihankeõiguse valguses.⁷⁸ Nagu magistritöös juba viidatud, võib halduslepingu puhul olla samaaegselt tegemist hankelepinguga: hankelepinguteks on lepingud, mille esemeks on ehitustööd, asjade tarnimine või teenuste osutamine, samuti kontsessioonilepingud (2014/24/EL art 2 lg 1 p 5), RHS § 8 lg 1).

Samas, isegi kui halduslepingu puhul ei ole automaatselt tegemist erandiga riigihankeõiguse kohaldamisalast ja tegemist on samaaegselt hankelepinguga, ei tähenda see alati, et tegemist on riigihankeõiguse kohaldamisalasse jääva lepinguga. Seda põhjusel, et riigihankeõiguses on kehtestatud erandid hankelepingutele, millele riigihankeõigus ei laiene.

Näiteks on võimalik sõlmida hankeleping väljaspool riigihankeõiguse kohaldamisala tuginedes majandushuvi mittepakkuvate üldhuviteenuste erandile (2014/24/EL art 1 lg 4), loa andmise süsteemi erandile (2014/24/EL preambül p 4) või mõnele muule erandile (2014/24/EL art 8-12, RHS § 11-12). Erandile tuginemiseks tuleb hankijal erandi rakendamise võimalikkuse ja sobilikkuse hindamisel lähtuda ennekõike konkreetse lepingu sisust, loamenetluste erandi puhul ka korraldatava menetluse eripärast, koostöö erandite puhul ka hankijate seisundist ning seejuures ei ole olulised riigisisese õiguses määratletud lepingute liigid. Riigihankeõiguse erandeid tuleb tõlgendada kitsendavalt.⁷⁹

Magistritöö raames koostati ülevaade Eestis sõlmitud halduslepingutest perioodil 01.09.2017-01.09.2019, täpsemini kirjeldatud ka magistritöö lisa 1. Selle järgi soovisid Ametlikes Teadaannetes avaldatud halduslepingu sõlmimise hanketeade kohaselt hankijad sõlmida

⁷⁵ Simovart, Parrest, RHS § 1/40.

⁷⁶ Simovart, RHS § 8/12.

⁷⁷ Simovart, Parrest, RHS § 1/40.

⁷⁸ Simovart, Parrest, RHS § 1/41.

⁷⁹ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/48.

halduslepingud järgmiste teenuste osutamiseks: erinevad koolituse teenused (tabel 1, rida 1 jne), tööharjutuse teenused (tabel 1, rida 13 jne), maamaksuteadete kättetoimetamise teenused (tabel 2, rida 2), lastekaitsetöötajate ja lastekaitse võrgustiku liikmete töönõustamise teenus (tabel 2, rida 3), kinniste lasteasutuste teenus (tabel 2, rida 4), naiste tugikeskuste teenused (tabel 2, rida 5 jne), rahvusvahelise kaitse taotlejate majutuskeskuse teenus (tabel 2, rida 30), ooteala teenus veoautode Narva maanteepiiripunkti sisenemise korraldamiseks (tabel 3, rida 1), seksuaalvägivalda kogenud ohvrile standardiseeritud tervishoiuteenus (tabel 4, rida 9), nõustamisteenuste ja turvalise majutuse osutamine inimkaubanduse ohvritele (tabel 4, rida 10), parkimisteenus (tabel 5, rida 1 jne), lapsehoiuteenus (tabel 6, rida 8). Viidatud halduslepingute puhul olid hanketeated avaldatud täiendavalt ka riigihangete registris. Põhjus, miks hanketeated avaldati täiendavalt ka riigihangete registris, võib tuleneda sellest, et hankijate hinnangul oli tegemist olukorraga, kus sõlmitav haldusleping on samaaegselt ka hankeleping ning tegemist ei olnud riigihankeõiguse kohaldamisala eranditega.⁸⁰

Vaadates eelpool toodud loetelu sõlmitavatest halduslepingutest, ei ole välistatud, et mõnda viidatud teenust oleks võimalik tellida väljaspool riigihankeõiguse kohaldamisala tuginedes mõnele riigihankeõiguse kohasele erandile. Näiteks võib olla sobilik tellida lapsehoiuteenust loa andmise süsteemi erandi kaudu, sõlmides halduslepingud kõigi kvalifitseeritud ettevõtjatega, kelle hulgast lapsevanematel on õigus valida endale sobiv lapsehoid. Kõrvalepõikena magistritöö põhikäsitlusest peatub autor loa andmise süsteemi erandi rakendamise küsimusel.

Riigihangete direktiivi 2014/24/EL preambuli punkt 4 sätestab, et riigihangete eeskirjade kohaldamisalasse ei kuulu loa andmise süsteemid, ehk olukorrad, mille puhul kõikidel teatavaid tingimusi täitvatel ettevõtjatel on õigus täita teatavat ülesannet, ilma et oleks toimunud mingit valikumenetlust. Euroopa Kohus on analüüsinud kohtuasjades C-410/14, *Falk Pharma*, ja C-9/17, *Tirkkonen*, küsimust, kas tegemist oli riigihankeõiguse kohaldamisalasse jäävate teenustega või loa andmise süsteemidega.

Kohtuasjas *Falk Pharma* soovis hankija sõlmida hinnakokkulepped ravimite ostmiseks.⁸¹ Menetluse tulemusena sooviti anda luba müügiks kõigile ettevõtjatele, kes vastavad loa andmise tingimustele ja kõigi selliste ettevõtetega sõlmida ühesugused lepingud. Hinnakokkulepete süsteemiga oli ettevõtjatel võimalik liituda samadel tingimustel kogu süsteemi kehtivuse ajal.⁸²

⁸⁰ Märkus: Lisa 1 tabelite lahtrid, milles on teadete juurde lisatud autori märkus, ei ole võimalik avalike andmete põhjal hinnata, kas hankija kohaldas riigihankeõigust, sest menetlus toimus e-posti vahendusel.

⁸¹ EKo C-410/14, *Dr. Falk Pharma GmbH versus DAK-Gesundheit*, p 13, ECLI:EU:C:2016:399.

⁸² C-410/14, *Falk Pharma*, p 14.

Euroopa Kohus sõnas, et Euroopa Liidu tasandil on teenuste riigihankemenetluste kooskõlastamise eesmärk kaitsta liikmesriigis asutatud selliste ettevõtjate huve, kes soovivad pakkuda kaupa või teenuseid teises liikmesriigis asuvalle hankijale, ja riigihangete direktiivi eesmärk on välistada iga riigihanke puhul oht, et hankija eelistab kodumaiseid ettevõtjaid.⁸³ Järelikult, juhul kui hankija kavatseb sõlmida tarnelepingud kõigi ettevõtjatega, kes soovivad vastavat kaupa pakkuda hankija määratud tingimustel, ja kui ei ole määratud ettevõtjat, kellele antakse ainuõigus, ei teki vajadust hankija tegevust reguleerida riigihangete direktiivi üksikasjalike eeskirjadega selleks, et takistada teda eelistamast kodumaiseid ettevõtjaid.⁸⁴ Seega ei ole tegemist riigihankega.⁸⁵

Kohtuasjas *Tirkkonen* soovis hankija osta põllumajandustootjatele ja muudele maakasutajatele pakutavaid nõustamisteenuseid. Menetluse tulemusena sooviti anda nõustamisteenust soovivatele isikutele vaba valik, millise nõustamissüsteemi nõustaja poole pöörduda.⁸⁶ Nõustamissüsteemiga said liituda kõik pakkujad, kes vastasid kvalifitseerimise tingimustele.⁸⁷ Erinevus *Falk Pharma* kohtuasjast seisnes selles, et peale menetluse lõppu uued ettevõtjad enam nõustamissüsteemiga liituda ei saanud. Kuid Euroopa Kohus ei pidanud seda asjaolu oluliseks ja leidis, et otsustavaks on see, et hankija ei ole nimetanud ühtegi pakkumuste hindamise tingimust, mis võimaldaks vastavaks tunnistatud pakkumusi võrrelda ja paremusjärjestusse seada.⁸⁸

Viidatud Euroopa Kohtu otsustest saab järeldada, et juhul kui hankija kehtestab vaid kvalifitseerimise tingimused ning pakkumuste võrdlemist ja hindamist ei toimu, ning seetõttu sõlmitakse hankelepingud kõigi kvalifitseeritud ettevõtjatega, ei ole tegemist riigihangete direktiivi kohaldamisalasse jäävate lepingutega sõltumata sellest, kas lepingu perioodil on võimalik uutel ettevõtjatel hankelepinguga liituda või mitte.

Nii nagu pakutud lapsehoiuteenuste puhul, võib selline loa andmise süsteemi erandi rakendamine olla sobilik ka koolitusteenuste puhul. Kuigi tulenevalt magistritöö lisast 1 nähtub, et Eesti Töötukassa on korraldanud koolitusteenuste tellimiseks riigihankeid,⁸⁹ on teatud koolituste osas rakendatud ka menetlust, mida autori hinnangul saab pidada loa andmise süsteemiks. Selliseks näiteks on Eesti Töötukassa koolituskaardi süsteemi. Tööhõiveprogramm 2017-2020 § 21 lõige 1 sätestab õiguse võimaldada tööturukoolitust koolituskaardi alusel.⁹⁰

⁸³ C-410/14, *Falk Pharma*, p 35.

⁸⁴ C-410/14, *Falk Pharma*, p 37.

⁸⁵ C-410/14, *Falk Pharma*, p 42.

⁸⁶ EKo C-9/17, *Maria Tirkkonen*. p 15, ECLI:EU:C:2018:142.

⁸⁷ C-9/17, *Tirkkonen*, p 16.

⁸⁸ C-9/17, *Tirkkonen*, p 35.

⁸⁹ Lisa 1, tabel 1.

⁹⁰ Tööhõiveprogramm 2017-2020. VVm 17.11.2016 nr 130. – RT I, 17.09.2019, 7.

Eesti Töötukassa korraldab koolituskaardi alusel koolitajate leidmiseks konkursse, milles kehtestab ettevõtjate kvalifitseerimise tingimused. Kõik ettevõtjad, kes vastavad kvalifitseerimise tingimustele, saavad koolituskaardi partneriteks ja pakkumuste võrdlemist ei toimu.⁹¹ Seejärel valib koolitusvajadusega isik ise vajaliku tööturukoolituse Eesti Töötukassa kvalifitseeritud koolitajate pakutavate koolituste hulgast välja (Tööhõiveprogramm 2017-2020 § 21 lg 1). Seega on tegemist sarnase olukorraga nagu viidatud Euroopa Kohtu kohtuasjas *Tirkkonen*.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et halduslepingu sõlmimine ei tähenda automaatselt erandit riigihankeõiguse kohaldamisalast. Juhul kui sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, võib olla võimalik tugineda riigihankeõiguse kohastele eranditele ja sõlmida leping väljaspool riigihankeõiguse kohaldamisala, kuid erandi kohaldamise võimalikkust tuleb analüüsida konkreetse lepingu sisust lähtuvalt.

1.4. Hankijate erinev praktika halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kohaldamisel riigihangetes

Saamaks ülevaadet sellest, kuidas hankijad on riigihangetes halduslepingute sõlmimisel HKTS § 12 nõudeid kohaldanud ja kui suur on sõlmitavate halduslepingute hulk, koostas autor ülevaate Ametlikes Teadaannetes avaldatud halduslepingutega seotud teadetest, mis on esitatud magistritöö lisas 1.

Kuna HKTS § 13 lg 5 kohaselt tuleb hanketeade halduslepingu sõlmimiseks ja sellele vastav hankelepingu sõlmimise teade avaldada Ametlikes Teadaannetes, arvestades riigihangete seaduses sätestatud tähtaegu, ning RHS-is sätestatud hanketeate, eelteate ja hankelepingu sõlmimise teate riigihangete registrile esitamise korda ei rakendata, siis analüüsis autor Ametlikes Teadaannetes avaldatud teateid. Autor koostas ülevaate ajavahemikul 01.09.2017-01.09.2019 Ametlikes Teadaannetes avaldatud halduslepingute teadetest mis jagunevad: „hanketeade halduslepingu sõlmimiseks“ ja „halduslepingu sõlmimise teade“. Perioodiks valis autor 2 aastat alates uue riigihangete seaduse jõustumisest,⁹² et saada ülevaade avaldatud teadete hulgast ja HKTS § 12 nõuete kohaldamisest hetkel kehtiva RHS-i ajal.

⁹¹ Eesti Töötukassa. Koolituskaardi konkurss 2019. Arvutivõrgus: <https://www.tootukassa.ee/content/tooandjale-ja-partnerile/koolituskaardi-konkurss-2019> (14.01.2020).

⁹² Märkus: Viidatud RHS jõustus 01.09.2017.

Antud perioodil avaldati kokku 567 nimetatud teadet. Teateid avaldasid 6 hankijat: Eesti Töötukassa 502 teadet, Riigi Tugiteenuste Keskus 42 teadet, Siseministeerium 1 teade, Sotsiaalkindlustusamet 10 teadet, Alutaguse Vallavalitsus 4 teadet, Rakvere Linnavalitsus 8 teadet. Sellest hanketeateid halduslepingu sõlmimiseks avaldasid hankijad: Eest Töötukassa 186 teadet, Riigi Tugiteenuste Keskus 20 teadet, Siseministeerium 1 teade, Sotsiaalkindlustusamet 2 teadet, Alutaguse Vallavalitsus 4 teadet, Rakvere Linnavalitsus 1 teade.⁹³

Riigihangete seadus näeb ette kohustuse avaldada riigihanke alustamise kohta teade riigihangete registris (RHS § 4 p 19, § 73 lg 1, § 125 lg 1, § 126 lg 3, § 129 lg 1, § 137 lg 1), v.a väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluste ja alla lihthanke piirmäära jäävate riigihangete puhul. Seega olukorras, kus hankija soovib sõlmida hankelepingu, siis sõltumata sellest, kas tegemist on tsiviilõigusliku lepingu või halduslepinguga, peab ta avaldama teate riigihangete registris ja korraldama riigihanke vastavalt RHS-is sätestatud hankelepingu sõlmimise reeglitele. RHS ei kehtesta erisusi halduslepingute sõlmimise osas ega viiteid HKTS-ile. Seega jääb ebaselgeks, milline teadete esitamise kohustus on olukorras kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, kuid selle küsimuse uurimine väljub magistr töö raamidest.

Ametlikes Teadaannetes avaldatud hanketeade osas selgus, et üldjuhul on hankijad lisaks hanketeate avaldamisele Ametlikes Teadaannetes, avaldanud hanketeated ka riigihangete registris, mida saab järeldada sellest, et halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeates on märgitud pakkumuste esitamise kohana riigihangete register v.a kui magistr töö lisas 1 esitatud tabelites on kirjas autori vastupidine märkus.⁹⁴

Ametlikes Teadaannetes esitatud hanketeatele halduslepingu sõlmimiseks on lisaks avaldanud hanketeate riigihangete registris Eesti Töötukassa 186 teatest 167 korral, Riigi Tugiteenuste Keskus 20 teatest 20 korral, Siseministeerium 1 teatest 1 korral, Rakvere Linnavalitsus 1 teatest 1 korral. Sotsiaalkindlustusamet ja Alutaguse Vallavalitsus Ametlikes Teadaannetes esitatud hanketeateid täiendavalt riigihangete registris avaldanud ei ole. Põhjus, miks hankijad on esitanud halduslepingu sõlmimiseks hanketeate nii Ametlikesse Teadaannetesse kui ka hanketeate riigihangete registrisse, võib tuleneda sellest, et hankijate hinnangul on olnud tegemist olukorraga, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes kui haldusleping HMS § 95 mõistes, või siis sellest, et hankijad on vabatahtlikult otsustanud ennast sellise kohustusega siduda.

⁹³ Lisa 1. Ametlike teadaannete ülevaade.

⁹⁴ Märkus: nt lisa 1, tabel 1, rida 19.

Selleks, et saada teada, kuidas on erinevad hankijad olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes kui haldusleping HMS § 95 mõistes, rakendanud HKTS § 12 usaldusväärse nõudeid, tutvus autor valikuga Ametlikes Teadaannetes avaldatud hanketeadetest. Kuna Ametlikes Teadaannetes halduslepingu sõlmimiseks on hanketeateid avaldanud vähesed hankijad, täpsemini kuus hankijat, oli probleemi ulatuse tuvastamiseks vaja saada teadmisi kõigi nende hankijate poolt antud tõlgenduste kohta. Nimetatud hankijatest neli hankijat olid esitanud hanketeateid halduslepingu sõlmimiseks vahemikus 1-4 teadet. Sellised mahud ei olnud võrreldavad enim teateid esitanud Eesti Töötukassa ja Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt esitatud teadete mahuga. Lisaks erinesid ka Eesti Töötukassa ja Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt avaldatud teadete mahud omavahel peaaegu kümne kordselt.⁹⁵

Seetõttu tuli andmete analüüsimisel lähtuda sihipärasest valimist ja leida autori arvates sobiv lahendus magistritöös valitud probleemist ülevaate saamiseks. Selleks valiti iga hankija poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadetest välja perioodi neli kõige hilisemat teadet, kuna hilisemat praktikat saab pidada kõige ajakohasemaks, ning analüüsiti valitud teadetega seotud riigihangete alusdokumente. Juhul kui nelja kõige hilisema teate puhul oli tegemist sama liiki teenuse osutamisega, siis ei lähtunud mitte neljast kõige hilisemast teatest, vaid valiti sama liiki teenuse kohta kõige hilisem teade, mille puhul hankelepingu eeldatav maksumus jäi alla rahvusvahelise piirmäära ja kõige hilisem teade, mille puhul hankelepingu eeldatav maksumus ületas rahvusvahelist piirmäära (RHS § 14 lg 3), eesmärgiga saada teada, kas hankijad on HKTS § 12 nõuete rakendamisel käitunud erinevalt, sõltuvalt sellest, kas riigihange jääb Euroopa Liidu riigihankedirektiivide kohaldamisalasse või on tegemist riigisisese õiguse kohaldamisalasse jääva riigihankega. Hankijate puhul, kelle poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadete maht oli 1-2 teadet, tutvuti kõigi esitatud teadetega ning hankija puhul, kelle poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadete maht oli neli teadet, tutvuti kahe hilisema teatega.

Analüüsitud riigihangete alusdokumentide põhjal selgus, et hankijad kohaldavad HKTS § 12 nõudeid riigihangetes erinevalt, hankijatel puudub ühtne arusaam, kas, kuidas ja millises menetlusetapis HKTS § 12 kohast usaldusväärse kontrolli riigihangetes läbi viia. Hankijad on kehtestanud HKTS § 12 lg 2 nõudeid riigihanke alusdokumentides nii kõrvaldamise aluste kui kvalifitseerimise tingimuste juures või jätnud üldse kehtestamata. Täpsemalt on magistritöö lisas 1 esitatud ülevaade HKTS § 12 usaldusväärse nõuete rakendamise kohta hankijate põhiselt.

⁹⁵ Lisa 1, tabelid 1, 2.

2. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased kvalifitseerimise tingimused

2.1. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased erinõudega seotud kvalifitseerimise tingimused

Riigihangete seaduse § 99 lõige 1 sätestab, et kui pakkuja asukohariigi õigusaktide kohaselt tuleb ettevõtja kanda kutseala- või äriregistrisse või kui teenuste hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on õigusaktides kehtestatud erinõuded, võib hankija nimetada hanketeates, millistele erinõuetele vastamine või registreeringute või tegevuslubade olemasolu on pakkuja kvalifitseerimiseks nõutav.

Direktiivi 2014/24/EL art 58 lg 2 kohaselt on hankijal õigus nõuda, et pakkuja oleks registreeritud enda asukohamaa kutse- või kaubandusregistris, mille loetelu on esitatud direktiivi lisas XI. Eesti on selles esitanud registrina „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”. Lisaks võib hankija teenuse hankelepingute puhul nõuda teenuse osutamise luba või organisatsiooni kuulumist kui selline kohustus tuleneb pakkuja asukohariigi õigusest.

Kui võrrelda direktiivi ja RHS-i sätete sõnastust, siis on Eesti seadusandja lisanud teenuse hankelepingute puhul direktiivis nimetatud teenuse osutamise loa ja organisatsioonilise kuulumise juurde ka õiguse nõuda „õigusaktides kehtestatud erinõuetele vastamist”. Seega tõusetub küsimus, kas HKTS § 12 nõuete puhul on tegemist vastavate õigusaktides kehtestatud erinõuetega ja kas seega on õiguspärane kehtestada HKTS § 12 nõudeid kui RHS § 99 lg 1 kohast kvalifitseerimise tingimust.

Mis puutub riigihangete direktiivi kohaldamisalasse jäävatesse hankemenetlustesse, siis riigihangete direktiiv võimaldab kehtestada kutse- või äriregistrisse kuulumisega seotud nõudeid, mitte muude asjaoludega seotud nõudeid (2014/24/EL art 58 lg 2). HKTS § 12 nõuete puhul ei ole tegemist riigihangete direktiivis nimetatud registreeringu, loa või organisatsioonilise kuulumisega seotud nõudega, vaid halduslepingu kui riigisisese õiguses kehtestatud lepingu liigiga seotud nõudega. Seega riigihangete direktiivi kohaldamisalas ei ole õiguspärane HKTS § 12 nõuete kehtestamine vastava kvalifitseerimise tingimuse all.

Riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes tuleb lähtuda magistratöös eelnevalt viidatust, et kui riigisisene õigusakt järgib Euroopa Liidu asjaomase akti kohaldamisalast väljapoole jäävate olukordade lahendamisel Euroopa Liidu aktis sätestatud

lahendusi, tuleb Euroopa Liidu aktist üle võetud sätteid tõlgendada ühetaoliselt.⁹⁶ Ehk kui riigihangete seadus näeb ette sama lahenduse, mida kohaldatakse direktiiviga reguleeritud olukordades, tuleb tõlgendamisel arvestada direktiivi regulatsiooniga.⁹⁷ Euroopa Liidu õiguses kasutatud autonoomsed mõisted kuuluvad tõlgendamisele ja kohaldamisele ühetaoliselt kogu Euroopa Liidu territooriumil, sõltumata sellest, millise tähenduse samale sõnale või väljendile annab riigisisene õigus.⁹⁸

VAKO otsuses 5-18/192791, alla rahvusvahelist piirmäära jääva riigihanke kohta, on samuti jõutud järeldusele, et riigisisest õigust tuleb tõlgendada kooskõlas asjaomase Euroopa Liidu direktiiviga: „Ei ole tähtsust, et direktiiv 2014/24/EL kohaldub selle art 1 lg 1 ja art 4 koosmõjus vaid rahvusvahelist piirmäära ületavale riigihangetele, sest kui liikmesriigi seadusandja on vabatahtlikult otsustanud kohaldada direktiivi regulatsiooni ka selle kohaldamisalast väljapoole jäävatele olukordadele, tuleb EL õiguse ühetaolise kohaldamise tagamiseks lähtuda direktiivi regulatsioonist ka selle kohaldamisalast väljapoole jäävatele olukordades.“⁹⁹

Eesti seadusandja on riigihangete direktiivi sätted kehtestanud RHS-is ja teinud vastavad sätted kohaldatavateks ka alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes, sh RHS § 99 sätestatud kvalifitseerimise tingimuse. Seega tuleb riigihangete direktiivi 2014/24/EL artikli 58 lõikel 2 põhinevat RHS § 99 lõiget 1 tõlgendada kooskõlas direktiiviga. Kooskõlalise tõlgendamise kaudu tuleb tõlgendada sätet selliselt, et kontrollitavad erinõuded võivad hõlmata vaid ettevõtja tegevuslubasid ja organisatsioonide liikmelisust ning hankijal ei ole õigust nõuda muude erinõuete täitmise tõendamist.¹⁰⁰ Seega ei ole õiguspärane kehtestada HKTS § 12 nõudeid kui RHS § 99 lg 1 kohaseid õigusaktidest tulenevaid erinõudeid ka riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes.

2.2. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 1 nõue kui tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimus

Nagu magistritöös viidatud, siis selleks, et teada saada, kuidas on õiguspärane rakendada halduskoostöö seaduse § 12 nõudeid hankemenetlustes, sh lähtudes seadusandja poolsest tõlgendusest HKTS § 12 nõuetest kui erinormist,¹⁰¹ tuleb analüüsida, millised on riigihangete

⁹⁶ C-298/15, *Borta*, p 33; C-234/14, *Ostas celtnieks*, p 20.

⁹⁷ RKHKo 3-3-1-65-11 p 35.

⁹⁸ Simovart, Parrest, RHS § 1/11.

⁹⁹ VAKO 13.02.2018, 5-18/192791 p 12.3.1.

¹⁰⁰ Vaske, RHS § 99/18.

¹⁰¹ Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri, § 1 p 4.

seaduse kohased konkureerivad nõuded HKTS § 12 nõuetele. Seejärel on võimalik analüüsida, kas RHS-i vastavate nõuete puhul on tegemist riigisisese õiguse kohaste nõuetega, riigihangete direktiivist üle võetud nõuetega või Euroopa Liidu riigihankeõiguse kohaldamisalase jäävate nõuetega ning kas HKTS § 12 nõudeid on võimalik tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Riigihangete kvalifitseerimise tingimused on sätestatud riigihangete direktiivis 2014/24/EL artiklis 58. Eesti seadusandja on kvalifitseerimise tingimused sätestanud RHS §-des 99-101. Kvalifitseerimise tingimused jagunevad: sobivus tegeleda kutsetööga, majanduslik ja finantsseisund, tehniline ja kutsealane pädevus.

Nagu magistritöös kirjeldatud, siis HKTS § 13 lg 3 sätestab, et riigihanke korraldaja on kohustatud pakkujate kvalifitseerimisel kontrollima pakkujate vastavust HKTS-i nõuetele. HKTS § 12 lg 1 sätestab, et haldusülesannet täitma asuv isik peab olema usaldusväärne ja HKTS § 12 lg 2 sätestab loetelu tingimustest, mis kinnitavad isiku usaldusväärsust.

Lähtuvalt HKTS § 13 lg 3 sõnastusest „pakkujate kvalifitseerimisel“, võiks HKTS § 12 nõudeid pidada kvalifitseerimise tingimuseks. Teisalt tuleb silmas pidada, et ka halduskoostöö seaduse muudatuste jõustumise ajal 01.01.2005 kehtinud riigihangete seadus käsitles pankroti, maksuvõla, varasema hankelepingu rikkumise jms olemasolu pakkuja kvalifitseerimise tingimustena.¹⁰² Käesoleval ajal on aga tegemist kõrvaldamise alustega. Seega tuleb leida vastus küsimusele, kas kehtiva õiguse järgi tuleb HKTS § 12 lg 2 usaldusväärsust kinnitavad nõudeid tõlgendada kui sisult riigihankeõiguse kohaseid kvalifitseerimise tingimusi või mitte.

HKTS § 12 lg 2 p 1 kehtestab, et isikul peab olema võimalik kasutada haldusülesannete täitmiseks vajaminevaid tehnilisi vahendeid, tal on nõutavate teadmiste ja oskustega töötajad ning muud eeldused ja kogemused volitatava haldusülesande täitmiseks. Selline nõue on seotud riigihankeõiguse kohase tehnilise ja kutsealase pädevusega (2014/24/EL art 58 lg 4, RHS § 101) ja seega on sisult tegemist kvalifitseerimise tingimusega.

Samas on nõue liiga üldsõnaline, et sobitada mõne konkreetse riigihangete direktiivis ja RHS-is loetletud kvalifitseerimise tingimuse alla. HKTS § 12 lg 2 p 1 on pigem deklaratiivset laadi ja sätte sõnastuse järgi ei ole võimalik aru saada, millistele tingimustele isiku tehnilised vahendid, oskused ja kogemused vastama peavad. Samuti ei tulene sättest ka millist infot isik selle nõude täitmiseks esitama peab. Riigihangete direktiiv aga annab ammendava loetelu

¹⁰² RHS § 35 lg 2 (jõustunud 25.07.2004). – <https://www.riigiteataja.ee/akt/782689> (14.01.2020).

sellest, mida on võimalik tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks nõuda (2014/24/EL lisa XII, osa II), ammendava loetelu annab ka riigihangete seadus (RHS § 101 lg 1 p 1-12).¹⁰³

Üldsõnalise, kõikide halduslepingute suhtes kohalduva sisu tõttu ei ole nõue seotud ka konkreetse hankelepingu esemega. Kvalifitseerimise tingimused peavad aga olema seotud konkreetse hankelepingu esemega (2014/24/EL art 58 lg 1, RHS § 98 lg 1). Kui tingimus ei ole seotud hankelepingu esemega, ei ole tingimus kohane ja seega kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega (2014/24/EL preambul p 1, art 18 lg 1, RHS § 3 p 1). VAKO on otsuses 50-11/123879 kinnitanud, et kvalifitseerimistingimus on vastuolus RHS-iga, kui see ei ole oma mahu või olemuse tõttu hankelepingu täitmise võime eeldusena kohane või vajalik ja ei anna piisavat teavet pakkuja võimekuse kohta hankelepingut täita.¹⁰⁴

Kuna HKTS § 12 lg 2 p 1 nõudes ei sisaldu, milliseid ettevõtja tehnilisi vahendeid, oskuseid ja kogemusi peab hankija piisavaks, ei ole ettevõtjatel võimalik aru saada, kas nende vahendid, oskused ja kogemused on piisavad või mitte. Seetõttu on tingimus vastuolus ka läbipaistvuse põhimõttega (2014/24/EL preambul p 1, art 18 lg 1, RHS § 3 p 1). Läbipaistvuse kohustus nõuab, et kõik hankemenetluse tingimused ja kord oleksid hanketeates või hankedokumentides selgelt, täpselt ja üheselt mõistetavalt sõnastatud, võimaldamaks kõigil mõistlikult informeeritud ja tavapäraselt tähelepanelikel ettevõtjatel mõista nende täpset ulatust ja nendest ühtemoodi aru saada.¹⁰⁵ Ka Euroopa Kohtu kohtuasjas C-336/12, *Manova*, on Euroopa Kohus öelnud, et riigihankeid käsitlevate Euroopa Liidu õigusnormide põhieesmärkide hulka kuulub teenuste vaba liikumise ning avatud ja ausa konkurentsi tagamine kõikides liikmesriikides ning selle saavutamiseks kasutab Euroopa Liidu õigus eelkõige pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet ning sellest tulenevat läbipaistvuse tagamise kohustust.¹⁰⁶

Samale järeldusele tuleb jõuda nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes. Ühel juhul tuleneb läbipaistvuse ja proportsionaalsuse tagamise kohustus ELTL-i aluspõhimõtetel põhinevatest riigihangete direktiivis kehtestatud üldpõhimõtetest (2014/24/EL preambul p 1, art 18 lg 1), teisel juhul riigihangete seadusest, milles on riigihangete direktiivi üldpõhimõtted üle võetud. Ehk ka riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljaspool tuleb rakendada samu üldpõhimõtteid nagu läbipaistvus, kontrollitavus ja proportsionaalsus (RHS § 3 p 1).

¹⁰³ Vaske, RHS § 101/7.

¹⁰⁴ VAKO 01.04.2011, 50-11/123879 p 6.

¹⁰⁵ EKo C-171/15, *Connexxion Taxi Services BV versus Staat der Nederlanden – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Transvision BV, Rotterdamse Mobiliteit Centrale RMC BV, Zorgvervoercentrale Nederland BV*, p 40, ECLI:EU:C:2016:948; EKo C-27/15, *Pippo Pizzo versus CRGT Srl*, p 36, ECLI:EU:C:2016:404.

¹⁰⁶ EKo C-336/12, *Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser versus Manova, A/S*, p 28, ECLI:EU:C:2013:647.

Sarnaselt on VAKO otsuses 50-11/123879 pidanud õigusvastaseks hankija kehtestatud üldsõnalist tingimust, mille kohaselt pidid pakkuja käsutuses olema hankelepingu täitmiseks vajalikud rahalised vahendid või tal pidi olema võimalus neid saada.¹⁰⁷ Ka VAKO otsuses 140-17/190645 on korratud, et läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõtte eeldab, et kõik hanketingimused oleksid sõnastatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt, võimaldamaks ühelt poolt kõigil piisavalt informeeritud ja mõistlikult tähelepanelikel pakkujatel mõista nende täpset ulatust ja nendest ühtemoodi aru saada ning teiselt poolt võimaldaks hankijal kontrollida, kas pakkuja esitatud pakkumused vastavad tegelikult kõnealuse hankemenetluse tingimustele.¹⁰⁸ Olukord, kus riigihanke alusdokumendid ei anna potentsiaalsetele pakkujatele mistahes indikatsiooni, mis on kvalifikatsiooni tõendamiseks piisav, ei ole kooskõlas viidatud läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõttega.¹⁰⁹

Kuigi HKTS § 12 lg 2 p 1 nõue on liiga üldsõnaline, et vastata mõnele konkreetsele riigihankeõiguse kohasele tehnilise ja kutsealase pädevuse nõudele, kannab nõue endas siiski tehnilise ja kutsealase pädevuse tagamise eesmärki. Seetõttu on võimalik tõlgendada nõuet kooskõlas riigihankeõigusega kui hankija kohustust kontrollida halduslepingute sõlmimisel ettevõtjate vastavust tehnilise ja kutsealase pädevuse nõuetele, kuna muudel juhtudel on kvalifitseerimise tingimuste kehtestamine vabatahtlik (2014/24/EL art 58 lg 1, RHS § 98 lg 1). Sarnast seisukohta, et pakkuja kvalifikatsiooni kontrollimine on halduslepingute sõlmimisel kohustuslik, on väljendatud ka õiguskirjanduses.¹¹⁰

Magistritöös antud tõlgenduse kohaselt kohustab HKTS § 12 lg 2 p 1 hankijat kehtestama riigihankeõiguse kohaseid kvalifitseerimise tingimusi ettevõtja tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. Juhul kui kehtestada vastavad riigihankeõiguse kohased kvalifitseerimise tingimused, muutub otstarbeks täiendavalt HKTS § 12 lg 2 p 1 kohase deklaratiivset laadi nõude kehtestamine riigihanke alusdokumentides, sest kvalifitseerimise tingimuste kaudu kontrollitaksegi juba isiku vastavust ka HKTS § 12 lg 2 p 1 nõudele.

Riigihangete direktiivi sõnastuse kohaselt antakse kvalifitseerimise tingimuste kehtestamisel kaalutusõigus hankijatele, mitte liikmesriikidele (2014/24/EL art 58 lg 1), seega tõusetub küsimus, kas olukord, kus Eesti seadusandja kohustab kehtestama tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimust, on kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega. Näiteks Euroopa Kohtu kohtusjas C-247/02, *Sintesi*, piiras liikmesriik hankija valikuvabadust selliselt, et lubatud oli kehtestada vaid madalaima hinnaga seotud

¹⁰⁷ VAKO 01.04.2011, 50-11/123879 p 7.

¹⁰⁸ VAKO 06.10.2017, 140-17/190645 p 20; TlnHKO 06.06.2017, 3-17-865 p 40.

¹⁰⁹ VAKO 06.10.2017, 140-17/190645 p 21.

¹¹⁰ Simovart, Parrest (viide 11), lk 226, lk 230.

hindamiskriteeriumid ning Euroopa Kohtu hinnangul oli selline kohustus vastuolus Euroopa Liidu õigusega.¹¹¹ Antud kohtuasjas oli kohtujurist seisukohal, et riigihankedirektiivid sisaldavad kahte liiki pädevusi, ehk pädevus on antud kas liikmesriikidele ja/või hankijatele.¹¹² Seejuures ei tohi direktiiviga hankijale antud pädevus kaduma minna läbi selle, et liikmesriik piirab tema pädevust.¹¹³ Kuigi viidatud kohtuasjas ei olnud tegemist kvalifitseerimise tingimusega, oli siiski tegemist olukorraga, milles liikmeriik piiras direktiiviga hankijatele antud vabadust.

Autor on seisukohal, et tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimuste kehtestamine kohustus ei ole siiski sarnane piirang viidatud Euroopa Kohtu otsuses analüüsitud. Kui liikmesriik keelaks hankijatel mõne kvalifitseerimise tingimuse kehtestamise või kehtestaks konkreetsed kvalifitseerimise tingimused, mida hankija on kohustatud rakendama, võib selline tingimus olla vastuolus riigihangete direktiiviga. Kuid antud juhul ei kaasne hankijatele ühtegi keeldu mõne kvalifitseerimise tingimuste kehtestamisel. Samuti ei kehtesta Eesti seadusandja, millist konkreetset tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimust peab hankija rakendama. Magistritöös antud tõlgendus HKTS § 12 lg 2 p 1 nõude kohta võimaldab hankijal kehtestada just sellised tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimused, mida ta vajalikuks peab.

Seega saab järeldada, et HKTS § 12 lg 2 p 1 nõue on kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega ja nõuet on võimalik tõlgendada nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes kui hankija kohustust kontrollida halduslepingute sõlmimisel ettevõtjate vastavust riigihangete seaduse alusel kehtestatud tehnilise ja kutsealase pädevuse nõuetele.

2.3. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 2-6 nõuded kui täiendavad riigisisised kvalifitseerimise tingimused

Erinevalt halduskoostöö seaduse § 12 lg 2 p 1 nõudest sarnanevad halduskoostöö seaduse § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuded sisult mitte riigihankeõiguse kohaste kvalifitseerimise tingimustega vaid kõrvaldamise alustega. Kuid seejuures tuleb vastata küsimusele, kas HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõudeid on siiski võimalik kehtestada kui täiendavaid, riigihankeõiguses nimetatata

¹¹¹ EKo C-247/02, *Sintesi SpA versus Autorità per la Vigilanza sui Lavori Pubblici*, p 42, ECLI:EU:C:2004:593.

¹¹² C-247/02, *Sintesi*, kohtujurist C. Stix-Hackl ettepanek, p 53.

¹¹³ C-247/02, *Sintesi*, kohtujurist C. Stix-Hackl ettepanek, p 54-66.

kvalifitseerimise tingimusi. Seda põhjusel, et halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas on käsitletud HKTS § 12 nõudeid kui kvalifitseerimise tingimusi.

Halduskoostöö muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas on viidatud, et HKTS § 12 lg 2 loetelu erineb eelnõu koostamise ajal kehtinud RHS-i kvalifikatsiooni nõuetest, seejuures selgitatakse: „Erisus on teadlik ning halduslepingute puhul loetakse oluliseks just selles lõikes loetletud asjaolud. Lõike preambulis¹¹⁴ kasutatakse sõnastust „muu hulgas“, st jäetakse otsustajale diskretsiooniõigus arvestada ka muid asjaolusid, mis on asjakohased ja vajalikud, sh RHS-s sätestatud tingimusi.“¹¹⁵ Seega saab järeldada, et seadusandja on pidanud HKTS § 12 lg 2 loetletud tingimusi kvalifitseerimise tingimusteks. Seejuures on HKTS § 12 lg 2 nõuded kehtestamiseks kohustuslikud, RHS-i vastavate nõuete kohaldamine on vabatahtlik.

Samas, nagu magistritöös eelnevalt viidatud, olid halduskoostöö seaduse muudatuste jõustumise ajal 01.01.2005 kehtinud riigihangete seaduses kvalifitseerimise tingimused teistsugused, käsitledes pankroti, maksuvõla, varasema hankelingu rikkumise jms olemasolu pakkuja kvalifitseerimise tingimustena, sh oli kvalifitseerimise tingimuste kehtestamine kohustuslik.¹¹⁶ Käesoleval ajal on selliste tingimuste puhul tegemist kõrvaldamise alustega.

Kuna HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuded ei sarnane sisult hetkel kehtiva riigihangete direktiivi ja RHS-i kohaste kvalifitseerimise tingimustega, siis juhul kui tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõudeid kui kvalifitseerimise tingimusi, tõusetub küsimus, kas selliste täiendavate riigisisestest õigusest tulenevate kvalifitseerimise tingimuste kehtestamine on lubatav.

Õiguskirjanduses on selgitatud, et riigihankedirektiividega ei ole soovitud detailselt ja ühetaoliselt reguleerida ettevõtjate kvalifitseerimist. Otsus, kas lükata tagasi pakkuja pakkumus, kellel ei ole piisavat suutlikkust lepingut täita, on jäetud liikmesriikidele, sealhulgas on liikmesriikidel õigus jätta see hankijate otsustada.¹¹⁷ Direktiivi 2014/24/EL art 58 lg 1 kohaselt ei ole kvalifitseerimise tingimuste kehtestamine kohustuslik, aga kui hankija soovib kvalifitseerimise tingimusi kehtestada, tohib ta kasutada ainult direktiivis nimetatud kvalifitseerimise kriteeriume. Seega nendes riigihangetes, mis jäävad riigihangete direktiivi kohaldamisalasse, on kvalifitseerimise tingimuste kriteeriumid ammendavad.

Täiendavate kvalifitseerimise tingimuste lubatavust analüüsis Euroopa Kohus kohtuasjas C-368/10, *Komisjon vs Madalmaad*. Kaasus puudutas Põhja-Hollandi provintsi, hankija soovis avatud hankemenetluses osta kohviautomaate koos haldamisega.¹¹⁸ Pakkujatele kehtestatud

¹¹⁴ Märkus: Seletuskirjas on viidatud lõike preambulile, selle all tuleb mõelda HKTS § 12 lg 2 esimest lauset.

¹¹⁵ Halduskoostöö seaduse muutmise eelnõu seletuskiri, § 1 p 7.

¹¹⁶ RHS § 35 lg 2 (jõustunud 25.07.2004).

¹¹⁷ Arrowsmith (viide 15), lk 1189.

¹¹⁸ EKo C-368/10, *Euroopa Komisjon versus Madalmaade Kuningriik*, p 14, ECLI:EU:C:2012:284.

kvalifitseerimistingimuste¹¹⁹ järgi pidi pakkuja vastama keskkonnasäästlike ostude ja ühiskondlikult vastutustundliku käitumise kriteeriumitele.¹²⁰ Pakkujatel tuli ära näidata, kuidas nad annavad oma panuse kohvituru keskkonnasäästlikkuse tõstmisse ja kohvitootmise keskkonnasõbralikumaks ja sotsiaalselt ning majanduslikult vastutustundlikumaks muutmisele.¹²¹

Euroopa Kohtus leidis, et direktiivis loetletud tõendid tehnilise ja kutsealase pädevuse kontrollimiseks on kehtestatud ammendavalt ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tasemed võib määrata üksnes direktiivis loetletud tõenditele viidates.¹²² Euroopa Kohtus ütles: „Eelkõige ei saa selle nõude alusel nõutud teavet, st nõuet näidata ära, kuidas täidab pakkuja „keskkonnasäästlike ostude ja ühiskondlikult vastutustundliku käitumise kriteeriume” ja annab „oma panuse kohvituru keskkonnasäästlikkuse tõstmisse ja kohvitootmise keskkonnasõbralikumaks ja sotsiaalselt ning majanduslikult vastutustundlikumaks muutmisele”, samastada direktiivi 2004/18 artikli 48 lõike 2 punktis c nimetatud „tarnija poolt kvaliteedi tagamiseks kasutatud tehniliste seadmete ning ettevõtte töö uurimise ja analüüsimise vahendite kirjeldusega”.“¹²³ Seega ei olnud kehtestatud tingimus direktiiviga kooskõlas.¹²⁴ Õiguskirjanduses on viidatud kohtuotsuse kohta välja toodud, et vaidluse all olev tingimus ei määratlenud mitte seda, kas pakkujatel on olemas vajalik minimaalne tehniline ja kutsealane pädevus, vaid tegemist oli nõudega pakkujate üldiste ettevõtluspoliitikate kohta.¹²⁵

Seda, et tehnilise ja kutsealase pädevusega kohta esitatavad tõendid (2014/24/EL lisa XII, osa II), aga ka tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise kriteeriumid on riigihangete direktiivis nimetatud ammendavalt, on kinnitatud õiguskirjanduses.¹²⁶ Samas on majandusliku ja finantsseisundi kohta esitatavate tõendite loetelu (2014/24/EL lisa XII, osa I) mitteammendav ja seega on mitteammendavad ka majandusliku ja finantsseisundiga seotud kvalifitseerimise kriteeriumid.¹²⁷ Kuigi Eesti seadusandja on muutnud ka majandusliku ja finantsseisundi kohta esitatavad tõendid RHS-is ammendavaks.¹²⁸ Seega on täiendavate

¹¹⁹ C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 28.

¹²⁰ C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 26.

¹²¹ C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 98.

¹²² C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 105.

¹²³ C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 107.

¹²⁴ C-368/10, *komisjon versus Madalmaad*, p 108.

¹²⁵ Kotsonis, T. *Commission vs Netherlands (C-368/10): Environmental and fair trade considerations in the context of a contract award procedure*. – Public Procurement Law Review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012, NA235.

¹²⁶ Arrowsmith (viide 15), lk 1210.

¹²⁷ Arrowsmith (viide 15), lk 1210.

¹²⁸ Vaske, RHS § 101/7.

kvalifitseerimise tingimuste kehtestamise lubatavuse juures vaja analüüsida ka seda, milliste kvalifitseerimise tingimusega on HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuete puhul tegemist.

Lähtuvalt magistritöös analüüsitust on HKTS § 12 lg 2 p 1 tingimust võimalik tõlgendada kooskõlas riigihangete direktiiviga mitte kui kvalifitseerimise tingimust vaid kui riigisisest õigusest tulenevat kohustust kehtestada tehnilise ja kutsealase pädevusega seotud kvalifitseerimise tingimusi. Kuid HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuete puhul on tegemist sisu poolest riigihankeõiguse kohaste kõrvaldamise alustega, mitte kvalifitseerimise tingimustega.

Kvalifitseerimise tingimused peavad olema kehtestatud õiglaselt, läbipaistvalt ja objektiivselt, eesmärgiga tagada, et pakkujatel oleks olemas minimaalsetele tehnilise ja kutsealase pädevus konkreetse lepingu täitmiseks.¹²⁹ Kvalifitseerimise eesmärk ei ole leida parimat pakkujat.¹³⁰ Tingimusi, mis käsitlevad peamiselt kogemust, pädevust ja vahendeid, mis tagavad hankelingu nõuetekohast täitmist, peetakse tingimusteks, mis seonduvad pakkuja suutlikkusega hankelingu täita, mitte pakkuja hindamise tingimusteks isegi mitte siis, kui hankija on need nii kvalifitseerinud.¹³¹

Sama põhimõtte kehtib ka tingimuse määratlemisel kvalifitseerimise tingimuse või kõrvaldamise alusena. Juhul kui kehtestatud tingimus ei kanna minimaalset lepingu täitmise suutlikkuse eesmärki, ei ole tegemist kvalifitseerimise tingimusega isegi kui hankija on nii kehtestanud. Kõrvaldamise tingimuste eesmärk on tagada, et leping sõlmitakse usaldusväärse ettevõtjaga.¹³² HKTS § 12 lg 1 sätestab, et kui isik volitatakse täitma haldusülesannet, kontrollib volitamist otsustama õigustatud ametiisik või organ isiku usaldusväärust. Selline eesmärk kattub kõrvaldamise aluste eesmärgiga. Seega saab HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuete sisu sarnasusest kõrvaldamise alustele ja HKTS § 12 lg-s 1 nimetatud eesmärgist lähtuvalt järeldada, et HKTS § 12 lg-te 2-6 nõuete puhul on tegemist kõrvaldamise alustega, mitte kvalifitseerimise tingimustega riigihankeõiguse mõistes.

Isegi kui proovida tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõudeid mitte kui kõrvaldamise aluseid vaid kui täiendavaid riigisisese õiguse kohaseid kvalifitseerimise tingimusi, ei ole ükski viidatud usaldusväärse nõuetest seotud konkreetse hankelingu esemega, vaid on kehtestatud samasugusena kõikide halduslepingute suhtes. Halduslepingud hõlmavad aga väga erineva sisuga teenuste osutamist, nagu magistritöö lisast 1 nähtub, kuid kvalifitseerimise

¹²⁹ McGovern, P. An example of the application of principles of objectivity and transparency under the Public Contracts Regulations: The case of Easycoach Ltd v Department for Regional Development. – Public Procurement Law review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012, NA262.

¹³⁰ Steinicke, 2014/24/EL art 18/159.

¹³¹ C-9/17, *Tirkkonen*, p 36.

¹³² Arrowsmith, S., Prieß, H.-J., Friton, P. Self-cleaning as a Defence to Exclusion for Misconduct: An emerging Concept in EC Public Procurement Law. – Public Procurement Law Review 2009/6, lk 275.

tingimused peavad olema seotud konkreetse hankelepingu esemega (2014/24/EL art 58 lg 1), mitte halduslepingu kui lepingu liigiga. Ka riigisisese õiguse kohaselt peavad kvalifitseerimise tingimused vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed (RHS § 98 lg 1). Proportsionaalsuse põhimõtte on nii riigihankeõiguse üldpõhimõtte (2014/24/EL art 18 lg 1, RHS § 3 p 1), Euroopa Liidu esmase õiguse põhimõtte¹³³ kui ka haldusõiguse põhimõtte (HMS § 3 lg 2). Kvalifitseerimistingimuste proportsionaalsuse nõue on samuti seotud põhiseadusega tagatud ettevõtluse riivega, kuna kvalifitseerimise tingimustele mittevastavad ettevõtjad ei saa riigihankes konkureerida.¹³⁴

Seega peavad kvalifitseerimise tingimused kandma endas lepingu minimaalse täitmise suutlikkuse eesmärki ja olema seotud konkreetse hankelepingu esemega. Seotus hankelepingu esemega tähendab mh arvestamist proportsionaalsuse põhimõttega. Igasugune hankija tegevus peab olema proportsionaalne hankelepingu eesmärgiga.¹³⁵

Õiguskirjanduses on viidatud, et proportsionaalsuse põhimõttel on kvalifitseerimise etapis oluline roll, seda seetõttu, et kvalifitseerimise eesmärk ei ole leida parima kvalifikatsiooniga pakkuja, vaid leida pakkujad, kes on piisava kvalifikatsiooniga, et lepingut täita.¹³⁶ Ka magistriöös viidatud Euroopa Kohtu otsuses *Sintesi*, kinnitati, et proportsionaalsuse põhimõtte järgimine on mh vajalik selleks, et vältida ebavajalike piirangute kehtestamist hankijate kaalutusõigusele, et täita riigisiseseid hanke-eesmärke.¹³⁷ Seega võib öelda, et kui liikmesriigid kehtestaksid hankijatele rakendamiseks kohustuslikud kvalifitseerimise tingimused, mis ei ole seotud hankelepingu esemega, võib selline tegevus olla vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega.

Proportsionaalsuse tuvastamiseks tuleb kontrollida, kas tingimus on kohane, vajalik ja mõõdukas. Tallinna Halduskohus on kohtuasjas 3-09-2756 välja toodud, et kvalifitseerimistingimust saab pidada vastavaks ja proportsionaalseks, kui see on kohane ja vajalik. Kohane on tingimus siis, kui selle alusel saab hinnata pakkuja võimet lepingut nõuetekohaselt täita. Tingimus on vajalik siis, kui seda asjaolu ei ole võimalik sama veenvalt

¹³³ EKo C-376/08, *Serrantoni Srl, Consorzio stabile edili Srl versus Comune di Milano*, p 33, ECLI:EU:C:2009:808, p 33; EKo C-210/03, *The Queen, Swedish Match AB, Swedish Match UK Ltd versus Secretary of State for Health*, p 47, ECLI:EU:C:2004:802.

¹³⁴ Vaske, RHS § 98/23.

¹³⁵ Simovart, M. A., Koroljov, D. Leppetrahvi tingimuste sisustamine hankelepingutes. – *Juridica* 2016/1, lk 48.

¹³⁶ Steinicke, 2014/24/EL art 18/160.

¹³⁷ Arrowsmith (viide 15), lk 628.

tõendada kergema tingimuse abil.¹³⁸ Seega kui tingimus ei ole seotud konkreetse hankelepingu esemega, ei ole tingimus kohane ja vajalik ning seega ei vasta proportsionaalsuse põhimõttele.

HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 tingimused ei kanna minimaalset lepingu täitmise suutlikkuse eesmärki, samuti ei ole seotud hankelepingu esemega, ega seetõttu vastavuses proportsionaalsuse põhimõttega. Seega ei ole õiguspärane kehtestada HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõudeid kui riigihankeõiguse kohaseid kvalifitseerimise tingimusi. Sama järeldus kehtib nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes.

¹³⁸ TlnHKO 3-09-2756 p 7.

3. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuded kui riigihankeõiguse kohased kõrvaldamise alused

3.1. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 2, 3 nõuded kui maksejõuetuse ja pankrotiga seotud kõrvaldamise alused

Riigihangete kõrvaldamise alused on sätestatud riigihangete direktiivis 2014/24/EL artiklis 57. Eesti seadusandja on kõrvaldamise alused kehtestanud riigihangete seaduses § 95. Kõrvaldamise alused jagunevad nn kohustuslikeks, mille puhul tuleb ettevõtja kõrvaldada (2014/24/EL art 57 lg 1-2, RHS § 95 lg 1) ja nn vabatahtlikeks, mille puhul võib ettevõtja kõrvaldada (2014/24/EL art 57 lg 4, RHS § 95 lg 4).

Lähtuvalt magistritöös analüüsitule, on HKTS § 12 lõike 2 punkti 1 tingimuse puhul tegemist kvalifikatsiooni kontrolli nõudega. HKTS § 12 lõike 2 punktide 2-6 tingimused on aga seotud kõrvaldamise alustega, sest on sõnastuselt sarnased riigihankeõiguse kohastele kõrvaldamise alustele ja kannavad usaldusväärse isikuga lepingu sõlmimise tagamise eesmärki.

HKTS § 12 lg 2 p 2 kehtestab, et isiku suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimist ega pankrotimenetlust ja HKTS § 12 lg 2 p 3 kehtestab, et ei tohi esineda asjaolusid, mis võivad põhjustada isiku püsiva maksejõuetuse või tema tegevuse lõpetamise. Riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 4 b) sätestab, et hankija võib kõrvaldada või liikmesriigid kohustada ettevõtjat kõrvaldama, kui ettevõtja on pankrotis või tema suhtes on algatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, peatanud äritegevuse või on siseriiklike õigusnormide alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras. Eesti seadusandja on direktiivi nõuded kehtestanud RHS § 95 lg 4 p-s 3, mille kohaselt võib kõrvaldada ettevõtja, kes on pankrotis või likvideerimisel, kelle suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus, kelle äritegevus on peatatud või kes on muus sellesarnases olukorras tema asukohamaa õigusaktide kohaselt.

Tulenevalt õiguse hierarhia põhimõttest, peavad madalama astme õigusallikad olema vastavuses kõrgema astme õigusallikatega.¹³⁹ Seega tuleb, nagu magistritöös viidatud, Euroopa Liidu õigusega seotud, st Euroopa Liidu õigusest tuleneva, seda täpsustava või rakendava Eesti õiguse kohaldamisel ja tõlgendamisel esmalt kontrollida seda, kas Eesti õigus on Euroopa Liidu õigusega vastavuses. Analüüsida tuleb vajadusel ka seda, kas Eesti õigus on vastavuses Euroopa Liidu esmase õigusega, Euroopa Liidu õiguse üldprintsiipidega.¹⁴⁰ Vastuolude korral

¹³⁹ Mikiver, M., Põllumäe, S., lk 42.

¹⁴⁰ RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

tuleb esmalt kaaluda võimalust ületada vastuolu kooskõlalise tõlgendamise teel, sisustades riigisisest õigust nii suures ulatuses kui võimalik direktiivi sõnastuse ja eesmärgi valguses, et saavutada direktiiviga soovitud tulemus.¹⁴¹ Kui selgub, et Eesti õigus on vastuolus Euroopa Liidu õigusega, siis tuleb vastuolus olev Eesti õigus jätta kohaldamata.¹⁴²

Kooskõlalise tõlgendamise jaoks tuleb tuvastada, kas riigisisene õigus võtab üle direktiivi normi, sisustab direktiivis jäetud kaalutlusõigust või kui direktiiv juhtnööre ei anna, siis kas piiriülese huvi tõttu tuleb juhendada Euroopa Liidu esmasest õigusest või selle puudumisel riigisisest õigusest.¹⁴³

HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuded reguleerivad samasugust likvideerimise, maksejõuetuse ja pankroti olukorda nagu viidatud RHS-i (RHS § 95 lg 4 p 3) ja riigihangete direktiivi (2014/24/EL art 57 lg 4 b)) sätetes. Seejuures, kui HKTS § 12 lg 3 kehtestab üldsõnaliselt, et ei tohi esineda asjaolusid, mis võivad põhjustada isiku püsiva maksejõuetuse või tema tegevuse lõpetamise, siis riigihangete direktiivi ja RHS-i vastavates sätetes nimetatakse täpsemalt need olukorrad, mis samasuguse tagajärje kaasa toovad, nagu vara haldamine likvideerija poolt, äritegevuse peatamine jms. Seega täidavad viidatud sätted samasugust eesmärki.

Kuigi HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuete ja riigihangete direktiivi sõnastuse vahel on erisusi, ei too sõnastuse erinevus kaasa vastuolu riigihangete direktiiviga, sest direktiivis on kehtestatud võimalus arvesse võtta ka muid riigisiseste õigusnormide alusel toimuvaid samalaadseid menetlusi. Sarnaselt on Euroopa Kohus kohtuasjas C-101/18, *Idi*, pidanud riigihangete direktiiviga kooskõlas olevaks riigisiseses pankrotiseaduses kehtestatud nõuet võimaldada maksejõulisuse tagamiseks kõrvaldada ettevõtja, kelle suhtes on käimas ennetava kompromissi menetlus.¹⁴⁴

Samas tuleb tähelepanu pöörata asjaolule, et HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuded on kehtestatud kohustuslikena. Riigihangete direktiiv sätestab, et hankija võib kõrvaldada või liikmesriigid võivad kohustada hankijat ettevõtjat kõrvaldama (2014/24/EL art 57 lg 4 b)). Seega on direktiivis jäetud liikmesriikidele kaalutlusõigus otsustada, kas kehtestada sellekohane kõrvaldamise alus riigisiseses õiguses nn kohustusliku või nn vabatahtliku kõrvaldamise alusena. Kuna riigihangete direktiiv annab liikmesriikidele kaalutlusõiguse, saab järeldada, et HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuete kehtestamine nn kohustusliku kõrvaldamise alusena on riigihangete direktiiviga kooskõlas.

¹⁴¹ C-14/83, p 26; C-366/96, p 36; RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

¹⁴² RKHKo 3-3-1-85-07 p 38.

¹⁴³ Simovart, Parrest, RHS § 1/19.

¹⁴⁴ EKo C-101/18, *Idi Srl versus Agenzia Regionale Campana Difesa Suolo (Arcadis)*, p 36-38, 50, ECLI:EU:C:2019:267.

Kuigi tingimus on kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, esineb tingimuste rakendamise osas vastuolu HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuete ja vastava riigisisese kõrvaldamise aluse vahel (RHS § 95 lg 4 p 3). Kui ettevõtja ei vasta HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuetele, ei ole ta usaldusväärne ja seetõttu temaga halduslepingut ei sõlmita. RHS-is on aga vastavasisuline kõrvaldamise alus sätestatud nn vabatahtliku kõrvaldamise alusena, ehk hankijal puudub kohustus ettevõtja kõrvaldada ning tegemist on hankija kaalutlusotsusega. Seega ei ole HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuded kooskõlas RHS-i vastava kõrvaldamise alusega, HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 regulatsioon on RHS-i vastavast regulatsioonist rangem.

Kuna tingimuste sisu osas on HKTS § 12 lg 2 p-d 2, 3 ja RHS § 95 lg 4 p 3 omavahel kooskõlas ning vastuolu seisneb tingimuste rakendamise kohustuslikkuses, siis on vastuolu ületamiseks võimalik tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõudeid selliselt, et hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel on hankija kaalutlusõigus piiratud eriseadusest tuleneva kohustusega kõrvaldada ettevõtja RHS § 95 lg 4 p-s 3 nimetatud kõrvaldamise aluse esinemisel. Sama järeldus kehtib nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui sellest väljapoole jäävates hankemenetlustes.

3.2. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 4 nõue kui karistatuse keeluga seotud kõrvaldamise alus

HKTS § 12 lg 2 p 4 kehtestab, et isiku kohta ei tohi olla karistusandmeid karistusregistris. Riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 1 sätestab, et ettevõtja suhtes ei tohi olla langetatud lõplikku süüdimõistvat otsust seoses osalemisega kuritegelikus organisatsioonis, korruptsioonis, pettuses, terroristlikus tegevuses, terrorismi rahastamises, rahapesus, lapstööjõu kasutamises või inimkaubanduses. Sama keeld kehtib ka haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikme või esindaja kohta. Vastavad direktiivi kohased nn kohustuslikud kõrvaldamise alused on kehtestatud RHS § 95 lg 1 p-des 1, 3. Lisaks on RHS § 95 lg 4 p 11 kohaselt õigus isik kõrvaldada maksualaste süütegude eest karistatuse korral. Täiendavalt lubavad riigihangete direktiiv ja RHS ettevõtja kõrvaldamist ametialaste käitumisreeglite rikkumise eest (2014/24/EL art 57 lg 4 c), RHS § 95 lg 4 p 4), mis võib samuti seisneda mõnes õigusrikkumises. Nii HKTS § 12 lg 2 p 4 kui riigihankeõiguse vastavate sätete eesmärk on mitte sõlmida lepingut isikuga, kes on toime pannud õigusrikkumisi.

Oluline erinevus HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude ning riigihangete direktiivi ja RHS-i viidatud sätete vahel seisneb selles, et HKTS § 12 lg 2 p 4 ei tee vahet, mille eest on ettevõtjat karistatud,

ettevõtjal ei tohi olla karistusandmeid ühegi võimaliku õigusrikkumise kohta. Karistusandmed kantakse karistusregistrisse kõigi kriminaal- ja väärteokaristuste kohta (KarRS § 6).¹⁴⁵ See tähendab, et ettevõtjat ei tohi olla karistatud nt karistusseadustikus, reklaamiseaduses, liikluseaduses, loomakaitseaduses, toiduseaduses, tubakaseaduses ega üheski teises seaduses nimetatud õigusrikkumise eest kriminaal- või väärteokaristusega.

Teine oluline erinevus HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude ning riigihangete direktiivi ja RHS-i viidatud sätete vahel seisneb selles, et riigihangete direktiivi kohaselt ei tohi direktiivis 2014/24/EL artikli 57 lõikes 1 viidatud rikkumiste eest kõrvaldamise periood olla pikem kui 5 aastat alates süüdimõistvast otsusest. Seejuures antakse liikmesriikidele võimalus kehtestada riigisisese õiguses ka lühem periood (2014/24/EL art 57 lg 7). Eesti seadusandja on vastavate nn kohustuslike kõrvaldamise aluste kohta kehtestanud, et isik kõrvaldatakse kuni karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu- või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv, kuid mitte pärast 5 aasta möödumist süüdimõistva otsuse jõustumisest, arvestades riigihanke algamise aega (RHS § 95 lg 2). Niinimetatud vabatahtlike kõrvaldamise aluste kohta on Eesti seadusandja kehtestanud samuti nagu direktiivis (2014/24/EL art 57 lg 7) 3 aastase perioodi alates teo toimepanemisest või aluse esinemisest arvates (RHS § 95 lg 5). HKTS § 12 lg 2 p 4 aga maksimaalset ajaperioodi ei kehtesta ja isik ei ole usaldusväärne kuni karistusandmed on karistusregistrist kustutatud. Karistusregistri seaduse § 24 lg-te 1-3 kohaselt on karistusandmete kehtivuse tähtajad sõltuvalt rikkumisest 1-15 aastani. Seega võetakse HKTS § 12 lg 2 p 4 rakendamisel arvesse rikkumisi pikemast ajaperioodist kui riigihankeõiguse kohaste kõrvaldamise aluste puhul.

Lähtuvalt eelpool kirjeldatust on HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude puhul tegemist oluliselt rangema nõudega kui seda on riigihangete direktiivis ja RHS-is nimetatud kõrvaldamise alused (2014/24/EL art 57 lg 1, 7, RHS § 95 lg 1 p 1, 3, lg 2, lg 4 p 11), kuna ettevõtjate karistatuse keeld kehtib palju laiemal hulgal õigusrikkumiste suhtes ning pikema ajaperioodi jooksul. Seega tuleb analüüsida, kas selline range tingimus on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Kõrvaldamise aluste kohta on Euroopa Kohus kohtuasjas C-41/18, *Meca*, toonud välja, et liikmesriikide kaalutusõigus ei ole absoluutne ning kui mõni liikmesriikidest on kord otsustanud ühe direktiivis 2014/24 ette nähtud fakultatiivsetest kõrvaldamise alustest oma õigusesse üle võtta, peab ta järgima selle põhitunnuseid nii nagu on direktiivis ette nähtud. Seejuures ütles Euroopa Kohus: „Täpsustades, et liikmesriigid peavad „käesoleva artikli rakendamise tingimusi“ täpsustades võtma „arvesse liidu õigust“, keelab direktiivi 2014/24 artikli 57 lõige 7 liikmesriikidel moonutada selles sättes kehtestatud fakultatiivseid

¹⁴⁵ Karistusregistri seadus. – RT I, 13.03.2019, 76.

kõrvaldamise aluseid või eirata eesmärgid ja põhimõtteid, millest on kõik need alused on inspireeritud.“¹⁴⁶

Õiguskirjanduses on selgitatud, et kõrvaldamise alused kannavad endas Euroopa Liidu eesmärgid. Niinimetatud kuritegelikus organisatsioonis osalemise keelu (2014/24/EL art 57 lg 1 a)) eesmärk on pakkuda Euroopa Liidu kodanikele kõrgetasemelist kaitset, tugevdada liikmesriikide vahelist koostööd ja katta seaduselünkasid, mida kuritegelikud ühendused ära kasutavad.¹⁴⁷ Samuti on nimetatud kõrvaldamise alusega seotud eesmärgiks harmoniseerida seda, mida liikmesriigid kuritegelike organisatsioonidega seotud kuritegudena mõistavad.¹⁴⁸ Ka teised direktiivis kehtestatud kõrvaldamise alused kannavad endas mingit Euroopa Liidu ülest eesmärki. Laiem eesmärk on, et riik teeks riigihangete kaudu tehinguid ainult ettevõtjatega, kes on ausad.¹⁴⁹

Kui lähtuda riigihangete direktiivi sõnastusest, ei ole direktiivi eesmärgiks olnud kõrvaldada pakkujaid ükskõik milliste õigusrikkumiste, vaid ainult direktiivis nimetatud õigusrikkumiste eest. Kui direktiiv kehtestaks kohustuse kõrvaldada ettevõtjad igasuguste õigusrikkumiste korral, oleks võimatu kohaldada direktiivist tulenevat kohustust ühtviisi kõigis liikmesriikides, sest liikmesriigid mõistavad õigusrikkumistena erinevaid tegevusi. Kogu karistusõiguse harmoniseerimine ei ole aga Euroopa Liidu eesmärk.

Kuna riigihankeõiguse kohaselt on keelatud omada karistusandmeid ettevõtja asukohariigis toime pandud rikkumiste eest (RHS § 95 lg 2), siis tähendab HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude rakendamine seda, et ettevõtjal ei tohi olla karistusandmeid ühegi tema asukohariigis toime pandud õigusrikkumise eest. Selliselt toob HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude rakendamine kaasa ettevõtjate ebavõrdse kohtlemise. Kuna ühes liikmesriigis karistatav tegu ei pruugi olla karistatav teises liikmesriigis, siis kehtestab HKTS § 12 lg 2 p 4 erinevate riikide ettevõtjatele erinevad tingimused. Seetõttu võivad eksisteerida ettevõtjad, kes on teinud samasuguse teo, kuid kuna ühe ettevõtja asukohariigis ei ole selline tegu karistatav, siis saab see ettevõtja hankemenetluses osaleda. Teise ettevõtja asukohariigis on selline tegu aga karistatav ning karistusandmete olemasolu tõttu kõrvaldatakse ta hankemenetlusest.

Selliselt koheldakse ebavõrdselt nende liikmesriikide ettevõtjad, kelle asukohariigi seadusandlus loeb karistatavaks suuremat hulka tegevusi. Võrdse kohtlemise ja sellega seotud kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu põhimõtte on nii Euroopa Liidu aluspõhimõtteid kui riigihankeõiguse põhimõtteid (2014/24/EL art 18 lg 1, RHS § 3 p 2). Kuna HKTS § 12 lg 2

¹⁴⁶ EKo C-41/18, *Meca Srl versus Comune di Napoli*, p 33, ECLI:EU:C:2019:507.

¹⁴⁷ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/14.

¹⁴⁸ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/15.

¹⁴⁹ Härginen, RHS § 95/3.

p 4 nõude rakendamine läheb vastuollu viidatud põhimõtetega, ei ole sellise nõude kehtestamine riigihangete direktiivi kohaldamisalasse jäävates hankemenetlustes kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega.

Kui tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p 4 nõuet erinevalt riigihankeõiguse kõrvaldamise alustest selliselt, et ettevõtja kohta ei tohi olla karistusandmed Eesti karistusregistris, on samuti tegemist ettevõtjate ebavõrdse kohtlemisega, sest teistes liikmesriikides registreeritud ettevõtjaid on oluliselt väiksema tõenäosusega karistatud õigusrikkumiste eest Eestis. Kui ettevõtja kohta puuduvad karistusandmed Eesti karistusregistris, kuid need andmed on olemas asukohariigi karistusregistris, koheldakse samasugustele tingimustele vastavaid ettevõtjaid ebavõrdselt. Isegi kui sellisel juhul on Eesti ettevõtjad ebavõrdses olukorras võrreldes teiste liikmesriikide ettevõtjatega ja seega teiste liikmesriikide ettevõtjaid kodakondsuse alusel ei diskrimineerita, on Euroopa Kohus on kohtuasjas C-358/12 öelnud, et ELTL-i artiklite 49 ja 56 osas tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et nende sätetega on vastuolus kõik riigisisised meetmed, mis isegi siis, kui neid kohaldatakse ilma kodakondsusest lähtuva diskrimineerimiseta, keelavad, takistavad või muudavad aluslepinguga tagatud asutamise ja teenuste osutamise vabaduse teostamise Euroopa Liidu kodanikele vähem atraktiivseks.¹⁵⁰

Samuti on iga õigusrikkumise eest kõrvaldamine vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, sest läheb kaugemale sellest, mis on usaldusväärse tagamiseks vajalik. Näiteks on kaheldav kas ettevõtja poolt töötajale antud luba juhtida mitte töökorras oleva sõidumeerikuga sõidukit (LS § 213 lg 2)¹⁵¹ peaks kaasa tooma riigihangetest kõrvaldamise.

Euroopa Liidu riigihankeõigusega ei ole kooskõlas ka HKTS § 12 lg 2 p-s 4 sisalduv kõrvaldamise perioodi pikkus. Riigihangete direktiivis on toodud maksimaalne kõrvaldamise perioodi pikkus, sätestades, et see ei tohi olla pikem kui 5 aastat alates süüdimõistva kohtuotsuse tegemise kuupäevast nn kohustuslike kõrvaldamise aluste puhul ja 3 aastat alates asjaomase sündmuse toimumise kuupäevast nn vabatahtlike kõrvaldamise aluste puhul (2014/24/EL art 57 lg 7). Keelu vormis kehtestatud tingimust ei ole võimalik tõlgendada selliselt, nagu oleks liikmesriikidele jäetud kaalutlusõigus kehtestada siiski ka pikem periood. Ka õiguskirjanduses on viidatud, et proportsionaalsuse põhimõttega ei ole kooskõlas kui kõrvaldamise periood on ülemääraselt pikk.¹⁵²

Täiendavaks erinevuseks HKTS § 12 lg 2 p 4 tingimuse ning riigihangete direktiivi ja RHS-i viidatud sätete vahel on ka see, et HKTS § 12 lg 2 p 4 kehtestab karistatuse keelu ettevõtja,

¹⁵⁰ EKo C-358/12, *Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici versus Comune di Milano*, p 28, ECLI:EU:C:2014:2063; EKo C-376/08, p 41.

¹⁵¹ Liiklusseadus. – RT I, 15.03.2019, 9.

¹⁵² Arrowsmith (viide 15), lk 1244.

riigihangete direktiiv ja RHS lisaks ka ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikme või esindaja kohta. Kuid asjaolu, et HKTS § 12 lg 2 p 4 tingimus reguleerib vaid ettevõtjate karistatust, ei muuda eelpool kirjeldatud seisukohta, et selline tingimus on vastuolus riigihangete direktiivi, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega.

Mis puutub HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude kohaldamisse väljaspool riigihangete direktiivi kohaldamisala, siis on võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtet kohustus järgida ka riigisisese õiguse kohaldamisel (RHS § 2 lg 1, RHS § 3 p 1, 2, HMS § 3 lg 2). Nagu eelpool järeldatud, ei ole HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue kooskõlas võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega.

Samuti, nagu magistritöös viidatud, kohaldub Euroopa Liidu õigusega kooskõlalise tõlgendamise kohustus kõigile riigihangetele, mille korraldamiseks on ette nähtud direktiivide kohaldamisalasse jäävate riigihangetega sarnane reeglistik.¹⁵³ RHS-i regulatsiooni järgi kehtivad nii rahvusvahelist piirmäära ületavatele kui sellest allapoole jäävatele riigihangetele paljuki samad reeglid.¹⁵⁴ Ka kõrvaldamise alused on Eesti seadusandja kehtestanud RHS-is samasugusena nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui kohaldamisalast väljapoole jäävatele hankemenetlustele, mistõttu tuleb kõrvaldamise aluseid tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Kokkuvõtvalt saab seega järeldada, et HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue ei ole kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, sh võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega ning nõuet ei ole õiguspärane kohaldada riigihangete direktiivi kohaldamisalasse ega riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes. Seega tuleb hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel jätta HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue kohaldamata.

3.3. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 5 nõue kui varasema lepingurikkumisega seotud kõrvaldamise alus

HKTS § 12 lg 2 p 5 kehtestab, et isik ei tohi olla oluliselt rikkunud temaga sõlmitud halduslepinguid või riigihanke teostamiseks sõlmitud hankelepinguid. Riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 4 g) sätestab, et hankija võib kõrvaldada või liikmesriigid kohustada ettevõtjat kõrvaldama, kui ettevõtja puhul on esinenud tõsiseid või pidevaid puudujääke

¹⁵³ Simovart, M. A. Lepinguvabaduse piirid riigihankes: Euroopa Liidu hankeõiguse mõju Eesti eraõigusele. Doktoritöö. Tartu: Tartu Ülikool 2010, lk 29-30.

¹⁵⁴ Simovart, Parrest, RHS § 1/18.

varasema riigihankelepingu või avaliku sektori hankijaga sõlmitud varasema hanklepingu või varasema kontsessioonilepingu kohase olulise nõude täitmisel, mille tulemusel on see leping tulnud enneaegselt lõpetada, makstud kahjutasu või rakendatud sellega võrreldavaid sanktsioone. Eesti seadusandja on vastavalt kehtestanud RHS § 95 lg 4 p-s 8 õiguse kõrvaldada ettevõtja, kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hanklepingut või hanklepinguid nii, et rikkumise tulemusena on lepingust taganatud või leping üles öeldud, hinda alandatud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi. Siinkohal on õiguskirjanduses leitud, et direktiivi sätte ülevõtmisel on tehtud viga, kuna direktiivi kohaselt peab puudujääk olema lepingu olulise nõude täitmisel, RHS-is sellist kohustust kehtestatud ei ole. Kuid nagu on viidatud õiguskirjanduses, siis on sellist ebakõla võimalik ületada kooskõlalise tõlgendamise teel selliselt, et rikutud peab olema siiski olulist nõuet.¹⁵⁵

Erinevus HKTS § 12 lg 2 p 5 tingimuse ning riigihangete direktiivi ja RHS-i viidatud sätete vahel seisneb tingimuste sõnastuses. HKTS § 12 lg 2 p 5 sõnastus on üldisem, nimetades olulist lepingu rikkumist. Riigihankeõiguses aga kehtestatakse põhjalikumad nõuded sellele, milline see oluline lepingurikkumine on, mis toob kaasa ettevõtja kõrvaldamise. Kuna halduskoostöö seaduses ei ole kehtestatud olulise lepingurikkumise definitsiooni, on võimalik tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p 5 nõuet kooskõlas riigihankeõigusega selliselt, et olulise lepingurikkumise all on mõeldud riigihangete direktiivis ja RHS-is nimetatud rikkumisi.

Samuti tuleb tähelepanu pöörata asjaolule, et HKTS § 12 lg 2 p 5 nõue on kehtestatud kohustuslikuna. Riigihangete direktiivis jäetakse liikmesriikide otsustada, kas kehtestada sellekohane kõrvaldamise alus riigisisese õiguses nn kohustusliku või nn vabatahtliku kõrvaldamise alusena (2014/24/EL art 57 lg 4 g)). Seega, samuti nagu on järeldatud magistritöös HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuete analüüsi juures, kuna direktiiv annab liikmesriikidele kaalutusõiguse, siis ei ole Euroopa Liidu riigihankeõigusega vastuolus HKTS § 12 lg 2 p 5 nõude kehtestamine nn kohustusliku kõrvaldamise alusena.

Kuigi HKTS § 12 lg 2 p 5 nõue on kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, siis sarnaselt magistritöös HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 nõuete kohta analüüsitule, esineb tingimuse rakendamise osas vastuolu HKTS § 12 lg 2 p 5 nõude ja vastava riigisisese kõrvaldamise aluse vahel (RHS § 95 lg 4 p 8). Kui HKTS § 12 lg 2 p 5 kohustab ettevõtjat kõrvaldama, siis RHS-i kohaselt on tegemist nn vabatahtliku kõrvaldamise alusega, ehk hankijal on kaalutusõigus selles osas, kas ettevõtjat kõrvaldada või mitte. Seega ei ole HKTS § 12 lg 2 p 5 nõue kooskõlas RHS-i vastava

¹⁵⁵ Parind, RHS § 95/76.

kõrvaldamise alusega, HKTS § 12 lg 2 p 5 regulatsioon on RHS-i vastavast regulatsioonist rangem.

Kuid kuna tingimuste sisu osas on HKTS § 12 lg 2 p 5 ja RHS § 95 lg 4 p 8 omavahel kooskõlas ning vastuolu seisneb tingimuste rakendamise kohustuslikkuses, siis on vastuolu ületamiseks võimalik tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p 5 nõuet selliselt, et hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel on hankija kaalutusõigus piiratud eriseadusest tuleneva kohustusega kõrvaldada ettevõtja RHS § 95 lg 4 p-s 8 nimetatud kõrvaldamise aluse esinemisel, Sama järeldus kehtib nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui sellest väljapoole jäävates hankemenetlustes.

3.4. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punkti 6 nõue kui maksuvõlgnevustega seotud kõrvaldamise alus

HKTS § 12 lg 2 p 6 kehtestab, et isikul ei tohi olla maksuvõlga, sealhulgas ajatatud maksuvõlga, ega lõivude, trahvide või sundkindlustuse maksete võlgnevust. Riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 2 sätestab, et ettevõtja jäetakse hankemenetluses osalemisest kõrvale, kui avaliku sektori hankija on teadlik, et ettevõtja on rikkunud maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustusi ning kui seda on sedastatud õigus- või haldusotsusega, millel on lõplik ja siduv mõju selle riigi, kus see ettevõtja on asutatud, või avaliku sektori hankija asukohaliikmesriigi õigusaktide kohaselt. Samuti on jäetud liikmesriikidele õigus otsustada kas nõuda kõrvaldamist või võimaldada kõrvaldada ettevõtja, kes on rikkunud maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustusi, kuid kelle võlgnevuste kohta otsust tehtud ei ole. Eesti seadusandja on vastava kõrvaldamise aluse kehtestanud RHS § 95 lg 1 p-s 4, mille kohaselt kõrvaldatakse ettevõtja, kellel on riikliku maksu, makse või keskkonnatasu maksuvõlg maksukorralduse seaduse tähenduses või maksu- või sotsiaalkindlustusmaksete võlg tema asukohariigi õigusaktide kohaselt. Samuti on RHS § 95 lg 4 p 1 kohaselt õigus ettevõtja kõrvaldada, kui tal on hankija asukohajärgse kohaliku maksu maksuvõlg maksukorralduse seaduse tähenduses.

Õiguskirjanduses on välja toodud, et RHS-i vastavad sätted erinevad riigihangete direktiivi sätetest, kuid on jaatatud RHS-i ja riigihangete direktiivi sätete kooskõla. Seda põhjusel, et riigihankedirektiivid ei reguleeri, mida tuleb mõista maksuna, see on jäetud liikmesriikide otsustada.¹⁵⁶ Riiklikke maksude tähendus ei ole harmoniseeritud Euroopa Liidu õiguses.¹⁵⁷

¹⁵⁶ Härginen, RHS § 95/23.

¹⁵⁷ Simovart, M. A., Härginen, K. Implementation of EU public procurement law in Estonia – history revisited. – Public Procurement Law Review 2019/5, lk 233.

Kuigi HKTS § 12 lg 2 p 6 nõude sõnastus erineb mõnevõrra riigihangete direktiivi ja RHS-i sätetest, on samal põhjusel võimalik kooskõlalise tõlgendamise kaudu jõuda järeldusele, et sättes loetletud maksude osas on HKTS § 12 lg 2 p 6 tingimus Euroopa Liidu riigihankeõigusega kooskõlas.

Kuid oluline erinevus HKTS § 12 lg 2 p 6 tingimuse ning riigihangete direktiivi ja RHS-i viidatud sätete vahel seisneb selles, et HKTS § 12 lg 2 p 6 kohaselt ei tohi isikul olla ka ajatatud maksuvõlga. Riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 2 aga sätestab, et ettevõtjat ei kõrvaldata kui ettevõtja on täitnud oma kohustused tasumisele kuuluvate maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega või siduva kokkuleppe sõlmimisega tasumisele kuuluvate maksude või sotsiaalkindlustusmaksete, sealhulgas vajaduse korral kogunenud intresside ja viiviste tasumise kohta. See tähendab, et juhul kui ettevõtja maksuvõlg on ajatatud, ei kõrvaldata teda riigihankest. Ka RHS § 95 lg 6 kohustab andma ettevõtjale võimaluse maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks. Seega on HKTS § 12 lg 2 p 6 nõude puhul tegemist oluliselt rangema nõudega, kui seda on riigihangete direktiivis ja RHS-is nimetatud kõrvaldamise alused (2014/24/EL art 57 lg 2, RHS § 95 lg 1 p 4, lg 4 p 1, lg 6).

Õiguskirjanduses on maksuvõlgnevustega seotud kõrvaldamise aluse kohta kirjutatud, et liikmesriikidele on jäetud õigus otsustada, kas kehtestada vastav kõrvaldamise alus sellisena, et hankijatel on õigus ettevõtja kõrvaldada või kohustada ettevõtjat kõrvaldama,¹⁵⁸ ehk liikmesriikidel on õigus kehtestada vastav kõrvaldamise alus direktiivi kohustuslikust nõudest leebemana.¹⁵⁹ Seega saab järeldada, et direktiivi nõudest rangema tingimuse kehtestamine ei ole lubatud. Kuna HKTS § 12 lg 2 p 6 tingimus kohustab kõrvaldama mh ettevõtja, kelle maksuvõlg on ajatatud, on tingimus riigihangete direktiivi nõuetest rangem ja ületab seetõttu liikmesriikidele antud kaalutusõiguse piire.

Kuigi riigihangete direktiiv jätab maksuvõlgnevuse mõiste liikmesriikide sisustada, on õiguskirjanduse kohaselt maksuvõlgnevuste osas kohustus arvestada proportsionaalsuse põhimõttega.¹⁶⁰ Muuhulgas seoses proportsionaalsuse põhimõttega ei peaks olukord, kus maksmata on ainult väike osa, kaasa tooma kõrvaldamist (2014/24/EL art 57 lg 3), kuid selles konkreetses küsimuses on kaalutusõigus jäetud liikmesriikidele.¹⁶¹ Näiteks Euroopa Kohtu kohtuasjas C-358/12 leiti, et proportsionaalsuse põhimõttega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis kohustavad hankijat kõrvaldama hankemenetlusest pakkuja, kes on rikkunud

¹⁵⁸ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/42.

¹⁵⁹ Arrowsmith (viide 15), lk 1259.

¹⁶⁰ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/45.

¹⁶¹ Arrowsmith (viide 15), lk 1263.

sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustust alates teatud summast.¹⁶² Samas on õiguskirjanduses ka viidatud, et kuna liikmesriikides on minimaalse maksuvõlgnevuse summa erinevalt reguleeritud, võib sellega tegelikult kaasneda vastuolu ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõttega.¹⁶³

Siiski ei saa maksuvõlgnevuste mõiste ja ulatusega seotud kaalutusõigust tõlgendada kui õigust piirata ajatatud maksuvõlga ettevõtjate osalemist riigihangetes. Kui riigihangete direktiivis on kehtestatud kohustus jätta kõrvaldamata ettevõtja, kes on sõlminud kokkuleppe maksuvõla tasumise või ajatamise kohta, siis järelikult on Euroopa Liidu seadusandja pidanud sellist meedet proportsionaalseks. Riigihangete direktiivi kohaselt on range kõrvaldamise asemel peetud proportsionaalseks pigem väikese maksuvõla puhul mitte kõrvaldamist (2014/24/EL art 57 lg 3). Seega tulenevalt eelpool toodust ei ole HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega.

Mis puutub maksuvõla ajatamise piiramise riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljaspool, siis proportsionaalsuse põhimõtet on kohustuslik järgida nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse (2014/24/EL preambul p 1, art 18 lg 1) kui kohaldamisalast väljapoole jäävates riigihangetes. Tegemist on Euroopa Liidu üldpõhimõttega,¹⁶⁴ mis on sätestatud ka riigisisese õiguses (RHS § 3 p 1, HMS § 3 lg 2). Nagu eelpool viidatud, siis ei ole HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Samuti, nagu magistritöös eelnevalt viidatud, kui riigisisene õigusakt järgib Euroopa Liidu asjaomase akti kohaldamisalast väljapoole jäävate olukordade lahendamisel Euroopa Liidu aktis sätestatud lahendusi, tuleb Euroopa Liidu aktist üle võetud sätteid tõlgendada ühetaoliselt.¹⁶⁵ RHS-i regulatsiooni järgi kehtivad nii rahvusvahelist piirmäära ületavatele kui sellest allapoole jäävatele riigihangetele paljuski samad reeglid.¹⁶⁶ Ka kõrvaldamise alused on Eesti seadusandja kehtestanud RHS-is samasugusena nii riigihankedirektiivide kohaldamisalasse kui kohaldamisalast väljapoole jäävatele hankemenetlustele, mistõttu tuleb kõrvaldamise aluseid tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Kokkuvõtvalt saab järeldada, et HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue ei ole kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, sh proportsionaalsuse põhimõttega ja nõuet ei ole õiguspärane kohaldada riigihangete direktiivi kohaldamisalas ega riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole

¹⁶² C-358/12, *Conorzio Stabile Libor Lavori Pubblici*, p 41.

¹⁶³ Simovart, Härginen (viide 157), lk 233.

¹⁶⁴ Steinicke, Introduction 0/22.

¹⁶⁵ C-298/15, *Borta*, p 33; C-234/14, *Ostas celtnieks*, p 20.

¹⁶⁶ Simovart, Parrest, RHS § 1/18.

jäävates hankemenetlustes. Seega tuleb hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel jätta HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kohaldamata.

Samas on Tallinna Ringkonnakohus kohtuasjas 3-16-849 riigihanke, mis jäi väljapoole riigihangete direktiivi kohaldamisala, jõudnud teistsugusele järeldusele. Vaidlusalune riigihange korraldati eelmise riigihangete direktiivi ja RHS-i¹⁶⁷ kehtivusajal ning sel ajal kehtinud RHS § 38 lg 1 p 4 kohaselt ei tohtinud isikul olla maksuvõla tasumist ajatatud pikemaks perioodiks kui kuus kuud. Ringkonnakohus jõudis järeldusele: „Kuna vastustajal ei ole lihtsustatud korras tellitava teenuse menetluses kohustust RHS-s kehtestatud reegleid järgida, ei pea tema poolt pakkujale esitatavad nõuded olema kooskõlas RHS §-ga 38. Hankelepingu sõlmimisel volitatakse vedajat täitma haldusülesannet HKTS mõttes ning HKTS § 12 lg 2 p 6 kohaselt kinnitab isiku usaldusväärsust maksuvõla puudumine. Ringkonnakohtu hinnangul ei ole HD p-dest 5.2.1.3, 5.2.1.3.1 ega 5.2.1.3.2 tulenevad nõuded ebaproportsionaalsed. Maksuvõla olemasolu viitab üldjuhul sellele, et pakkuja ei ole avalikku kohustust täitnud kohusetundlikult, mis omakorda seab kahtluse alla tema usaldusväärsuse hankelepingu nõuetekohasel täitmisel. Hankelepingu hoolikas täitmine on hankija jaoks praegusel juhul aga väga oluline, kuna lepingu täitmise vastu on kaalukas avalik huvi. Maksuvõla tekkimise vältimine ei ole isikule ülemäära keeruline. Maksuvõla puudumise nõue kehtib vaidlusaluses hankes võrdselt kõigile pakkujatele ning neil tuleb sellega arvestada enne pakkumuse esitamist.“¹⁶⁸ Kokkuvõtvalt leidis Ringkonnakohus vastupidiselt magistritöös kirjeldatule, et HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue on õiguspärane ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Euroopa Kohus on öelnud, et liikmesriikidel on teatud kaalutlusruum võrdse kohtlemise põhimõtte ja läbipaistvuskohustuse – mis kehtivad hankijate suhtes kõigi riigihangete puhul – järgimise tagamiseks vajalike meetmete võtmisel. Sest iga liikmesriik suudab ise kõige paremini määratlada, lähtudes talle omastest ajaloolistest, õiguslikest, majanduslikest või sotsiaalsetest kaalutlustest, millised on need olukorrad, kus võib ilmnedä käitumist, mis võib tingida selle põhimõtte ja kohustuse rikkumist.¹⁶⁹ Kuid selline meede ei või minna kaugemale taotletud eesmärgi saavutamiseks vajalikust.¹⁷⁰

¹⁶⁷ Riigihangete seadus. – RT I, 23.03.2015, 24.

¹⁶⁸ TlnRnKo 3-16-849 p 11.

¹⁶⁹ EKo C-425/14, *Impresa Edilux Srl, Società Italiana Costruzioni e Forniture Srl (SICEF) versus Assessorato Beni Culturali e Identità Siciliana – Servizio Soprintendenza Provincia di Trapani, Assessorato ai Beni Culturali e dell'Identità Siciliana, UREGA – Sezione provinciale di Trapani, Assessorato delle Infrastrutture e della Mobilità della Regione Siciliana*, p 26, ECLI:EU:C:2015:721.

¹⁷⁰ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 29.

Ringkonnakohus ei ole viidatud otsuses analüüsinud küsimust, millised on need Eestile omased ajaloolised, õiguslikud, majanduslikud või sotsiaalsed põhjused, mille tõttu on vajalik rakendada riigihangete direktiivist rangemaid meetmeid võrdse kohtlemise ja läbipaistvuskohustuse tagamiseks. Proportsionaalsuse osas on küll kirjeldanud, miks nõue on usaldusvääruse tagamiseks sobiv, kuid proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peab nõue olema ka mõõdukas, ehk soovitud eesmärki ei ole võimalik saavutada vähem piirava nõudega. Viidatud kohtuotsuses ei ole aga põhjendatud, miks ajatatud maksuvõla olemasolu kohtu hinnangul isiku usaldusväärust ei taga.

Võimalik, et HKTS § 12 lg 2 p 6 nõuet on proportsionaalseks peetud seetõttu, et riigihangete direktiiv 2004/18 jättis maksuvõla olemuse liikmesriikide sisustada (2014/18/EL art 45 lg 2 f)) ning kohustus ajatatud maksuvõla korral ettevõtjat mitte kõrvaldada kehtestati hiljem, hetkel kehtiva riigihangete direktiiviga (2014/24/EL art 57 lg 2). Samuti on võimalik, et proportsionaalsuse hindamisel sai määravaks viidatud kaaluka avaliku huvi olemasolu või sellisele järeldusele jõuti põhjusel, et tegemist oli lihtsustatud korras tellitava teenusega, mille korraldamisel ei olnud hankijatel kohustus RHS-i kohaseid kõrvaldamise aluseid kehtestada.¹⁷¹

Kuna kohtuotsused langetatakse konkreetse vaidluse asjaolude pinnalt ning kohtud ei anna abstraktseid hinnanguid õigusaktidele väljaspool viidatud kohtuotsuse asjaolusid ning kuna kohtuotsusest ei selgu, miks ajatatud maksuvõla olemasolu isiku usaldusväärust ei taga, siis ei ole viidatud kohtuotsuse pinnalt võimalik teha järeldusi HKTS § 12 lg 2 p 6 nõude õiguspärasuse kohta laiemalt. Seetõttu jääb autor magistritöös eelnevalt esitatud seisukohtade juurde, et HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue ei ole kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, sh proportsionaalsuse põhimõttega ja hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel tuleb jätta HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kohaldamata.

3.5. Halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 4, 6 nõuded kui täiendavad riigisisised kõrvaldamise alused

Magistritöös analüüsitust selgus, et HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue, mille kohaselt isiku kohta ei tohi olla karistusandmeid karistusregistris ning HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue, mille kohaselt isikul ei tohi olla maksuvõlga, sealhulgas ajatatud maksuvõlga, ega lõivude, trahvide või sundkindlustuse maksete võlgnevust, ei ole kooskõlas riigihangete direktiivi vastavate

¹⁷¹ Riigihangete seadus § 19. – RT I, 23.03.2015, 24.

kõrvaldamise alustega. Seetõttu tuleb lisaks analüüsida, kas selliseid nõudeid oleks võimalik siiski kehtestada kui täiendavaid, riigihangete direktiivis nimetamata kõrvaldamise aluseid.

Euroopa Kohtu praktika kohaselt on riigihankedirektiivide kõrvaldamise alused kehtestatud ammendavalt.¹⁷² Siiski on peetud lubatavaks täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamist tingimusel, et see on vajalik läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamiseks ning kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega¹⁷³ ja kõrvaldamine ei ole automaatne.¹⁷⁴

Kuigi Euroopa Kohtu praktikas on Euroopa Kohus küll viidanud täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamise lubatavusele, ei ole kehtestatud kõrvaldamise aluseid siiski õiguspäraseks peetud ja ei selgu, milline võiks olla läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamise eesmärgil kehtestatav täiendav kõrvaldamise alus. Ilmselt sel põhjusel on ka õiguskirjanduses öeldud, et puuduvad Euroopa Kohtu otsused, mis konkreetselt lubavad direktiivis nimetamata täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamist.¹⁷⁵ Ka riigihangete direktiivi kommentaarides on kirjas, et liikmesriigid ei tohi kehtestada muid kõrvaldamise aluseid kui need, mis on kehtestatud direktiivis.¹⁷⁶

Sellist tõlgendust toetab riigihangete direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 7 sõnastus, mille kohaselt liikmesriigid kehtestavad artikli rakendamise tingimusi käsitlevad õigusnormid, võttes arvesse liidu õigust. Riigihangete direktiivis puudub viide täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamisele. Direktiivis viidatud kõrvaldamise aluste erandid käsitlevad hoopis vastupidiseid olukordi, millisel juhul on liikmesriikidel lubatud kehtestada erandid kohustusliku kõrvaldamise nõudest, need on üldiste huvide, näiteks rahvatervise või keskkonnakaitsega seotud kaalukatel põhjustel (2014/24/EL art 57 lg 3). Sama kitsalt on liikmesriikide õigust kehtestada erandeid selgitatud ka direktiivi preambulis, mille kohaselt on liikmesriikidel võimalik näha ette erandid kohustuslikust kõrvaldamisest erakorralistes olukordades, kui üldiste huvidega seotud kaalukatel põhjustel on lepingu sõlmimine hädavajalik, nt juhul kui kiiresti vaja minevaid vaktsiine või hädaolukorra puhul tarvilikku varustust saab osta üksnes ettevõtjalt, kes tuleks muidu hankemenetlusest kohustuslikus korras kõrvaldada (2014/24/EL preambul p 100).

¹⁷² EKo liidetud kohtuasjad C-226/04 ja C-228/04, *La Cascina Soc. coop. arl, Zilch Srl*, p 22, ECLI:EU:C:2006:94; EKo C-213/07, *Michaniki AE versus Ethniko Symvoulío Radiotileorasis, Ypourgos Epikrateias*, p 43, ECLI:EU:C:2008:731.

¹⁷³ C-213/07, *Michaniki* p 44, 47-49; C-376/08, *Serrantoni*, p 31-33; EKo C-538/07, *Assitur Srl versus Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano*, p 23-24, ECLI:EU:C:2009:317.

¹⁷⁴ EKo C-465/11, *Forpasta SA, ABC Direct Contact sp. z o.o. versus Poczta Polska SA*, p 34-36, ECLI:EU:C:2012:801; C-376/08, *Serrantoni*, p 34-40; C-538/07, *Assitur* p 27-30.

¹⁷⁵ Arrowsmith (viide 15), lk 1298.

¹⁷⁶ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/58.

Nimetatud erandid tulenevad ELTL-ist, nt ELTL-i artikkel 36 võimaldab liikumisvabadusest erandeid seoses kõlbluse, avaliku korra või avaliku julgeolekuga; inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmisega; kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitsmisega.

Riigihangete direktiivi artiklis ja preambulis viidatud näiteid tuleb tõlgendada kitsendavalt.¹⁷⁷ Samuti saab direktiivis nimetatud erandeid kasutada ainult siis kui liikmesriik on sellise võimaluse kehtestanud.¹⁷⁸ Eesti seadusandja on RHS § 95 lg-s 3 kehtestanud erandi kohustuslike kõrvaldamise aluste kohaldamisest olukorras, kus lepingu sõlmimine on hädavajalik ülekaalukast avalikust huvist tuleneval põhjusel ja pakkuja või taotleja kõrvaldamisel jääks hankeleping sõlmimata.

Seega kirjeldatud erandid käsitlevad võimalust jätta ettevõtja erandkorras kõrvaldamata, mitte võimalust kehtestada erandkorras täiendavaid kõrvaldamise aluseid. Autor on arvamisel, et kui Euroopa Liidu seadusandja sooviks oleks olnud anda liikmesriikidele võimalus täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamiseks, siis oleks selline võimalus direktiivis sätestatud. Üks selline võimalus on seejuures liikmesriikidele antud: liikmesriikidel on õigus kehtestada kõrvaldamise aluseid seoses keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavate kohustuste rikkumisega (2014/24/EL art 57 lg 4 a)). Eesti on kehtestanud vastava aluse RHS § 95 lg 4 p-s 2, mille kohaselt võib kõrvaldada pakkuja, kes on rikkunud õigusaktidest või kollektiivlepingust tulenevaid keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi. Seega saab öelda, et sellega täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamise lubatavus piirdub.

Tulenevalt eelpool toodust saab järeldada, et üldreeglina on riigihangete direktiivis kõrvaldamise alused sätestatud ammendavalt. On vaieldav, kas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamiseks võib siiski erandjuhtudel täiendavaid kõrvaldamise aluseid kehtestada või on viidatud Euroopa Kohtu otsuste tõlgendus ajaliselt hiljem vastu võetud riigihangete direktiiviga 2014/24/EL muutunud, kuna direktiiv sellist võimalust ei käsitle.

Kuid isegi juhul kui täiendavate kõrvaldamise aluste kehtestamine oleks lubatav, ei oleks HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõuded Euroopa Liidu riigihankeõigusega kooskõlas. Seda põhjusel, et vastavalt magistritöös analüüsitud ei ole HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue kooskõlas võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega ning HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Samuti on küsitav viidatud tingimuste kehtestamise vajadus seoses läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamisega. Seega ei ole õiguspärane kehtestada riigihangete direktiivi

¹⁷⁷ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/48.

¹⁷⁸ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/49.

kohaldamisalasse jäävates hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõudeid kui täiendavaid riigisisese õiguse kohaseid kõrvaldamise aluseid.

Ka riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes peavad kehtestatavad tingimused olema kooskõlas ELTL-i aluspõhimõtetega, mis on üle võetud riigisisesse õigusesse, nagu läbipaistvus, võrdne kohtlemine (RHS § 2 lg 1, § 3 p 1, 2) ja proportsionaalsus (RHS § 3 p 1, HMS § 3 lg 2).

Seejuures sobib viidata Euroopa Kohtu kohutuasjale C-425/14, *Impresa Edilux*, milles oli tegemist riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jääva riigihankega ja milles Euroopa Kohus tõlgendas seega riigisiseseid õigusnorme.¹⁷⁹ Pakkujad pidid esitama pakkumusega kinnituse, et nad on nõustunud teatavate seaduslike klauslitega nagu erinevad teavitamise kohustused, politseiga koostöö tegemise kohustus, aga mh ka nõustumus mitte omada koostöösuhteid teiste pakkujatega, mitte kasutada allatöövõtjana teisi pakkujaid, nõustumus lisada vastavad klauslid ka allhankelepingutesse jne.¹⁸⁰ Itaalia õigus lubas hankijatel nõuda selliste kokkulepetega nõustumist ning mittenõustumine tooks kaasa pakkuja kõrvaldamise.¹⁸¹ Itaalia kohtu arvates oli tegemist erandiga kõrvaldamise aluste ammendavusest sellistes üldistes huvides nagu avalik kord ja kuriteo ärahoidmine.¹⁸²

Euroopa Kohus ütles, et direktiivi eeskirju ei kohaldata hangete puhul, mille maksumus jääb alla direktiivis kinnitatud piirmäära¹⁸³ ja liikmesriikidel on teatud kaalutlusruum võrdse kohtlemise põhimõtte ja läbipaistvuskohustuse järgimise tagamiseks vajalike meetmete võtmisel.¹⁸⁴ Euroopa Kohus otsustas, et teavitamiskohustused ja lojaalse käitumise nõuded nagu koostöö korrakaitseorganitega ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik organiseeritud kuritegevusega võitlemiseks.¹⁸⁵ Kohustus nõustuda sellise seadusliku kokkuleppega edendab võrdset kohtlemist ja läbipaistvust hankelepingute sõlmimisel, sest takistab kuritegevust ja konkurentsimoonutusi. Samuti, kuna see kohustus on vahet tegemata kõigil ettevõtjatel, siis ei riku see diskrimineerimiskeelu põhimõtet.¹⁸⁶ Kuid proportsionaalsuse põhimõttega ei ole kooskõlas nende pakkujate automaatne riigihankest kõrvaldamine, kellel on teiste pakkujatega nimetatud suhted või kes kasutavad alltöövõtjana teisi pakkujaid, sest need nõuded lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik kokkumängu takistamiseks ja seega ka võrdse kohtlemise

¹⁷⁹ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 18-20.

¹⁸⁰ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 11.

¹⁸¹ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 14.

¹⁸² C-425/14, *Impresa Edilux*, p 15.

¹⁸³ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 19.

¹⁸⁴ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 26.

¹⁸⁵ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 34.

¹⁸⁶ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 36.

põhimõtte kohaldamise ja läbipaistvuskohustuse järgimise tagamiseks.¹⁸⁷ Seega pidas Euroopa Kohus ühtesid tingimusi proportsionaalseks ja teisi tingimusi mitte.

Riigihangete seaduse kommentaarides on öeldud, et RHS ei näe hankemenetlustes hankijale ette õigust RHS-i kohaste kõrvaldamise aluste täiendamiseks, muutmiseks või nende vahel valiku tegemiseks.¹⁸⁸ Samas ei tähenda kohustus järgida RHS-i kohaseid kõrvaldamise aluseid seda, et keelatud oleks lisaks kohaldada eriseadustes, sh halduskoostöö seaduses sätestatud kõrvaldamise aluseid, vähemasti mitte riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes. Nagu eelnevalt viidatud, on HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõuete puhul tegemist sisult kõrvaldamise alustega riigihankeõiguse mõistes.

Siiski on autor seisukohal, et HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõudeid ei ole õiguspärane kehtestada kui täiendavaid riigisiseseid kõrvaldamise aluseid ka halduslepingute sõlmimisel hankemenetlustes, mis jäävad riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole. Seda põhjusel, et magistritöös analüüsi põhjal saab öelda, et tegemist ei ole sisult mitte täiendavate kõrvaldamise alustega, vaid RHS-i kohaste kõrvaldamise alustega rangemal kujul. Kuna Eesti seadusandja on vabatahtlikult kehtestanud hankemenetluste läbiviimise kohustuse ka riigihankedirektiivide kohaldamisalast väljapoole jäävates riigihangetes¹⁸⁹ ning RHS-i tuleb riigihankedirektiividest üle võetud osas tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega,¹⁹⁰ siis ei ole ka riigihankedirektiivide kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes õigust RHS-i kohaseid kõrvaldamise aluseid täiendada või muuta.

Kui siiski tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõudeid kui täiendavaid riigisisese õiguse kohaseid kõrvaldamise aluseid, tuleb ka riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes arvestada mh proportsionaalsuse põhimõttega, mis on nii Euroopa Liidu esmase õiguse põhimõte, riigihankeõiguse üldpõhimõte (2014/24/EL art 18 lg 1, RHS § 3 p 1), kui ka haldusõiguse põhimõte (HMS § 3 lg 2). Magistritöös analüüsi põhjal ei ole HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõuded kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Samuti on küsitav, milles seisneb viidatud nõuete puhul eelpool nimetatud läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise tagamise eesmärk.

Kokkuvõtvalt saab seega järeldada, et HKTS § 12 lg 2 p-de 4, 6 nõuete kehtestamine täiendavate riigisisese õiguse kohaste kõrvaldamise alustena ei ole kooskõlas Euroopa Liidu riigihankeõigusega, sh proportsionaalsuse põhimõttega.

¹⁸⁷ C-425/14, *Impresa Edilux*, p 37-39.

¹⁸⁸ Härginen, RHS § 95/6.

¹⁸⁹ Simovart, Parrest, RHS § 1/18.

¹⁹⁰ C-3/04 *Poseidon Chartering*, p 16; Kuusmann, RHS § 3/7.

3.6. Halduskoostöö seaduse § 12 nõuete kooskõla riigihankeõiguse kohase heastamine regulatsiooniga

Vastavalt magistritöös järeldatule on halduskoostöö seaduse § 12 lõike 2 punktide 2-6 usaldusväärust kinnitavate asjaolude puhul tegemist sisult kõrvaldamise alustega riigihankeõiguse mõistes, seejuures on HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3, 5 tingimused riigihankeõigusega kooskõlas. Kuna HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3, 5 nõudeid tuleb tõlgendada kui kohustust ettevõtja kõrvaldada, tuleb täiendavalt kontrollida, kas viidatud tingimused võivad siiski olla õigusvastased seoses sellega, et lähevad vastuollu riigihankeõiguse kohase heastamise regulatsiooniga. Heastamise võimaldamine tähendab, et kui ettevõtjal esineb kõrvaldamise alus, võib ta esitada tõendeid selle kohta, et ta on enda usaldusväärsuse taastanud ning kui selliseid tõendeid peetakse piisavaks, siis ettevõtjat ei kõrvaldata (2014/24/EL art 57 lg 6, RHS § 97).

HKTS-i vastavate nõuete vastuvõtmise ajal¹⁹¹ puudus riigihankedirektiivides heastamise regulatsioon. Kuigi Eesti õiguses sellist võimalust ei rakendatud, ei ole tegemist Euroopa Liidus täiesti uudse kontseptsiooniga, kuna seni tuletati ettevõtjatele heastamise võimaluse andmine proportsionaalsuse põhimõttest ja ELTL-i kaupade ja teenuste liikumisvabaduse reeglitest.¹⁹²

Heastamise võimaldamine muudeti kohustuslikuks riigihangete direktiiviga 2014/24/EL.¹⁹³ Direktiivi 2014/24/EL art 57 lg 6 kohaselt on pakkujal õigus esitada tõendeid selle kohta, et tema poolt võetud meetmed on piisavad tõendamaks tema usaldusväärsust, olenemata vastava kõrvaldamise aluse olemasolust. Kui selliseid tõendeid peetakse piisavateks, siis ettevõtjat ei kõrvaldata. Samuti on liikmesriikidele jäetud võimalus otsustada, kas heastamismeetmete sobivuse hindamine jäetakse hankijate ülesandeks või teistele ametiasutustele (2014/24/EL preambul p 102). Seega on liikmesriikidele antud õigus riigisisises õiguses sätestada, kes heastamismeetmete sobivuse hindamisega tegelevad ja milliseid meetmeid peetakse piisavateks.¹⁹⁴ Riigihangete direktiiv ei kehtesta liikmesriikidele muud kaalutusõigust heastamise sätete ülevõtmisel, nt heastamisvõimaluse piiramise õigust. Seega on riigihangete direktiivi kohaldamisalasse jäävates riigihangetes liikmesriikidel kohustus võimaldada heastamist.

¹⁹¹ Märkus: HKTS-i vastavad muudatused jõustusid 01.01.2015.

¹⁹² Riigihange seaduse eelnõu 450 seletuskiri, lk 90.

¹⁹³ Märkus: Direktiiv 2014/24/EL võeti vastu 26.02.2014.

¹⁹⁴ Risvig Hamer, 2014/24/EL art 57/114.

Heastamise võimaldamine on seotud proportsionaalsuse põhimõttega. Hankijal on kohustus järgida kõrvaldamise või mittekõrvaldamise kohta tehtavas otsuses proportsionaalsuse põhimõtet.¹⁹⁵

HKTS § 13 lg 1 tuleneb kohustus halduslepingu sõlmimisel juhinduda riigihangete seaduses teenuste hankelepingu sõlmimise tingimustest ja riigihanke läbiviimise korrast, arvestades paragrahvis sätestatud erisusi. Seega kohustab viidatud HKTS-i sätte järgima riigihangete seadust v.a HKTS §-s 13 nimetatud osas. Järelikult sisaldab HKTS § 13 infot selle kohta, millised on erinormid RHS-i sätetest, mida tuleb eri- ja üldnormi konkurentsi korral kohaldada: HKTS § 13 lg 1¹ annab loetelu halduslepingutest, mille suhtes RHS-i ei kohaldata, HKTS § 13 lg 2 kohustab pakkuja kvalifitseerimisel kontrollima pakkuja vastavust HKTS § 12 nõuetele, HKTS § 13 lg 4 kehtestab RHS-ist erineva kaebeõiguse ja HKTS § 13 lg 5 kehtestab RHS-ist erinevad teadete avaldamise kohustused. HKTS § 13 ei sisalda erinorme RHS-i heastamise regulatsiooni suhtes, seda ka põhjusel, et vastavate HKTS-i sätete vastuvõtmise ajal ei olnud heastamise regulatsiooni sellisel kujul olemas.

Autori hinnangul saab kehtivat õigust tõlgendada selliselt, et omavahel konkureerivad HKTS § 12 lg 2 p-de 2-6 nõuded ja magistritöös viidatud riigihankeõiguse kohased kõrvaldamise alused ning heastamise puhul on tegemist kõrvaldamise alustest eraldiseisva regulatsiooniga. Sellisel juhul on võimalik järeldada, et viidatud HKTS-i sätted ei piira heastamise regulatsiooni kasutamist kuna eri- ja üldnormi konkurentsi ei teki. Sellist tõlgendust toetavad ka riigihangete seaduse kommentaarid, mille kohaselt ei ole heastamise regulatsiooni näol tegemist erandiga kõrvaldamise alustest, vaid sisuliselt on tegu kõrvaldamise aluste olemasolu kontrolliva mehhanismiga, RHS-i alusel läbiviidava tõendamismenetlusega.¹⁹⁶

Mis puutub riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävatesse hankemenetlustesse, siis puudub selgus, kas sellisel juhul on liikmesriikidel lubatud heastamise võimalust piirata või mitte. Küsimus seisneb selles, kas heastamise võimaluse piiramine on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.¹⁹⁷ Hetkel kehtiva RHS-i kohaselt puudub aga hankijatel kohtus heastamise regulatsiooni rakendada, see kohustus on vaid rahvusvahelist piirmäära ületavates riigihangetes (RHS § 97 lg 1). Seega tuleks hankijatel nendes riigihangetes, milles riigisisene õigus seda võimaldab, proportsionaalsuse põhimõtte tagamiseks kaaluda heastamist võimaldavate sätete vabatahtlikku kehtestamist riigihanke alusdokumentides. Vastavalt tuleks

¹⁹⁵ Steinicke, 2014/24/EL art 18/158.

¹⁹⁶ Härginen, RHS § 97/8.

¹⁹⁷ Härginen, RHS § 97/19.

ka halduslepingute sõlmimisel HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3, 5 nõuete osas kaaluda heastamise võimaldamist.

Kokkuvõtvalt, sõltumata sellest, millistes riigihangetes tuleb RHS-i kohaselt heastamist võimaldada, on heastamise puhul tegemist kõrvaldamise alustest eraldiseisva regulatsiooniga. Seega saab nii riigihangete direktiivi kohaldamisalasse kui riigihangete direktiivi kohaldamisalast väljapoole jäävates hankemenetlustes jõuda järeldusele, et HKTS § 12 tingimused, sh HKTS § 12 lg 2 p-dest 2, 3, 5 tulenev kõrvaldamise kohustus ei piira RHS-i heastamise regulatsiooni rakendamist.

4. Halduskoostöö seaduse § 12 rakendamine sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes

Magistritöös analüüsiti HKTS § 12 nõuete rakendamist hankemenetlustes, olukorras kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes. Siiski soovib autor täiendavalt peatuda küsimusel, kas magistritöös tehtud järeldused kehtivad lisaks hankemenetlustele ka sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes¹⁹⁸ (RHS § 126). Seda põhjusel, et Ametlikes Teadaannetes halduslepingute sõlmimiseks avaldatud hanketeade hulgas oli suur osa halduslepinguid, mis sõlmiti riigihankeõiguse mõistes sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korras. Sealhulgas kaheteistkümnest analüüsitud riigihanke alusdokumentidest oli riigihangete registri andmetel kaheksal juhul tegemist sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlusega.¹⁹⁹

Riigihangete direktiivis 2014/24/EL on sotsiaal- ja eriteenuste reeglid kehtestatud artiklites 74-77. Seejuures direktiivi 2014/24/EL artiklis 74 viidatakse, et direktiivi reeglid kohalduvad vaid rahvusvahelist piirmäära ületavatele sotsiaal- ja eriteenustele. Viidatud sätted on üsna napid, kehtestades nõuded hanketeadele, hindamiskriteeriumitele ja teenuste reserveerimisele. Sätetes ei viidata sellele, kas ja millisel kujul on lubatud kehtestada kvalifitseerimise tingimusi ja kõrvaldamise aluseid. Õiguskirjanduse kohaselt erinevad sotsiaalteenused teisest riigihangetest ja liikmesriikidele on jäetud otsustusõigus kuidas lepingupartnerit valida.²⁰⁰ Riigihangete direktiiv kehtestab peamiselt kohustuse jälgida läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid (2014/24/EL art 76 lg 1). Direktiivi 2014/24/EL preambuli punkt 114 selgitab mh, et arvestades kultuurilise konteksti olulisust ja selliste teenuste tundlikkust, tuleks liikmesriikidele anda laialdased volitused teenuse osutajate valimise korraldamiseks viisil, mida nad peavad kõige asjakohasemaks. Direktiivi sätted võtavad seda vajadust arvesse, kehtestades üksnes läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimise kohustuse. Seega saab järeldada, et seni kuni tagatud on läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine, on liikmesriikidel võimalik kehtestada väga erinevaid sotsiaal- ja eriteenuste korralduse reegleid.

Eesti seadusandja on sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse reeglid kehtestanud RHS § 126-127. RHS § 126 lg 7 viitab, et sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel järgib hankija RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid. RHS § 126 lg 9 järgi on pandud hankijatele kohustus kontrollida enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal RHS § 95 lg-s 1

¹⁹⁸ Märkus: Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus ei ole hankemenetlus. Hankemenetlused on sätestatud RHS-i 2. peatükis.

¹⁹⁹ Lisa 1. Ametlike Teadaannete ülevaade.

²⁰⁰ Barton, R. The proposed reform of the European Union public procurement rules: A new era for health and social care contracts? – Public Procurement Law review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012, NA175.

sätestatud nn kohustuslike kõrvaldamise aluste puudumist. Kvalifitseerimise tingimuste ja nn vabatahtlike kõrvaldamise aluste rakendamise kohta reegleid kehtestatud ei ole. Kuid RHS § 126 lg-s 2 on kehtestatud, et lisaks sotsiaal- ja eriteenuste kohta sätestatud nõuetele võib hankija sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra määramisel lähtuda ka teistest RHS-i sätetest. Seega tõusetub küsimus, kas kvalifitseerimise tingimuste ja vabatahtlike kõrvaldamise aluste puhul peavad hankijad lähtuma vabal valikul teistest RHS-i sätetest või on neil õigus kehtestada ka RHS-is nimetatud tingimusi.

Sellega on seotud küsimus, kas olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, on hankijatel õigus kehtestada HKTS § 12 nõudeid kui riigihangete seaduses nimetatud tingimusi, mitte kui erinevate RHS-i vastavatest tingimustest.

Kehtestatavate tingimuste valikuvabaduse osas sarnanevad RHS-i sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse reeglid lihthankemenetluse²⁰¹ reeglitele (RHS § 125). Ka lihthankemenetlustes kehtestab RHS § 125 lg 7 kohustuse kontrollida RHS § 95 lg 1 kohaseid nn kohustuslikke kõrvaldamise aluseid. Samuti viitab ka RHS § 125 lg 2, et lisaks paragrahvis lihthankemenetluse kohta sätestatud nõuetele võib hankija lihthankemenetluse korra määramisel lähtuda ka teistest RHS-i sätetest. Lihthangete osas on VAKO otsuses 27-18/175058 maininud mh, et peab õigeks hankija väidet RHS-i regulatsioonist erinevate kvalifitseerimise tingimuste lubatavuse kohta: „Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga selles, et kehtiv RHS § 101 lg 1 p 6 ei näe ette ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute töökogemusele kvalifitseerimise tingimuse kehtestamist. Õige on ka Hankija väide, et lihthankemenetluse läbiviimisel ei kohaldu otseselt RHS 2. peatükk, mistõttu Hankija ei pidanud kvalifitseerimise tingimusi kehtestades lähtuma RHS § 101 lg 1 p-st 6.“²⁰² Kui selline, nii RHS-i kohaste tingimuste kui ka täiendavate tingimuste kehtestamine on lubatav lihthankemenetlustes, siis viidates lihthankemenetluse ning sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse vastavate reeglite samasusele, on see lubatud ka sotsiaal- ja eriteenuste puhul.

Võib öelda, et ka sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluste kohta on VAKO otsuses 97-18/197419 kinnitanud täiendavate kvalifitseerimise tingimuste lubatavust, viidates, et hankija võib lähtuda mitte RHS-is nimetatud kvalifitseerimise tingimustest vaid kvalifitseerimise instituudist: „Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et juhul, kui hankija lähtub konkreetse sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korra määramisel RHS-i teistest sätetest peale RHS 3. peatüki 2. jao, tuleb tal lähtuda ka kasutatavate instituutide olemusest ning sisust, mille RHS neile annab.

²⁰¹ Märkus: Lihthankemenetlus ei ole hankemenetlus. Hankemenetlused on sätestatud RHS-i 2. peatükis.

²⁰² VAKO 19.03.2018, 27-18/175058 p 7.

Hankija ei saa konkreetsetes sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korras sisustada RHS-ist tulenevat instituuti põhimõtteliselt teisiti või anda menetlustoimingutele teist sisu, kui seda on ette näinud seadusandja. See tekitaks segadust ning mitmeti mõistetavusi ning oleks vastuolus RHS § 3 p-s 1 kehtestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija peab tegutsema riigihanke korraldamiselt läbipaistvalt ja kontrollitavalt.“²⁰³ Antud otsuses oli probleem selles, et hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimus ei iseloomustanud VAKO hinnangul pakkuja tehnilist ega kutsealast pädevust ega võimet hankelepungut täita ja seega oli vastuolus üldpõhimõtetega.²⁰⁴ Ka VAKO otsuses 93-18/194960 on VAKO kinnitanud, et RHS 2. peatüki sätted ei ole sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes siduvad, kui hankija ei ole neid enda jaoks siduvaks teinud.²⁰⁵ Kuid juhul kui hankija kehtestab teistsuguseid tingimusi, peavad need vastama riigihangete üldpõhimõtetele.²⁰⁶ Seega saab järeldada, et kui hankija lähtub tingimuste kehtestamisel RHS-i vastavast instituudist ja riigihangete üldpõhimõtetest, on RHS-is nimetamata tingimuste kehtestamine lubatud.

Lähtuvalt eelpool toodust saab HKTS § 12 nõuete kehtestamise osas järeldada, et kuna RHS-i sotsiaal- ja eriteenuste sätted ei kehtesta nõudeid kvalifitseerimise tingimustele ja nn vabatahtlikele kõrvaldamise alustele, kuid kehtestavad kohustuse järgida RHS § 3 üldpõhimõtteid, siis juhul kui kehtestavatavad tingimused ei ole vastuolus üldpõhimõtetega, sh proportsionaalsuse põhimõttega, samuti ka kvalifikatsiooni ja kõrvaldamise aluste instituutidega, on selliste RHS-is nimetamata tingimuste kehtestamine riigihankeõigusega kooskõlas.

Kuna aga magistritöös analüüsitust järeldus, et HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue ei ole kooskõlas võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega ning HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, siis kuigi sotsiaal- ja eriteenuste puhul on hankijatel tingimuste kehtestamise osas suurem valikuvabadus kui hankemenetlustes, on autor seisukohal, et viidatud nõudeid ei ole õiguspärane kehtestada ka sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes, vähemasti mitte riigihangete direktiivi kohaldamisalas, kus nimetatud põhimõtteid tuleb sisustada Euroopa Liidu riigihankeõiguse valguses.

²⁰³ VAKO 14.06.2018, 97-18/197419 p 7.

²⁰⁴ VAKO 14.06.2018, 97-18/197419 p 7.

²⁰⁵ VAKO 11.06.2018, 93-18/194960 p 9.

²⁰⁶ VAKO 11.06.2018, 93-18/194960 p 11.

KOKKUVÕTE

Magistritööga soovis autor lahendada õigusliku probleemi, kuidas on õiguspärane riigihanke menetlustes halduslepingute sõlmimisel kohaldada halduskoostöö seaduse § 12 nõudeid. Magistritöö eesmärgiks oli leida vastused küsimustele, kuidas kohaldub riigihankeõigus halduslepingute sõlmimisele ja kuidas on õiguspärane kohaldada halduskoostöö seaduse § 12 nõudeid haldusülesannet täitva isiku usaldusväärsuse kohta olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping haldusmenetluse seaduse § 95 mõistes kui hankeleping riigihangete seaduse § 8 lõike 1 mõistes. Selleks tuli selgitada välja, milliste nõuetega on halduskoostöö seaduse § 12 lõikes 2 loetletud usaldusväärsuse nõuete puhul riigihankeõiguse mõistes tegemist, kas kvalifitseerimise tingimuste või kõrvaldamise alustega ja kas selliste tingimuste kohaldamine riigihanke menetlustes on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Autori hüpoteesiks oli, et HKTS § 12 nõuete kohaldamine riigihanke menetlustes ei ole kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Magistritöös selgus, et hankijad kohaldavad HKTS § 12 nõudeid riigihangetes erinevalt. Hankijad on kehtestanud HKTS § 12 lõikes 2 loetletud usaldusväärsuse nõudeid riigihanke alusdokumentides nii kõrvaldamise aluste kui kvalifitseerimise tingimuste juures või jätnud üldse kehtestamata.

Samuti selgus, et halduslepingute kui riigisisiseses õiguses kehtestatud lepinguliigi puhul ei ole tegemist erandiga Euroopa Liidu riigihankeõiguse kohaldamisalast. Olukorras kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping kui hankeleping, on võimalik lepingu sõlmimine väljaspool riigihankeõiguse kohaldamisala ainult tuginedes riigihankeõiguse kohastele eranditele. Selleks tuleb erandite rakendamise võimalikkust ja sobilikkust hinnata konkreetse lepingu sisust tulenevalt. Näiteks on võimalik koolitusteenuse ja lapsehoiuteenuse tellimine loa andmise süsteemi erandile (2014/24/EL preambul p 4) tuginedes.

HKTS § 12 lg 2 p 1 nõuet tuleb tõlgendada kooskõlas riigihankeõigusega kui hankija kohustust nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes halduslepingu sõlmimisel kehtestada RHS § 101 kohaseid kvalifitseerimise tingimusi ettevõtja tehnilisele ja kutsealasele pädevusele.

HKTS § 12 lg 2 p-des 2-6 loetletud usaldusväärsuse nõuete puhul ei ole tegemist kvalifitseerimise tingimustega riigihankeõiguse mõistes, sest nõuded ei kanna endas kvalifitseerimise tingimuste- lepingu täitmise minimaalse suutlikkuse- eesmärki ega ole seotud hankelepingu esemega. Samuti ei ole tegemist RHS § 99 lg 1 kohase õigusaktides kehtestatud

erinõuetele vastavusega seotud kvalifitseerimise tingimusega, sest tegemist ei ole registreeringu, loa või organisatsioonilise kuuluvusega seotud nõudega.

HKTS § 12 lg 2 p-de 2 ja 3 nõudeid tuleb tõlgendada kooskõlas riigihankeõigusega nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes kui kohustust kõrvaldada ettevõtja halduslepingu sõlmimisel RHS § 95 lg 4 p 3 kohase maksejõuetuse ja pankrotiga seotud kõrvaldamise aluse esinemisel. HKTS § 12 lg 2 p 5 nõuet tuleb tõlgendada kooskõlas riigihankeõigusega nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes kui kohustust kõrvaldada ettevõtja halduslepingu sõlmimisel RHS § 95 lg 4 p 8 kohase varasema lepingurikkumisega seotud kõrvaldamise aluse esinemisel. HKTS § 12 lg 2 p-de 2, 3 ja 5 nõuded ei mõjuta riigihankeõiguse kohase heastamise regulatsiooni rakendamist ja ettevõtja võib nendes hankemenetlustes, milles riigihangete seadus seda võimaldab, tugineda heastamise regulatsioonile.

HKTS § 12 lg 2 p 4 nõude puhul on tegemist oluliselt rangema nõudega RHS § 95 lg 1 p-des 1-3 ja lg-s 2 ning lg 4 p-s 11 sätestatud karistusandmetega seotud kõrvaldamise alustest, sest ettevõtja tuleb kõrvaldada kõigi võimalike õigusrikkumiste eest ja kuni 15 aastase ajaperioodi jooksul. Rahvusvahelist piirmäära ületavates hankemenetlustes ei ole HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue kooskõlas riigihangete direktiiviga, sh võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega ning alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes ei ole nõue kooskõlas võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega. Seetõttu tuleb HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel jätta kohaldamata ning kohaldada viidatud riigihangete seaduse kohaseid kõrvaldamise aluseid.

HKTS § 12 lg 2 p 6 nõude puhul on tegemist oluliselt rangema nõudega RHS § 95 lg 1 p-s 4 sätestatud maksuvõlgnevustega seotud kõrvaldamise alusest, sest ettevõtjal ei tohi olla ajatatud maksuvõlga. Rahvusvahelist piirmäära ületavates hankemenetlustes ei ole HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue kooskõlas riigihangete direktiiviga, sh proportsionaalsuse põhimõttega ning alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes ei ole nõue kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Seetõttu tuleb HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes halduslepingute sõlmimisel jätta kohaldamata ning kohaldada viidatud riigihangete seaduse kohast kõrvaldamise alust.

Kuna HKTS § 12 lg 2 p 4 nõue ei ole kooskõlas võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttega ning HKTS § 12 lg 2 p 6 nõue ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, ei ole õiguspärane tõlgendada nõudeid ka kui täiendavaid riigisiseseid õigus kehtestatud kõrvaldamise aluseid. Seda nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist

piirmäära jäävates hankemenetlustes ning vähemasti rahvusvahelist piirmäära ületavates sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes.

Magistritöö autori püstitatud hüpotees leidis kinnitust osaliselt. HKTS § 12 lg 2 p-de 1-3 ja 5 nõudeid on võimalik tõlgendada kooskõlas Euroopa Liidu õigusega, kuid HKTS § 12 lg 2 p-de 4 ja 6 nõuete kohaldamine riigihanke menetlustes on Euroopa Liidu õigusega vastuolus.

Tulenevalt magistritöös tehtud järeldustest on autor seisukohal, et halduskoostöö seadus vajab õigusselguse huvides ja õigusvastaste nõuete välistamise tagamiseks ajakohastamist, vähemasti HKTS § 12 nõuetega seotud osas, ning selleks tuleks seadusandjal halduskoostöö seaduse regulatsiooni muuta. Kui seadusandja peab vajalikuks halduslepingute sõlmimisel haldusülesannet täitma volitatava isiku kontrollimist, on võimalik kehtestada vastav nõue viitena riigihangete seaduse vastavale regulatsioonile.

Magistritöö mahu piirangu tõttu ei analüüsitud magistritöös teisi halduskoostöö seaduse võimalikke vastuolusid riigihankeõigusega. Täiendavat uurimist vajab mh küsimus, kuidas on olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, õiguspärane kohaldada HKTS § 13 lg-t 5, mille kohaselt halduslepingute sõlmimisel ei rakendata riigihangete seaduses sätestatud hanketeate, eelteate ja hankelepingu sõlmimise teate riigihangete registrile esitamise korda, vaid teated avaldatakse Ametlikes Teadaannetes. Samuti küsimus, kuidas olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, kohaldada HKTS § 13 lg-t 4, mille kohaselt halduslepingute sõlmimisel ei kohaldata riigihangete seaduses 8. peatükis sätestatud vaidlustuse korda²⁰⁷ ning vaidlused kuuluvad lahendamisele halduskohtumenetluse seadustiku korras (HKMS § 4 lg 1).²⁰⁸

Kuni seadusemuudatuseni tuleb olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS § 95 mõistes kui hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes, tõlgendada HKTS § 12 lg 2 p 1 nõuet kui hankija kohustust kehtestada RHS § 101 kohaseid kvalifitseerimise tingimusi ettevõtja tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. HKTS § 12 lg 2 p-de 2 ja 3 nõudeid tuleb tõlgendada kui hankija kohustust kõrvaldada ettevõtja RHS § 95 lg 4 p-s 3 nimetatud kõrvaldamise aluse esinemisel ja HKTS § 12 lg 2 p 5 nõuet kui kohustust kõrvaldada ettevõtja RHS § 95 lg 4 p-s 8 nimetatud kõrvaldamise aluse esinemisel. HKTS § 12 lg 2 p-de 4 ja 6 nõuded tuleb jätta kohaldamata. Sellised järeldused kehtivad nii rahvusvahelist piirmäära ületavates kui alla rahvusvahelist piirmäära jäävates hankemenetlustes, sh rahvusvahelist piirmäära ületavates sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlustes ning ei mõjuta heastamise regulatsiooni kasutamist.

²⁰⁷ VAKO 13.06.2018, 126-18/189872 p 5-6;

²⁰⁸ Halduskohtumenetluse seadustik. – RT I, 13.03.2019, 54.

Halduslepingute sõlmimise õiguslik regulatsioon Eestis vajab muutmist. Riigisisese õigusnormi olemasolu ei tähenda automaatselt, et selle rakendamine oleks õiguspärane.

APPLICATION OF ADMINISTRATIVE CO-OPERATION ACT SECTION 12 IN PUBLIC PROCUREMENT PROCEDURES

Summary

According to Estonian legislation procedure for entering into administrative contracts is regulated by Administrative Co-operation Act (ACA) and the procedure for entering into public contracts is regulated by Public Procurement Act (PPA). Problem arises in situations where the contract is an administrative contract and a public contract at the same time.

In Administrative Co-operation Act entering into administrative contract is based on the conditions for awarding a public service contract provided for in Public Procurement Act, taking into consideration the specifications provided for in ACA section 13 (ACA § 13 sub 1). One of these specifications is to verify that the tenderers comply with the requirements provided for in ACA (ACA § 13 sub 3). These requirements are provided in ACA section 12 where subsection 1 states that if a (legal) person is granted the authority to perform an administrative duty, the reliability of the person has to be verified and subsection 2 provides facts that assure the reliability of the person. These rules apply regardless of the cost prescribed in the administrative contract (ACA § 13 sub 2). Therefore when contracting authority is carrying out public procurement with intention to enter into administrative contract, contracting authority has to verify the persons reliability towards facts listed in ACA section 12 subsection 2:

- 1) the person has the possibility of using technical means necessary for the performance of the administrative duty, and the person has employees with the required knowledge and skills as well as other prerequisites and experience to perform the administrative duty which the person is authorised to perform;
- 2) no liquidation or bankruptcy proceedings have been initiated with respect to the person;
- 3) no circumstances exist which may cause the permanent insolvency or termination of the activities of the person;
- 4) there is no information in the punishment register concerning the punishment of the person;
- 5) the person has not materially violated any administrative contracts or public contracts entered into with the person for carrying out the public procurement;
- 6) the person does not have tax arrears, including tax arrears to be paid in instalments, or arrears regarding fees, fines or compulsory insurance payments.

Public Procurement Act states that contracting authority may award the public contract only in accordance with the rules established in Public Procurement Act (PPA § 8 sub 2). There is no difference if the public contract is a civil law contract or an administrative contract.

The author's aim of the given thesis was to solve legal problem on how to legitimately apply provision stated in Administrative Co-operation Act section 12 in public procurement procedure (PPA § 4 clause 5) when entering into administrative contract. Author wished to answer the following questions: how public procurement law applies to administrative contracts and how to legitimately apply Administrative Co-operation Act section 12 in situations where the contract entering into is at the same time a public contract (PPA § 8 sub 2) as well as an administrative contract (Administrative Procedure Act § 95). In order to achieve the above it was necessary to ascertain if requirements listed in Co-operation Act section 12 subsection 2 were qualification criterias or exclusion grounds according to public procurement law and if applying these requirements in public procurement procedures was in accordance with the EU law.

Thesis are based on Public Procurement directive 2014/24/EL. The analysis includes public procurement procedures above and below the international threshold (PPA § 14 sub 3). By public procurement procedures author means procurement procedures named in Public Procurement Act section 4 clause 5. In addition author analysed if the conclusions in procurement procedures are applicable in procedures of social and other specific services (PPA § 126) as well. Public procurements with small value, like simple procurement and procurements below simple procurement threshold were not covered.

The hypothesis stated that applying Administrative Co-operation Act section 12 in public procurement procedures is not in accordance with the EU law.

It was concluded in the thesis that the national concept for administrative contracts as certain type of contracts are not exclusions from the scope of application of the EU public procurement law. In situation where entering into a contract is at the same time a public contract as well as an administrative contract, it is possible to enter into contract outside the scope of application of the EU law only based on the exclusions provided in the public procurement law. In order to do so, it is compulsory to assess the possibility and compatibility of using these exclusions with the content of a specific contract.

It was concluded that contracting authorities apply Co-operation Act section 12 subsection 2 reliability requirements in public procurement procedures as qualification criterias or exclusion grounds or choose not to apply them.

Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 1 has to be interpreted in accordance with the public procurement law as contracting authority's obligation in procurement procedures above and below the international threshold for entering into administrative contracts to lay down selection criteria about technical and professional ability of tenderers in accordance with Public Procurement Act section 101.

Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 2-6 are not provisions of selection criteria as these reliability requirements do not carry the meaning of selection criteria - the minimal capacity to perform the contract - and are not related to the subject-matter of the public contract. The provisions can not be interpreted as requirements related to special requirements established in the legislation in accordance with Public Procurement Act section 99 subsection 1 as these requirements are not related to registrations, authorisations or organisational memberships.

Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 2 and 3 have to be interpreted in accordance with public procurement law as contracting authority's obligation in procurement procedures above and below the international threshold for entering into administrative contracts to exclude tenderers of ground provided for in Public Procurement Act section 95 subsection 4 clause 3. Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 5 has to be interpreted as an obligation in procurement procedures above and below the international threshold for entering into administrative contracts to exclude tenderers of ground provided for in Public Procurement Act section 95 subsection 4 clause 8. Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 2, 3 and 5 do not affect the usage of self-cleaning measures in accordance with public procurement law and tenderers may rely on possibility of self-cleaning in procurement procedures where Public Procurement Act enables.

Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 4 is more rigorous than exclusion clauses in Public Procurement Act section 95 subsection 1 clauses 1-3, subsection 2 and subsection 4 clause 11 as it states that tenderer has to be excluded for any possible violation of law and up to time period of 15 years. In procurement procedures above the international threshold Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 4 is not in accordance with the public procurement directive 2014/24/EL, the principles of equal treatment and proportionality and in procurement procedures below the international threshold the provision is not in accordance with the principle of proportionality. Therefore Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 4 should not be applied in procurement procedures for entering into administrative contracts above and below international threshold and exclusion grounds of Public Procurement Act has to be applied instead.

Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 6 is more rigorous than exclusion clauses in Public Procurement Act section 95 subsection 1 clause 4 as it states that tenderer has to be excluded for having deferred tax arrears. In procurement procedures above the international threshold Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 6 is not in accordance with the public procurement directive 2014/24/EU and the principle of proportionality and in procurement procedures below the international threshold the provision is not in accordance with the principle of proportionality. Therefore Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 6 should not be applied in procurement procedures for entering into administrative contracts above and below international threshold and exclusion grounds of Public Procurement Act has to be applied instead.

As Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 4 is not in accordance with the principles of equal treatment and proportionality and Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 6 is not in accordance with the principle of proportionality, it is not legitimate to interpret these requirements as complementary exclusion grounds on procurement procedures above and below the international threshold as well as at least in procedures of social and other specific services above international threshold.

Author's hypothesis was confirmed partly. Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 1-3 and 5 can be interpreted in accordance with the EU law but Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 4 and 6 are contrary to the EU law.

Based on the conclusions made in the thesis, author's opinion is that to ensure legal clarity and to avoid implementing of unlawful requirements Administrative Co-operation Act needs amendments by the legislator, at least to requirements provided in section 12. If the legislator finds necessary to verify reliability of the person granted the authority to perform, it is possible to stipulate the requirement as reference to Public Procurement Act.

Due to limited size of the thesis, no other possible contraventions between Administrative Co-operation Act and Public Procurement Act were analysed. Question "how to" in a situation, where the contract entering into is at the same time a public contract as well as an administrative contract, apply Administrative Co-operation Act section 13 subsection 5, which states that the procedure prescribed in the Public Procurement Act for submission of a contract notice, indicative notice and submission of a notice of the award of a public contract to the public procurement register, shall not apply to the entry into an administrative contract, needs further investigation. As well as question how to apply in this situation Co-operation Act section 13

subsection 4 which states that entering into administrative contracts, review procedure in Public Procurement Act does not apply.

Until amendment to the law when the contract entering into is at the same time a public contract as well as an administrative contract Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 1 should be interpreted as contracting authorities obligation to lay down selection criteria about the technical and professional ability of tenderers in accordance with Public Procurement Act section 101. Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 2 and 3 should be interpreted as contracting authority's obligation to exclude tenderers of ground provided for in Public Procurement Act section 95 subsection 4 clause 3. And Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clause 5 should be interpreted as an obligation to exclude tenderers of ground provided for in Public Procurement Act section 95 subsection 4 clause 8. Administrative Co-operation Act section 12 subsection 2 clauses 4 and 6 should not be applied. These conclusions are valid in procurement procedures above and below the international threshold, included procedures of social and other specific services above the international threshold and do not affect the usage of self-cleaning measures in accordance with public procurement law. Regulation of entering into administrative contracts in Estonia needs altering. The existence of national legal provision does not automatically signify that implementation of that provision is legitimate.

Kasutatud kirjandus

1. Arrowsmith, S. The law of public and utilities procurement: regulation in the EU and UK. London: Sweet & Maxwell/Thomson Reuters 2014.
2. Arrowsmith, S., Prieß, H.-J., Friton, P. Self-cleaning as a Defence to Exclusion for Misconduct: An emerging Concept in EC Public Procurement Law. – Public Procurement Law Review 2009/6.
3. Barton, R. The proposed reform of the European Union public procurement rules: A new era for health and social care contracts? – Public Procurement Law review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012.
4. De Mars, S. The Limits of General Principles: A Procurement Case Study. – European Law Review. London: Sweet & Maxwell, 2013/38 (3).
5. Kotsonis, T. Commission vs Netherlands (C-368/10): Environmental and fair trade considerations in the context of a contract award procedure. – Public Procurement Law Review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012.
6. Kuusmann, T. Riigihankedirektiivide piirmääradest väiksema maksumusega riigihanked Euroopa Liidu õiguses. – Juridica 2019/4.
7. McGovern, P. An example of the application of principles of objectivity and transparency under the Public Contracts Regulations: The case of Easycoach Ltd v Department for Regional Development. – Public Procurement Law review, volume 21. London: Sweet & Maxwell, Thomson Reuters 2012.
8. Mikiver, M., Põllumäe, S. Sissejuhatus õigusesse. Tallinn: Sisekaitseakadeemia 2003.
9. Sanches Graells, A. More Competition-Oriented Public Procurement to Foster Social Welfare. Towards New Horizons in Public Procurement. Florida: PRAcademics Press 2010.
10. Simovart, M. A., Härginen, K. Implementation of EU public procurement law in Estonia – history revisited. – Public Procurement Law Review 2019/5
11. Simovart, M. A. Lepinguvabaduse piirid riigihankes: Euroopa Liidu hankeõiguse mõju Eesti eraõigusele. Doktoritöö. Tartu: Tartu Ülikool 2010.

12. Simovart, M. A., Koroljov, D. Leppetrahvi tingimuste sisustamine hankelepingutes. – Juridica 2016/1.
13. Simovart, M. A., Parrest, N. Põhimõttest *lex specialis derogat legi generali* riigihankeõiguse näitel. – Juridica 2018/4.
14. Simovart, M. A., Parind, M. Riigihangete seadus. Komm vlj. Tallinn: Juura 2019.
15. Steinicke, M., Vesterdorf, P. L. EU Public Procurement Law. Brussels Commentary. München: Beck 2018.

Kasutatud normatiivmaterjal

16. Eesti Vabariigi põhiseaduse täiendamise seadus. – RT I, 2003, 64, 429.
17. Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versioon. – ELT C 326, 26.10.2012.
18. 26. veebruari 2014. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta. – ELT L 94, 28.3.2014.
19. 31. märtsi 2004. aasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta. – ELT L 134, 30.4.2014.
20. Halduskohtumenetluse seadustik. – RT I, 13.03.2019, 54.
21. Halduskoostöö seadus. – RT I, 28.02.2020, 4.
22. Haldusmenetluse seadus. – RT I, 13.03.2019, 55.
23. Karistusregistri seadus. – RT I, 13.03.2019, 76.
24. Lastekaitseseadus. – RT I, 12.12.2018, 49.
25. Liiklusseadus. – RT I, 15.03.2019, 9.
26. Maamaksuseadus. – RT I, 22.02.2019, 22.
27. Ohvriabi seadus. – RT I, 04.01.2019, 16.
28. Parkimistasu ja tasulise parkimise korraldamine. Alutaguse VVKm 24.05.2018 nr 50. – RT IV, 29.05.2018, 61.
29. Riigihangete seadus. – RT I, 13.03.2019, 145.

30. Riigihangete seadus. – RT I, 23.03.2015, 24.
31. Riigihangete seadus. – <https://www.riigiteataja.ee/akt/782689> (14.01.2020).
32. Sotsiaalhoolekande seadus. – RT I, 13.03.2019, 155.
33. Tervishoiuteenuste korraldamise seadus. – RT I, 08.01.2020, 13.
34. Tööhõiveprogramm 2017-2020. VVm 17.11.2016 nr 130. – RT I, 17.09.2019, 7.
35. Tööturuteenuste- ja toetuste seadus. – RT I, 13.03.2019, 178.
36. Väärtpaberite registri pidamise seadus. – RT I, 04.12.2019, 18.

Kasutatud kohtulahendid

Euroopa Kohtu lahendid

37. EKo C-376/08, *Serrantoni Srl, Consorzio stabile edili Scrl versus Comune di Milano*, ECLI:EU:C:2009:808.
38. EKo C-247/02, *Sintesi SpA versus Autorità per la Vigilanza sui Lavori Pubblici*, ECLI:EU:C:2004:593.
39. EKo C-247/02, *Sintesi SpA versus Autorità per la Vigilanza sui Lavori Pubblici*, ECLI:EU:C:2004:399, kohtujurist C. Stix-Hackl ettepanek.
40. EKo C-210/03, *The Queen, Swedish Match AB, Swedish Match UK Ltd versus Secretary of State for Health*, ECLI:EU:C:2004:802.
41. EKo C-298/15, „Borta“ UAB versus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ, ECLI:EU:C:2017:266.
42. EKo C-234/14, „Ostas celtnieks“ SIA versus Talsu novada pašvaldība, Iepirkumu uzraudzības birojs, ECLI:EU:C:2016:6.
43. EKo C-218/01, *Henkel KGaA versus Deutsches Patent- und Markenamt*, ECLI:EU:C:2004:88.
44. EKo C-410/14, *Dr. Falk Pharma GmbH versus DAK-Gesundheit*, ECLI:EU:C:2016:399.
45. EKo C-9/17, *Maria Tirkkonen*. ECLI:EU:C:2018:142.

46. EKo C-503/04, *Euroopa Ühenduste Komisjon versus Saksamaa Liitvabariik*, ECLI:EU:C:2007:432.
47. EKo T-258/06, *Saksamaa Liitvabariik versus Euroopa Komisjon*, ECLI:EU:T:2010:214.
48. EKo C-368/10, *Euroopa Komisjon versus Madalmaade Kuningriik*, ECLI:EU:C:2012:284.
49. EKo liidetud kohtuasjad C-226/04 ja C-228/04, *La Cascina Soc. coop. arl, Zilch Srl*, ECLI:EU:C:2006:94.
50. EKo C-336/12, *Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser versus Manova, A/S*, ECLI:EU:C:2013:647.
51. EKo C-213/07, *Michaniki AE versus Ethniko Symvoulío Radiotileorasis, Ypourgos Epikrateias*, ECLI:EU:C:2008:731.
52. EKo C-465/11, *Forpasta SA, ABC Direct Contact sp. z o.o. versus Poczta Polska SA*, ECLI:EU:C:2012:801.
53. EKo C-538/07, *Assitur Srl versus Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano*, ECLI:EU:C:2009:317.
54. EKo C-425/14, *Impresa Edilux Srl, Società Italiana Costruzioni e Forniture Srl (SICEF) versus Assessorato Beni Culturali e Identità Siciliana – Servizio Soprintendenza Provincia di Trapani, Assessorato ai Beni Culturali e dell'Identità Siciliana, UREGA – Sezione provinciale di Trapani, Assessorato delle Infrastrutture e della Mobilità della Regione Siciliana*, ECLI:EU:C:2015:721.
55. EKo C-171/15, *Connexxion Taxi Services BV versus Staat der Nederlanden – Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Transvision BV, Rotterdamse Mobiliteit Centrale RMC BV, Zorgvervoercentrale Nederland BV*, ECLI:EU:C:2016:948.
56. EKo C-27/15, *Pippo Pizzo versus CRGT Srl*, ECLI:EU:C:2016:404.
57. EKo C-101/18, *Idi Srl versus Agenzia Regionale Campana Difesa Suolo (Arcadis)*, ECLI:EU:C:2019:267.
58. EKo C-41/18, *Meca Srl versus Comune di Napoli*, ECLI:EU:C:2019:507.
59. EKo C-358/12, *Consorzio Stabile Libor Lavori Pubblici versus Comune di Milano*, ECLI:EU:C:2014:2063.

- 60. EKo C-14/83, *Sabine von Colsin and Elisabeth Kamann versus Land Nordrhein-Westfalen*.
- 61. EKo C-3/04 *Poseidon Chartering BV versus Marianne Zeeschip VOF, Albert Mooij, Sjoerdije Sijswerda, Gerrit Schram*.
- 62. EKo C-366/96, *Louissette Cordelle versus Office National des Pensions (ONP)*.
- 63. EKo C-105/03, *Maria Pupino*, ECLI:EU:C:2005:386.
- 64. EKo C-579/15, *Daniel Adam Popławski*, ECLI:EU:C:2017:503.

Eesti kohtulahendid

- 65. RKHKo 3-19-2347.
- 66. RKHKo 3-19-1501.
- 67. RKHKo 3-3-1-39-12.
- 68. RKHKo 3-3-1-78-08.
- 69. RKHKo 3-3-1-64-03.
- 70. RKHKo 3-3-1-65-11.
- 71. RKHKo 3-3-1-85-07.
- 72. RKHKo 3-3-1-6-10.
- 73. RKHKo 3-3-1-59-05.
- 74. RKKrKo 3-1-1-75-08.
- 75. RKKrKo 3-1-1-28-11.
- 76. TlnRnKo 3-16-849.
- 77. TlnHKo 3-17-865.
- 78. TlnHKo 3-09-2756.

Riigihangete vaidlustuskomisjoni lahendid

- 79. VAKO 17.10.2019, 161-19/212069.

80. VAKO 06.08.2019, 132-19/208404.
81. VAKO 21.01.2019, 266-18/203466.
82. VAKO 14.06.2018, 97-18/197419.
83. VAKO 13.06.2018, 126-18/189872.
84. VAKO 11.06.2018, 93-18/194960.
85. VAKO 19.03.2018, 27-18/175058.
86. VAKO 13.02.2018, 5-18/192791.
87. VAKO 06.10.2017, 140-17/190645.
88. VAKO 01.04.2011, 50-11/123879.

Muud allikad

89. Ametlikud Teadaanded. – <https://www.ametlikudteadaanded.ee/> (14.01.2020).
90. Eesti Töötukassa. Koolituskaardi konkurss 2019. – <https://www.tootukassa.ee/content/tooandjale-ja-partnerile/koolituskaardi-konkurss-2019> (14.01.2020).
91. Halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri. – <http://eelnoud.valitsus.ee/main#yH3lTVJy> (14.01.2020).
92. Komisjoni tõlgendav teatis, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega. 2006/C 179/02, p 1.2. – <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:179:0002:0007:ET:PDF> (14.01.2020).
93. Riigihangete register. – <https://riigihanked.riik.ee/rhr-web/#/> (14.01.2020).
94. Riigihange seaduse eelnõu 450 seletuskiri. – <https://m.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/d8709d7d-cf5c-45c6-8576-1b7e86c80a8a/Riigihangete%20seadus> (14.01.2020).

Lisa 1. Ametlike Teadaannete ülevaade

Nagu magistritöös kirjeldatud, on probleemist ülevaate saamiseks valitud iga hankija poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadetest välja perioodi neli kõige hilisemat teadet. Juhul kui nelja kõige hilisema teate puhul oli tegemist sama liiki teenuse osutamisega, siis ei lähtunud mitte neljast kõige hilisemast teatest, vaid valiti sama liiki teenuse kohta kõige hilisem teade, mille puhul hankelepingu eeldatav maksumus jäi alla rahvusvahelise piirmäära ja kõige hilisem teade, mille puhul hankelepingu eeldatav maksumus oli üle rahvusvahelise piirmäära (RHS § 14 lg 3). Hankijate puhul, kelle poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadete maht oli 1-2 teadet, tutvuti kõigi esitatud teadetega ning hankija puhul, kelle poolt halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeadete maht oli neli teadet, tutvuti kahe hilisema teatega.

1. Eesti Töötukassa

Eesti Töötukassa on analüüsitud riigihangetes avaldanud riigihanke alusdokumendid riigihangete registris. Analüüsitud riigihangete puhul oli tegemist sotsiaalteenuste erimenetlusega (RHS § 126),²⁰⁹ koolituse²¹⁰ ja tööharjutuse²¹¹ teenuste tellimiseks, mille osutamiseks peab Eesti Töötukassa tulenevalt tööturuteenuste ja –toetuste seadusele sõlmima halduslepingud (TTTS § 13 lg 3, § 17 lg 3).²¹² Analüüsitud riigihangete hulgas oli tööharjutuse teenus eeldatava maksumusega alla rahvusvahelist piirmäära ja üle rahvusvahelise piirmäära ning koolitusteenus eeldatava maksumusega alla rahvusvahelist piirmäära ja üle rahvusvahelise piirmäära. Kõigis analüüsitud riigihangetes on Eesti Töötukassa kehtestanud riigihanke alusdokumentides HKTS § 12 usaldusväärse nõuded kvalifitseerimise tingimusena tehnilise ja kutsealase suutlikkuse all.²¹³ Nõude täitmise kohta pidi pakkuja esitama kinnituse.

²⁰⁹ Riigihangete seadus. – RT I, 13.03.2019, 145.

²¹⁰ Riigihanked viitenr 211970, 208404.

²¹¹ Riigihanked viitenr 209876, 208046.

²¹² Tööturuteenuste- ja toetuste seadus. – RT I, 13.03.2019, 178.

²¹³ Riigihange viitenr 211970, hanke alusandmed, kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused. Riigihange viitenr 209876, hanke alusandmed, kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused. Riigihange viitenr 208404, hanke alusandmed, kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused. Riigihange viitenr 208046, hanke alusandmed, kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused.

Analüüsitud avalike andmete põhjal saab seega järeldada, et Eesti Töötukassa on viidatud riigihangetes tõlgendanud HKTS § 12 usaldusväärsuse nõudeid kvalifitseerimise tingimusena, tehnilise ja kutsealase suutlikkuse nõudena.

2. Riigi Tugiteenuste Keskus

Riigi Tugiteenuste Keskus on analüüsitud riigihangetes avaldanud riigihanke alusdokumendid riigihangete registris. Analüüsitud riigihangete puhul oli tegemist lihthankega (RHS § 125) maamaksuteadete kättetoimetamise teenuse osutamiseks²¹⁴ ja sotsiaalteenuste erimenetlustega (RHS § 126) lastekaitsetöötajate ja lastekaitse võrgustiku liikmete tööõustamise teenuse,²¹⁵ kinnise lasteasutuste teenuse²¹⁶ ja naiste tugikeskuse teenuse osutamiseks.²¹⁷

Maamaksuseaduse § 7 lg 2¹ kohaselt loetakse maksuteadete kättetoimetamist haldusülesandeks ja eraõigusliku isikuga sõlmitakse leping vastavalt HKTS-ile.²¹⁸ Lastekaitseaduse § 15 lg 3 p 5 kohaselt on kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötajate tööõustamise korraldamine Sotsiaalkindlustusameti ülesanne ja tulenevalt Lasteks § 15 lg 4 võib nimetatud ülesande üle anda halduslepinguga.²¹⁹ Sotsiaalhoolekande seaduse § 103⁵ lg 1 kohaselt korraldab kinnise lasteasutuse teenust Sotsiaalkindlustusamet, kes SHS § 103⁵ lg 2 kohaselt võib teenuse osutamise üle anda halduslepinguga.²²⁰ Ohvriabi seaduse § 6⁸ lg 1 kohaselt tagab tugikeskuste teenuse kättesaadavuse Sotsiaalkindlustusamet, kes OAS § 6⁸ lg 3 võib tugikeskuse teenuse osutamise üle anda halduslepinguga.²²¹

Analüüsitud avalike andmete põhjal saab järeldada, et Riigi Tugiteenuste Keskus ei ole halduslepingute sõlmimisel kehtestanud HKTS § 12 usaldusväärsuse nõudeid. Kuid lepingutingimustes on viidatud halduskoostöö seaduse kohaldumisele.

Ühes analüüsitud riigihankes,²²² on Riigi Tugiteenuste Keskus kehtestanud hankelepingu projektis, et pooled sõlmisid lepingu lähtudes halduskoostööseadusest,²²³ samuti on hankelepingu projektis kehtestatud, et täitja on kohustatud järgima lepingu kehtivuse jooksul

²¹⁴ Riigihange viitenr 202895.

²¹⁵ Riigihange viitenr 201304.

²¹⁶ Riigihange viitenr 200944.

²¹⁷ Riigihange viitenr 200470.

²¹⁸ Maamaksuseadus. – RT I, 22.02.2019, 22.

²¹⁹ Lastekaitseadus. – RT I, 12.12.2018, 49.

²²⁰ Sotsiaalhoolekande seadus. – RT I, 13.03.2019, 155.

²²¹ Ohvriabi seadus. – RT I, 04.01.2019, 16.

²²² Riigihange viitenr 202895.

²²³ Riigihange viitenr 202895, hanke alusandmed, dokumendid, hankelepingu projekt, preambul.

halduskoostöö seadusega haldusülesannet täitvale isikule kehtestatud kõiki nõudeid.²²⁴ Tegemist oli lihthankega.

Teisel juhul²²⁵ on Riigi Tugiteenuste Keskus kehtestanud hankelepingu projektis, et lepingule kohaldatakse riigihangete seaduses raamlepingu kohta sätestatud, arvestades halduskoostöö seaduses, RHS-is ja käesolevas lepingus sätestatud erisusi.²²⁶ Hankelepingu eeldatav maksumus ületas rahvusvahelist piirmäära.

Kolmandal juhul²²⁷ on Riigi Tugiteenuste Keskus kehtestanud hankelepingu projektis, et pooled juhinduvad lepingu täitmisel Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest, eelkõige kohaldatakse lepingus reguleerimata küsimustes võlaõigusseaduses vastava lepinguliigi kohta sätestatud ning halduskoostöö seadust. Hankelepingu eeldatav maksumus ei ületanud rahvusvahelist piirmäära.²²⁸

Neljandal juhul²²⁹ on Riigi Tugiteenuste Keskus kehtestanud hankelepingu projektis, et raamleping on ühtlasi haldusleping lastekaitseseaduse § 15 lg 3 p 5 ja halduskoostööseaduse § 3 lg 1 tähenduses ning sellele kohaldatakse halduskoostööseaduses halduslepingule sätestatud.²³⁰ Samuti on HKTS-ile viidatud lepingu lõpetamise alustes, mille järgi on tellijal õigus leping ette teatamata ühepoolsest lõpetada kui teenuse osutajal esinevad HKTS § 11 sätestatud halduslepingu ühepoolse lõpetamise alused või kui teenuse osutaja ei vasta vähemalt ühele HKTS § 12 lg 2 p 1-3 loetletud tingimustest ega ole võimeline tellija määratud tähtaja jooksul puudust kõrvaldama.²³¹ Hankelepingu eeldatav maksumus ei ületanud rahvusvahelist piirmäära.

Analüüsitud avalike andmete põhjal saab seega järeldada, et Riigi Tugiteenuste Keskus on viidatud riigihangetes otsustanud HKTS § 12 usaldusväärse nõudeid mitte kehtestada ja avalike andmete põhjal ei ole teada, kas hankija on nõuetele vastavust kontrollinud või mitte.

²²⁴ Riigihange viitenr 202895, hanke alusandmed, dokumendid, hankelepingu projekt, p 10.3.

²²⁵ Riigihange viitenr 200944.

²²⁶ Riigihange viitenr 200944, hanke alusandmed, dokumendid, raamlepingu projekt, p 1.2.

²²⁷ Riigihange viitenr 200470.

²²⁸ Riigihange viitenr 200470, hanke tulemid, lepingud.

²²⁹ Riigihange viitenr 201304.

²³⁰ Riigihange viitenr 201304, hanke alusandmed, dokumendid, raamlepingu projekt, preambul.

²³¹ Riigihange viitenr 201304, hanke alusandmed, dokumendid, raamlepingu projekt, p 10.5.3.

3. Siseministeerium

Siseministeerium on analüüsitud riigihankes avaldanud riigihanke alusdokumendid riigihangete registris. Analüüsitud riigihanke²³² puhul oli tegemist teenuste kontsessiooniga, mis seisnes ooteala teenuses veoautode Narva maanteepiiripunkti sisenemise korraldamiseks. Riigihangete registris puudub info, kas hankelepingu eeldatav maksumus või sõlmitud hankelepingu maksumus ületas rahvusvahelist piirmäära või mitte. Hankija on kehtestanud riigihanke alusdokumentides hankemenetlusest kõrvaldamise alustena nii RHS-i kohased kõrvaldamise alused kui ka HKTS § 12 nõuded, seejuures on hankija sõnastanud, et hankija ei sõlmi halduslepingut ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkujad, kes ei vasta HKTS § 12 lõikes 2 nimetatud tingimustele.²³³ Nõude täitmiseks peavad pakkujad esitama kinnituse kõrvaldamise aluste puudumise kohta. Hankija kehtestatud vormil nõutakse kinnitusi nii HKTS § 12 lg 2 tingimustele vastavuse, RHS 95 lg 1 ja lg 4 kõrvaldamise aluste puudumise kui ka tähtaegselt tõendite esitamise, järelpärimisteks nõusoleku andmise ja teise ettevõtja vahenditele tuginemise kohta.²³⁴

Analüüsitud avalike andmete põhjal saab seega järeldada, et Siseministeerium on viidatud riigihankes tõlgendanud HKTS § 12 usaldusväärsuse nõudeid täiendavate kõrvaldamise alustena RHS-i kõrvaldamise alustele.

4. Sotsiaalkindlustusamet

Sotsiaalkindlustusameti poolt kahe²³⁵ Ametlikes Teadaannetes halduslepingu sõlmimiseks avaldatud hanketeate puhul ei ole riigihanke alusdokumente lisatud riigihangete registrisse ega Ametlikesse Teadaannetesse, kuid kuna teadetes kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid, saab järeldada, et tegemist võib olla magistritöös käsitletava olukorraga, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes kui haldusleping HMS § 95 mõistes.

²³² Riigihange viitenr 200456.

²³³ Riigihange viitenr 200456, hanke alusandmed, kõrvaldamise alused ja kvalifitseerimistingimused.

²³⁴ Riigihange viitenr 200456, hanke alusandmed, dokumendid, Vorm I Kinnitus riigihankest kõrvaldamise aluste kohta.

²³⁵ Ametlikud teadaanded, 10.12.2018, Sotsiaalkindlustusamet. Ametlikud teadaanded, 03.12.2018, Sotsiaalkindlustusamet.

Kuna riigihanke alusdokumente ei ole lisatud riigihangete registrisse ega Ametlikesse Teadaannetesse, ei ole avalike andmete põhjal võimalik võtta seisukohta selles, kuidas Sotsiaalkindlustusamet on riigihangetes HKTS § 12 usaldusväarsuse nõudeid rakendanud.

5. Alutaguse Vallavalitsus

Alutaguse Vallavalitsus ei ole analüüsitud riigihangetes avaldanud riigihanke alusdokumente riigihangete registris, kuid on riigihanke alusdokumendid lisanud Ametlikesse Teadaannetesse. Kuna teadetes kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid ja ka pakkumuse esitamise ettepanekus on kirjas, et tegemist on alla lihthanke piirmäära jäävate teenuste hangetega, saab järeldada, et tegemist on magistritöös käsitletava olukorraga, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii hankeleping RHS § 8 lg 1 mõistes kui haldusleping HMS § 95 mõistes.

Analüüsitud riigihangete puhul oli tegemist parkimisteenuse korraldamisega. Alutaguse Vallavolikogu 24.05.2018 määruse nr 50 „Parkimistasu ja tasulise parkimise korraldamine“ § 10 lg 1 kohaselt võib vallavalitsus parkimisjärelvalve teostamise, parkimistasu maksmise kontrollimise jt tegevused halduslepingu alusel üle anda.²³⁶ Selline halduslepinguga üle andmise õigus on kehtestatud ka liiklusseaduses § 187 lg 3.²³⁷

Analüüsitud kahest riigihankest ühel juhul²³⁸ ei ole hankija kehtestanud pakkumuse esitamise ettepanekus HKTS § 12 usaldusväarsuse nõuded, teisel juhul on pakkumuse esitamise ettepanekus²³⁹ kehtestatud, et parkimiskorraldaja peab esitama usaldusväarsust tõendava kinnituse. Tingimused, mille kohta kinnituse esitamist nõutakse, vastavad HKTS § 12 usaldusväarsuse nõuetele. Kuna alla lihthanke piirmäära jäävates riigihangetes ei ole hankijal kohustust kehtestada kõrvaldamise aluseid, kvalifitseerimise tingimusi jms vaid hankija korraldab riigihanke enda kehtestatud korra alusel (RHS § 9 lg 4 p 3) ja kuna korras vastavasisulisi viiteid ei ole, siis ei ole pakkumuse esitamise ettepaneku põhjal võimalik järeldada, kas hankija on HKTS § 12 nõudeid kehtestanud kõrvaldamise aluste, kvalifitseerimise tingimuste või vastavuse tingimustena.

²³⁶ Parkimistasu ja tasulise parkimise korraldamine. Alutaguse VVKm 24.05.2018 nr 50. – RT IV, 29.05.2018, 61.

²³⁷ Liiklusseadus. – RT I, 15.03.2019, 9.

²³⁸ Ametlikud teadaanded, 08.04.2019, Alutaguse Vallavalitsus.

²³⁹ Ametlikud Teadaanded. 15.05.2018, Alutaguse Vallavalitsus, pakkumuse esitamise ettepanek, p 1.5.

6. Rakvere Linnavalitsus

Rakvere Linnavalitsus on analüüsitud riigihankes avaldanud riigihanke alusdokumendid riigihangete registris.²⁴⁰ Analüüsitud riigihanke puhul on tegemist sotsiaalteenuste erimenetlusega (RHS § 126) lapsehoiuteenuse osutamiseks, hankelepingu eeldatav maksumus ei ületanud rahvusvahelist piirmäära. Sotsiaalhoolekandeseaduse § 45² lg 5 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus lapsehoiuteenuse osutamise volitada halduslepinguga.

Hankija ei ole kehtestanud riigihanke alusdokumentides HKTS § 12 usaldusväarsuse nõudeid. Hankija on kehtestanud sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse korras, kvalifikatsiooni alapunktide juures mh: „pakkuja ei ole oluliselt rikkunud temaga sõlmitud halduslepinguid või riigihanke teostamiseks sõlmitud halduslepinguid“.²⁴¹ Kvalifitseerimise tingimuste failis hankija sellist nõuet kehtestanud ei ole. Kehtestatud tingimus sarnaneb HKTS § 12 lg 2 p 5 nõudele, mis sätestab: „ta ei oluliselt rikkunud temaga sõlmitud halduslepinguid või riigihanke teostamiseks sõlmitud hankelepinguid“. Erinevus hankija ja HKTS § 12 lg 2 p 5 tingimuse vahel on vaid tingimuse viimases sõnas. Kuid sellise hankija kehtestatud tingimuse põhjal ei ole võimalik üheselt järeldada, et hankija on soovinud kehtestada HKTS § 12 lg 2 p 5 kohast tingimust, samuti ei ole hankija riigihanke alusdokumentides kehtestanud muid HKTS § 12 lg 2 sätestatud tingimusi.

Analüüsitud avalike andmete põhjal saab seega järeldada, et Rakvere Linnavalitsus on viidatud riigihankes otsustanud HKTS § 12 usaldusväarsuse nõudeid mitte kehtestada ja avalike andmete põhjal ei ole teada, kas hankija on nõuetele vastavust kontrollinud või mitte.

7. Teised hankijad

Ametlikes Teadaannetes avaldatud andmed halduslepingute kohta ei anna autori hinnangul ammendavat ülevaadet sõlmitud halduslepingutest Eestis. Seda seisukohta toetab asjaolu, et hanketeateid halduslepingu sõlmimiseks ja halduslepingu sõlmimise teateid avaldasid ainult kuus hankijat. Kuna hankijad on erinevalt tõlgendanud halduslepingute sõlmimisel HKTS § 12 usaldusväarsuse nõuete kehtestamise ja kontrollimise kohustust, ei ole välistatud, et hankijad on erinevalt tõlgendanud ka HKTS § 13 lg 5 kohast Ametlikes Teadaannetes avaldamise kohustust. Mistõttu on võimalik, et halduslepingute sõlmimiseks on korraldatud riigihankeid,

²⁴⁰ Riigihange viitenr 203111.

²⁴¹ Riigihange viitenr 203111. Hanke alusandmed, dokumendid, sotsiaal- ja eriteenuse erimenetluse kord, p 4.3.3.

milles hanketeade on avaldatud ainult riigihangete registris või mis on korraldatud väljaspool riigihangete registrit ja Ametlikke Teadaandeid.

Riigihangete register ei võimalda otsida riigihangete kohta andmeid sõlmitud lepingu liikide põhiselt, mistõttu ei ole võimalik teha ammendavaid järeldusi selles, milline on tegelik sõlmitavate halduslepingute maht, kui suure osa halduslepingute andmed Ametlikesse Teadaannetesse esitatakse ja kuidas on kõik Eesti hankijad riigihangetes HKTS § 12 usaldusväärusse nõudeid kehtestanud. Täieliku ülevaate saamiseks oleks vaja pöörduda kõigi hankijate poole ja küsida andmeid sõlmitud halduslepingute kohta. Kuid antud juhul ei ole magistr töö eesmärk koostada ammendavat ülevaadet Eesti hankijate praktikast RHS § 12 rakendamisel. Magistr töö eesmärgiks on selgitada välja, kuidas on õiguspärane rakendada riigihanke menetlustes HKTS § 12 usaldusvääruse nõudeid olukorras, kus sõlmitav leping on samaaegselt nii haldusleping HMS-i mõistes (HMS § 95) kui hankeleping RHS-i mõistes (RHS § 8 lg 1).

Seda, et Ametlikes Teadaannetes esitatud andmed halduslepingute kohta ei ole ammendavad, kinnitab nt asjaolu, et Riigihangete Vaidlustuskomisjon on teinud halduslepingu sõlmimise osas otsuse OÜ Europark Estonia vaidlustuses Tallinna Transpordiameti vastu riigihankes „Parkimistasu maksmise korraldamine, kontrollimine ja viivistasu määramine“ (viitenr 203466).²⁴² Kuid Ametlikes Teadaannetes selle riigihanke kohta teated puuduvad.

Mis puutub HKTS § 12 nõuete rakendamisse, siis nimetatud riigihanke puhul oli riigihangete registri andmetel tegemist kontsessiooni erimenetlusega, riigihanke eeldatav maksumus ei ületanud rahvusvahelist piirmäära. Riigihanke alusdokumentides²⁴³ oli kehtestatud, et riigihanke alusdokumentide koostamisel on hankija lähtunud haldusmenetluse seadusest, halduskoostöö seadusest, riigihangete seadusest ja sellega seonduvatest õigusaktidest ning Tallinna linnas kehtestatud õigusaktidest. Kuid HKTS § 12 usaldusvääruse nõuete kohta riigihanke alusdokumentides tingimusi kehtestatud ei ole ning avalike andmete põhjal ei ole teada, kas hankija on nõuetele vastavust kontrollinud või mitte.

Tabel 1. Eesti Töötukassa

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade

²⁴² VAKO 21.01.2019, 266-18/203466.

²⁴³ Riigihange viitenr 203466, hanke alusandmed, dokumendid, riigihanke „Parkimistasu maksmise korraldamine, kontrollimine ja viivistasu määramine“ alusdokumendid, preambul.

1.	Eesti Töötukassa	15.08.2019	avaldatakse hanketeate müüja-klienditeenindaja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
2.	Eesti Töötukassa	30.07.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/081 aruande
3.	Eesti Töötukassa	19.07.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/071 aruande
4.	Eesti Töötukassa	18.07.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/071 aruande
5.	Eesti Töötukassa	18.07.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/076 aruande
6.	Eesti Töötukassa	17.07.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/071 aruande
7.	Eesti Töötukassa	08.07.2019	avaldatakse hanketeate Klienditeenindaja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
8.	Eesti Töötukassa	08.07.2019	avaldatakse hanketeate riigihanke "Töölane vene keele koolitus eesti keele baasil Haapsalu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
9.	Eesti Töötukassa	04.07.2019	avaldatakse hanketeate riigihanke "Külmade eelroogade ja suupistete valmistamise ja vormistamise koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
10.	Eesti Töötukassa	27.06.2019	avaldatakse hanketeate Puhastusteenindaja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid. halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse

			osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
11.	Eesti Töötukassa	25.06.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/079 aruande
12.	Eesti Töötukassa	25.06.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/070 aruande
13.	Eesti Töötukassa	17.06.2019	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus TVR sihtrühma klientidele Tallinna kesklinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
14.	Eesti Töötukassa	14.06.2019	avaldatakse hanketeate Puhastusteenindaja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
15.	Eesti Töötukassa	13.06.2019	avaldatakse hanke aruande
16.	Eesti Töötukassa	13.06.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/066 aruande
17.	Eesti Töötukassa	13.06.2019	avaldatakse hanke aruande
18.	Eesti Töötukassa	12.06.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/062 aruande
19.	Eesti Töötukassa	07.06.2019	avaldatakse hanketeate eesti keele A1 taseme koolituse inglise keele baasil halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Dokumendid on kättesaadavad pöördumisel e-posti aadressil karin.tiidemaa@tootukassa.ee “
20.	Eesti Töötukassa	05.06.2019	avaldatakse hanke 208872 aruande

21.	Eesti Töötukassa	04.06.2019	avaldatakse hanketeate K-teipimise kursus edasijõudnutele halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Tellimuskiri hankes osalemiseks väljastatakse pöördumisel e-posti aadressil kristi.vahur@tootukassa.ee“
22.	Eesti Töötukassa	28.05.2019	avaldatakse hanketeate puidupingi operaatori koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
23.	Eesti Töötukassa	27.05.2019	avaldatakse hanketeate "Eesti keele koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
24.	Eesti Töötukassa	22.05.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/056 aruande
25.	Eesti Töötukassa	20.05.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/053 aruande
26.	Eesti Töötukassa	20.05.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/053 aruande
27.	Eesti Töötukassa	17.05.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/060 aruande
28.	Eesti Töötukassa	15.05.2019	avaldatakse hanke 208098 aruande
29.	Eesti Töötukassa	13.05.2019	avaldatakse hanketeate masinõmbleja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
30.	Eesti Töötukassa	10.05.2019	avaldatakse hanketeate riigihanke nr 7-2/19/071 "Sissejuhatus ettevõtlusesse" (208881)

			halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
31.	Eesti Töötukassa	09.05.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/065 aruande
32.	Eesti Töötukassa	07.05.2019	avaldatakse hanketeate puidupingi operaatori koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
33.	Eesti Töötukassa	06.05.2019	avaldatakse hanketeate Tööharjutuse hange raamlepingu sõlmimiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
34.	Eesti Töötukassa	06.05.2019	avaldatakse hanketeate Koka koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
35.	Eesti Töötukassa	29.04.2019	avaldatakse hanketeate Tööalane inglise keele koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
36.	Eesti Töötukassa	25.04.2019	avaldatakse hanketeate hanke Väikelaevajuhi koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht maarja.suurkask@tootukassa.ee“
37.	Eesti Töötukassa	23.04.2019	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Pärnu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
38.	Eesti Töötukassa	17.04.2019	avaldatakse hanketeate puhastusteenindaja abi koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
39.	Eesti Töötukassa	17.04.2019	avaldatakse hanketeate Tööstusjuhi koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
40.	Eesti Töötukassa	15.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/043 aruande
41.	Eesti Töötukassa	15.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/046 aruande
42.	Eesti Töötukassa	12.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/050 aruande
43.	Eesti Töötukassa	12.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/043 aruande
44.	Eesti Töötukassa	11.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/037 aruande
45.	Eesti Töötukassa	04.04.2019	avaldatakse hanke 206154 aruande
46.	Eesti Töötukassa	02.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/048 aruande
47.	Eesti Töötukassa	02.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/204 aruande
48.	Eesti Töötukassa	02.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/204 aruande
49.	Eesti Töötukassa	02.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/204 aruande
50.	Eesti Töötukassa	02.04.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/037 aruande
51.	Eesti Töötukassa	26.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/024 aruande
52.	Eesti Töötukassa	21.03.2019	avaldatakse hanketeate hanke nr 7-2/19/050 Laotöötaja-tööstusjuhi koolitus (Tartu linn) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
53.	Eesti Töötukassa	20.03.2019	avaldab hanke 7-2/18/204 aruande
54.	Eesti Töötukassa	20.03.2019	avaldab hanke 7-2/18/204 aruande
55.	Eesti Töötukassa	20.03.2019	avaldab hanke 7-2/19/051 aruande
56.	Eesti Töötukassa	19.03.2019	avaldab hanke 7-2/19/029 aruande
57.	Eesti Töötukassa	18.03.2019	avaldab hanketeate riigihanke nr 7-2/19/046 "Paneelhoonete vuugitööde spetsialisti koolitus! halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht maarja.suurkask@tootukassa.ee“
58.	Eesti Töötukassa	15.03.2019	avaldab hanketeate hanke nr 7-2/19/051 "Perelepitusalane baaskoolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht maarja.suurkask@tootukassa.ee“
59.	Eesti Töötukassa	15.03.2019	avaldab hanke 7-2/19/008 aruande
60.	Eesti Töötukassa	14.03.2019	avaldab hanketeate koolituse "Grupitöö läbiviimine" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

			Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Tellimuskiri hankes osalemiseks väljastatakse pöördumisel e-posti aadressil karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
61.	Eesti Töötukassa	14.03.2019	avaldatakse hanketeate "Töstukijuhi koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
62.	Eesti Töötukassa	12.03.2019	avaldatakse hanketeate Kaitstud tingimustes tööharjutuse teenus Tartu linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
63.	Eesti Töötukassa	12.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/014 aruande
64.	Eesti Töötukassa	12.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/014 aruande
65.	Eesti Töötukassa	12.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/044 aruande
66.	Eesti Töötukassa	11.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/213 aruande
67.	Eesti Töötukassa	07.03.2019	avaldatakse hanketeate Tööharjutus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
68.	Eesti Töötukassa	07.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/001 aruande
69.	Eesti Töötukassa	06.03.2019	hanketeate hanke „Kinnisvara korrashoiu baasteadmiste koolitus" halduslepingu sõlmimiseks. halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

			Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht maarja.suurkask@tootukassa.ee“
70.	Eesti Töötukassa	05.03.2019	avaldatakse hanke 205146 aruande
71.	Eesti Töötukassa	04.03.2019	avaldatakse hanketeate tegevusjuhendaja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
72.	Eesti Töötukassa	04.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/209 aruande
73.	Eesti Töötukassa	04.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/209 aruande
74.	Eesti Töötukassa	04.03.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/209 aruande
75.	Eesti Töötukassa	04.03.2019	avaldatakse hanke 032 aruande
76.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
77.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/182 aruande
78.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/182 aruande
79.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
80.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
81.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
82.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
83.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
84.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
85.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande
86.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/182 aruande

87.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/182 aruande
88.	Eesti Töötukassa	28.02.2019	avaldab hanke 7-2/19/014 aruande
89.	Eesti Töötukassa	27.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/182 aruande
90.	Eesti Töötukassa	27.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/182 aruande
91.	Eesti Töötukassa	27.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/182 aruande
92.	Eesti Töötukassa	26.02.2019	avaldab hanke 7-2/19/011 aruande
93.	Eesti Töötukassa	26.02.2019	avaldab hanke 7-2/19/011 aruande
94.	Eesti Töötukassa	26.02.2019	avaldab hanke 7-2/19/018 aruande
95.	Eesti Töötukassa	25.02.2019	avaldab hanke 205431 aruande
96.	Eesti Töötukassa	20.02.2019	avaldab hanke 7-2/19/001 aruande
97.	Eesti Töötukassa	13.02.2019	avaldab hanketeate Masinõmbleja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
98.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
99.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
100.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
101.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
102.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
103.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
104.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande
105.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldab hanke 7-2/18/120 aruande

106.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
107.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
108.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
109.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
110.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
111.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
112.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
113.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
114.	Eesti Töötukassa	12.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
115.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 10 aruande
116.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 9 aruande
117.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 8 aruande
118.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 7 aruande
119.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 6 aruande
120.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 5 aruande
121.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 4 aruande
122.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 3 aruande
123.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 2 aruande
124.	Eesti Töötukassa	11.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/181 osa 1 aruande
125.	Eesti Töötukassa	08.02.2019	avaldatakse hanketeate koka abi koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
126.	Eesti Töötukassa	06.02.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/210 aruande
127.	Eesti Töötukassa	06.02.2019	avaldatakse hanketeate Metallilõikepinkide (CNC) operaatori koolitus 7-2/19/024 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
128.	Eesti Töötukassa	05.02.2019	avaldatakse hanketeate koolituse "Sissejuhatus ettevõtlusesse" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
129.	Eesti Töötukassa	01.02.2019	avaldatakse hanketeate Eesti keele koolitus vene keele baasil halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
130.	Eesti Töötukassa	31.01.2019	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Jõgeva, Viljandi, Põlva linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
131.	Eesti Töötukassa	29.01.2019	avaldatakse hanketeate ehitusviimistleja koolituse Jõhvi linnas või Kohtla-Järve linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
132.	Eesti Töötukassa	29.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/211 aruande
133.	Eesti Töötukassa	29.01.2019	avaldatakse hanketeate keevitaja algõppe koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

134.	Eesti Töötukassa	25.01.2019	avaldatakse hanketeate 7-2/19/011 Abikoka koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
135.	Eesti Töötukassa	25.01.2019	avaldatakse hanketeate Koostelukksepa koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
136.	Eesti Töötukassa	25.01.2019	avaldatakse hanketeate Eesti Töötukassa plaanib osutada eestikeelse tööharjutuse teenust töötutele Hiiumaal Kärkla linnas. Tööharjutuse pikkus on 350 päeva, toimub viiel päeval nädalas ja päeva pikkus on 6 tundi. Otsime tööharjutuse juhendajat, kes juhendab osalejaid kogu tööharjutuse vältel. Tööharjutuse eeldatav algus on 18.02.2019. halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht tiiu.vilms@tootukassa.ee“
137.	Eesti Töötukassa	25.01.2019	avaldatakse hanketeate koka abi koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
138.	Eesti Töötukassa	23.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/120 aruande
139.	Eesti Töötukassa	17.01.2019	avaldatakse hanke 203772 aruande
140.	Eesti Töötukassa	16.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/19/004 aruande

141.	Eesti Töötukassa	11.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/180 aruande
142.	Eesti Töötukassa	11.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/180 aruande
143.	Eesti Töötukassa	10.01.2019	avaldatakse hanketeate Hooldustöötaja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
144.	Eesti Töötukassa	09.01.2019	avaldatakse hanketeate Tööharjutus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
145.	Eesti Töötukassa	09.01.2019	avaldatakse hanketeate massööri koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
146.	Eesti Töötukassa	07.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/134 aruande lisa 1 osa nr 0
147.	Eesti Töötukassa	07.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/035 aruande lisa 1 osa nr -
148.	Eesti Töötukassa	07.01.2019	avaldatakse hanke 7-2/18/087 aruande lisa 1 osa nr 1, 2
149.	Eesti Töötukassa	31.12.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/208 aruande
150.	Eesti Töötukassa	28.12.2018	avaldatakse hanke 202603 aruande
151.	Eesti Töötukassa	27.12.2018	avaldatakse hanketeate Tegevusjuhendaja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
152.	Eesti Töötukassa	21.12.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/164 osa 3 aruande

153.	Eesti Töötukassa	21.12.2018	avaldatakse hanketeate massööri koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
154.	Eesti Töötukassa	20.12.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/164 osa 2 aruande
155.	Eesti Töötukassa	20.12.2018	avaldatakse hanketeate Puhastusteenindaja koolitus Paide linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
156.	Eesti Töötukassa	20.12.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/164 osa 1 aruande
157.	Eesti Töötukassa	18.12.2018	avaldatakse hanketeate 7-2/18/208 Juveelitoote 3D disain ja CNC pingiga prototüüpide valmistamise koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
158.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldatakse hanketeate puhastusteenindaja koolituse (Rapla linnas) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
159.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Jõgeva linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
160.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/090 aruande lisa 1592288 osa nr 2

161.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldab hanke 7-2/18/090 aruande lisa 1592288 osa nr 1
162.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldab hanke 7-2/18/172 aruande
163.	Eesti Töötukassa	17.12.2018	avaldab hanke 7-2/18/172 aruande
164.	Eesti Töötukassa	29.11.2018	avaldab hanke 7-2/17/252 aruande lisa 2 osa nr 2 ja 3
165.	Eesti Töötukassa	29.11.2018	avaldab hanke 7-2/17/252 aruande lisa 1 osa nr 1
166.	Eesti Töötukassa	29.11.2018	avaldab hanke 7-2/17/215 aruande lisa - osa nr -
167.	Eesti Töötukassa	26.11.2018	avaldab hanke 7-2/18/195 aruande
168.	Eesti Töötukassa	22.11.2018	avaldab hanketeate 7-2/18/198 Juveelitoodete 3D disain ja CNC pingiga prototüüpide valmistamise koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
169.	Eesti Töötukassa	22.11.2018	avaldab hanketeate hanke nr 7-2/18/195 "Põhjalik Amazoni eksperdi koolituspakett" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
170.	Eesti Töötukassa	15.11.2018	avaldab hanke 7-2/17/246 aruande lisa 2 osa nr 2
171.	Eesti Töötukassa	15.11.2018	avaldab hanke 7-2/18/050 aruande lisa 1 osa nr 1, 2
172.	Eesti Töötukassa	15.11.2018	avaldab hanke aruande
173.	Eesti Töötukassa	14.11.2018	avaldab hanke 4 000.00 aruande lisa 1 osa nr 1
174.	Eesti Töötukassa	14.11.2018	avaldab hanke 7-2/18/042 aruande lisa 1 osa nr 1
175.	Eesti Töötukassa	14.11.2018	avaldab hanke 7-2/18/057 aruande lisa 1 osa nr 0

176.	Eesti Töötukassa	12.11.2018	avaldatakse hanke Vene keelne tööharjutus Tallinnas ja Maardus aruande lisa 1 osa nr 1
177.	Eesti Töötukassa	06.11.2018	avaldatakse hanketeate 7-2/18/181 Digioskuste koolitus vene keeles riigihange raamlepingu sõlmimiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid.
178.	Eesti Töötukassa	06.11.2018	avaldatakse hanketeate 7-2/18/182 Digioskuste koolitus eesti keeles riigihange raamlepingu sõlmimiseks (riigihangete registri viitenumber 201968) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
179.	Eesti Töötukassa	05.11.2018	avaldatakse hanketeate Tööalane inglise keele koolitus 7-2/18/164 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
180.	Eesti Töötukassa	05.11.2018	avaldatakse hanke 201161 aruande
181.	Eesti Töötukassa	01.11.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke nr 7-2/18/180 "Töstukijuhikoolitus" (viitenumber 201908) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
182.	Eesti Töötukassa	30.10.2018	avaldatakse hanke 201161 aruande
183.	Eesti Töötukassa	30.10.2018	avaldatakse hanke 201161 aruande
184.	Eesti Töötukassa	24.10.2018	avaldatakse hanke 201260 aruande
185.	Eesti Töötukassa	23.10.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/177 aruande
186.	Eesti Töötukassa	22.10.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/158 aruande

187.	Eesti Töötukassa	18.10.2018	avaldab hanketeate hankes "Rahvatantsujuhtide täiendkoolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht maarja.suurkask@tootukassa.ee“
188.	Eesti Töötukassa	17.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/103 aruande lisa 1 osa nr 1
189.	Eesti Töötukassa	15.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/167 aruande
190.	Eesti Töötukassa	10.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/165 aruande
191.	Eesti Töötukassa	10.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/133 aruande
192.	Eesti Töötukassa	05.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/163 aruande
193.	Eesti Töötukassa	04.10.2018	avaldab hanketeate hankes "IPT Eesti personaaltreenerite koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
194.	Eesti Töötukassa	03.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/010 aruande lisa 1 osa nr 1, 2
195.	Eesti Töötukassa	03.10.2018	avaldab hanke 7-2/17/240 aruande lisa 1 osa nr 1, 2
196.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/17/243 aruande lisa 1 osa nr 3
197.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/019 aruande lisa 3 osa nr 2
198.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/136 aruande

199.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/019 aruande lisa 2 osa nr 4
200.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/136 aruande
201.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/019 aruande lisa 1 osa nr 1
202.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/18/136 aruande
203.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke 7-2/17/243 aruande lisa 1 osa nr 1
204.	Eesti Töötukassa	02.10.2018	avaldab hanke aruande
205.	Eesti Töötukassa	01.10.2018	avaldab hanke aruande
206.	Eesti Töötukassa	01.10.2018	avaldab hanketeate hanke "Kinnisvara korrashoiu baasteadmiste koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
207.	Eesti Töötukassa	28.09.2018	avaldab hanketeate riigihanke "Puhastusteenindaja koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
208.	Eesti Töötukassa	25.09.2018	avaldab hanketeate riigihanke "Koolitus "Sissejuhatus ettevõtlusesse" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
209.	Eesti Töötukassa	22.09.2018	avaldab hanketeate Lapsehoidja koolitus hanke nr 7-2/18/158 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

210.	Eesti Töötukassa	19.09.2018	avaldatakse hanketeate Keevitaja algõppe koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
211.	Eesti Töötukassa	18.09.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/148 aruande
212.	Eesti Töötukassa	18.09.2018	avaldatakse hanke aruande
213.	Eesti Töötukassa	18.09.2018	avaldatakse hanke 200219 aruande
214.	Eesti Töötukassa	18.09.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/133 aruande
215.	Eesti Töötukassa	17.09.2018	avaldatakse hanketeate Ettevõtluskoolituse riigihange raamlepingu sõlmimiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
216.	Eesti Töötukassa	12.09.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööalane soome keele koolitus eesti keele baasil" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
217.	Eesti Töötukassa	07.09.2018	avaldatakse hanketeate Laotöötaja-tõstukijuhhi koolitus (Pärnu linn) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
218.	Eesti Töötukassa	07.09.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/143 aruande
219.	Eesti Töötukassa	07.09.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Eesti Töötukassas töötuna registreeritud inimestele, sh töövõime reformi sihtrühma töötud, halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
220.	Eesti Töötukassa	06.09.2018	avaldatakse hanke 199933 aruande

221.	Eesti Töötukassa	31.08.2018	avaldatakse hanke 199749 aruande
222.	Eesti Töötukassa	31.08.2018	avaldatakse hanke 199749 aruande
223.	Eesti Töötukassa	30.08.2018	avaldatakse hanketeate Masinõmbleja koolitus (Narva linn) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
224.	Eesti Töötukassa	29.08.2018	avaldatakse hanke 200081 aruande
225.	Eesti Töötukassa	21.08.2018	avaldatakse hanketeate Majutustevõtte teenindaja koolitus Pärnu linnas nr 7-2/18/148 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
226.	Eesti Töötukassa	16.08.2018	avaldatakse hanketeate Hanke nr 7-2/18/135 "Töõharjutus Tallinnas" avaldamiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
227.	Eesti Töötukassa	14.08.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Töõharjutus sotsiaalsete probleemidega klientidele Pärnu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
228.	Eesti Töötukassa	13.08.2018	avaldatakse hanketeate Uue kontseptsiooniga töõharjutuse riigihange raamlepingu sõlmimiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
229.	Eesti Töötukassa	10.08.2018	avaldatakse hanketeate Uue kontseptsiooniga töõharjutuse riigihange raamlepingu sõlmimiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
230.	Eesti Töötukassa	09.08.2018	avaldab hanketeate hanke "Elektriku esmaõppe ja elektriohutuse koolitus Tallinna linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
231.	Eesti Töötukassa	08.08.2018	avaldab hanke 7-2/18/122 aruande
232.	Eesti Töötukassa	07.08.2018	avaldab hanketeate riigihanke "Tööharjutus Järvamaal" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
233.	Eesti Töötukassa	02.08.2018	avaldab hanketeate riigihanke "Puhastusteenindaja koolitus Narva linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
234.	Eesti Töötukassa	30.07.2018	avaldab hanketeate Tööharjutus Pärnu linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht helina.remmik@tootukassa.ee“
235.	Eesti Töötukassa	19.07.2018	avaldab hanke 7-2/18/093 osa 1 aruande
236.	Eesti Töötukassa	19.07.2018	avaldab hanke 7-2/18/093 osa 2 aruande
237.	Eesti Töötukassa	19.07.2018	avaldab hanketeate Tööharjutus Tallinnas kõrgharidusega klientidele halduslepingu

			sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
238.	Eesti Töötukassa	13.07.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/116 aruande
239.	Eesti Töötukassa	11.07.2018	avaldatakse hanketeate Keemitaja algõppe koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
240.	Eesti Töötukassa	10.07.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/002 aruande lisa 1 osa nr 1
241.	Eesti Töötukassa	04.07.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/210 aruande lisa 1 osa nr 0
242.	Eesti Töötukassa	04.07.2018	avaldatakse hanke aruande
243.	Eesti Töötukassa	04.07.2018	avaldatakse hanke 2-3/18/9640 aruande
244.	Eesti Töötukassa	03.07.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/113 aruande
245.	Eesti Töötukassa	26.06.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/117 aruande
246.	Eesti Töötukassa	21.06.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööhajutus Tartu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
247.	Eesti Töötukassa	21.06.2018	avaldatakse hanke 197994 aruande
248.	Eesti Töötukassa	20.06.2018	avaldatakse hanketeate Tugiisiku koolitus 7-2/18/122 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
249.	Eesti Töötukassa	19.06.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/110 aruande
250.	Eesti Töötukassa	18.06.2018	avaldatakse hanke 198144 aruande
251.	Eesti Töötukassa	06.06.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/103 aruande

252.	Eesti Töötukassa	05.06.2018	avaldatakse hanketeate motiveeriva intervjuueerimise koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
253.	Eesti Töötukassa	05.06.2018	avaldatakse hanketeate "Klienditeenindaja koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
254.	Eesti Töötukassa	01.06.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/100 aruande
255.	Eesti Töötukassa	01.06.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/078 aruande
256.	Eesti Töötukassa	28.05.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Müüja-klienditeenindaja koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
257.	Eesti Töötukassa	25.05.2018	avaldatakse hanketeate 7-2/18/113 Koolitus "Sissejuhatus ettevõtlusesse" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
258.	Eesti Töötukassa	23.05.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööharjutus Paldiski linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
259.	Eesti Töötukassa	23.05.2018	avaldatakse hanke 1) 7-2/18/089 aruande
260.	Eesti Töötukassa	22.05.2018	avaldatakse hanke 17-2/18/089 aruande
261.	Eesti Töötukassa	18.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/078 aruande
262.	Eesti Töötukassa	17.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/090 aruande
263.	Eesti Töötukassa	17.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/090 aruande

264.	Eesti Töötukassa	16.05.2018	avaldatakse hanketeate Tööalane inglise keele koolitus eesti keele baasil halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
265.	Eesti Töötukassa	04.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/062 aruande
266.	Eesti Töötukassa	04.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/062 aruande
267.	Eesti Töötukassa	04.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/062 aruande
268.	Eesti Töötukassa	03.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/069 aruande
269.	Eesti Töötukassa	03.05.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/069 aruande
270.	Eesti Töötukassa	30.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/169 aruande lisa 1 osa nr 2
271.	Eesti Töötukassa	30.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/169 aruande lisa 1 osa nr 1
272.	Eesti Töötukassa	25.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/067 aruande
273.	Eesti Töötukassa	24.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/088 aruande
274.	Eesti Töötukassa	23.04.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Pärnu linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
275.	Eesti Töötukassa	20.04.2018	avaldatakse hanke aruande
276.	Eesti Töötukassa	18.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/064 aruande
277.	Eesti Töötukassa	18.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/064 aruande
278.	Eesti Töötukassa	18.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/087 aruande
279.	Eesti Töötukassa	16.04.2018	avaldatakse hanketeate Kõõgiabilise koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

280.	Eesti Töötukassa	12.04.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööharjutus Pärnu linnas vähenenud töövõimega klientidele" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
281.	Eesti Töötukassa	12.04.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus sotsiaalsete probleemidega klientidele Tallinnas ja Maardus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
282.	Eesti Töötukassa	09.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/027 aruande
283.	Eesti Töötukassa	05.04.2018	avaldatakse hanketeate Tegevusjuhendaja koolitus Sillamäe linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
284.	Eesti Töötukassa	04.04.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
285.	Eesti Töötukassa	04.04.2018	avaldatakse hanketeate hanke "Tööharjutus Haabneeme alevikus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
286.	Eesti Töötukassa	03.04.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööharjutus Tallinnas kõrgharidusega klientidele" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
287.	Eesti Töötukassa	03.04.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/057 aruande

288.	Eesti Töötukassa	02.04.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus tervisest tulenevate erivajadustega isikutele Pärnus linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
289.	Eesti Töötukassa	29.03.2018	avaldatakse hanke 195246 aruande
290.	Eesti Töötukassa	29.03.2018	avaldatakse hanke aruande
291.	Eesti Töötukassa	28.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/055 aruande
292.	Eesti Töötukassa	28.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/055 aruande
293.	Eesti Töötukassa	28.03.2018	avaldatakse hanketeate FAF Eesti personaaltreeneri koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
294.	Eesti Töötukassa	28.03.2018	avaldatakse hanketeate Koolitus "Sissejuhatus ettevõtlusesse" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
295.	Eesti Töötukassa	27.03.2018	avaldatakse hanketeate Puhastusteenindaja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
296.	Eesti Töötukassa	27.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/058 aruande
297.	Eesti Töötukassa	23.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/011 aruande

298.	Eesti Töötukassa	23.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/011 aruande
299.	Eesti Töötukassa	23.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/038 aruande
300.	Eesti Töötukassa	22.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Pärnus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
301.	Eesti Töötukassa	22.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/027 aruande
302.	Eesti Töötukassa	21.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/027 aruande
303.	Eesti Töötukassa	20.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Jõgevamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
304.	Eesti Töötukassa	20.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/050 aruande
305.	Eesti Töötukassa	20.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Võru- ja Valgemaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
306.	Eesti Töötukassa	20.03.2018	avaldatakse hanke 195391 aruande
307.	Eesti Töötukassa	16.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
308.	Eesti Töötukassa	16.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööalane inglise keele koolitus 7-2/18/069 (riigihangete registri viitenumber 195732) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

309.	Eesti Töötukassa	16.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Viljandi linnas motivatsiooniteemadega nr 7-2/18/057. Riigihanke viitenumber: 195517 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
310.	Eesti Töötukassa	15.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/047 aruande
311.	Eesti Töötukassa	13.03.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Ida-Virumaal ja Türi linnas 7-2/18/062 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
312.	Eesti Töötukassa	13.03.2018	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööharjutus Ida-Virumaal" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
313.	Eesti Töötukassa	13.03.2018	avaldatakse hanketeate Hanke nr 7-2/18/064 "Puhastusteenindaja abilise" hanke väljakuulutamiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
314.	Eesti Töötukassa	13.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/042 aruande
315.	Eesti Töötukassa	12.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/046 aruande
316.	Eesti Töötukassa	07.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/026 aruande
317.	Eesti Töötukassa	05.03.2018	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
318.	Eesti Töötukassa	05.03.2018	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Läänemaal" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
319.	Eesti Töötukassa	05.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/019 aruande
320.	Eesti Töötukassa	02.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/001 aruande
321.	Eesti Töötukassa	02.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/001 aruande
322.	Eesti Töötukassa	02.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/035 aruande
323.	Eesti Töötukassa	01.03.2018	avaldatakse hanketeate tööalase vene keele koolituse eesti keele baasil halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
324.	Eesti Töötukassa	01.03.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/045 aruande
325.	Eesti Töötukassa	28.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/019 aruande
326.	Eesti Töötukassa	28.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/019 aruande
327.	Eesti Töötukassa	27.02.2018	avaldatakse hanketeate tööharjutuse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
328.	Eesti Töötukassa	26.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/015 aruande lisa 1 osa nr osadeta
329.	Eesti Töötukassa	23.02.2018	avaldatakse hanketeate Tolliagendi koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
330.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/006 aruande
331.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanketeate Eesti keele algkoolituse inglise keele baasil hanke nr 7-2/18/047 lepingu sõlmiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
332.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Räpina linnas 4 etteantud praktilise tegevusega" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
333.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanketeate "Tööstusjuhi koolitus Rakvere linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
334.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/008 aruande
335.	Eesti Töötukassa	22.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/008 aruande
336.	Eesti Töötukassa	21.02.2018	avaldatakse hanketeate süsteemse pereteraapia sissejuhatava kursuse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“
337.	Eesti Töötukassa	21.02.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutuse Paldiski linnas kohta halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
338.	Eesti Töötukassa	16.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/029 aruande
339.	Eesti Töötukassa	15.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/010 aruande
340.	Eesti Töötukassa	14.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/254 aruande
341.	Eesti Töötukassa	14.02.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/254 aruande

342.	Eesti Töötukassa	14.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/254 aruande
343.	Eesti Töötukassa	14.02.2018	avaldab hanketeate Tööharjutus Tallinnas kõrgharidusega klientidele halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
344.	Eesti Töötukassa	13.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/179 aruande lisa 1 osa nr 1
345.	Eesti Töötukassa	13.02.2018	avaldab hanketeate "Tööharjutus Haapsalu, Valga ja Sillamäe linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
346.	Eesti Töötukassa	08.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/200 aruande lisa - osa nr -
347.	Eesti Töötukassa	07.02.2018	avaldab hanketeate "Eesti keele algkoolitus inglise keele baasil" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht madleen.tamm-damm@tootukassa.ee“
348.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/258 aruande
349.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/258 aruande
350.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/258 aruande
351.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/258 aruande
352.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/248 aruande
353.	Eesti Töötukassa	05.02.2018	avaldab hanke 7-2/17/248 aruande

354.	Eesti Töötukassa	02.02.2018	avaldatakse hanketeate 7-2/18/016 Tööharjutus psüühikahäirega isikutele Tartus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
355.	Eesti Töötukassa	01.02.2018	avaldatakse hanketeate Abikoka koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
356.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas 7-2/18/011 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
357.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas 7-2/18/007 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
358.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/252 aruande
359.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/252 aruande
360.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/280 aruande
361.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/013 aruande
362.	Eesti Töötukassa	31.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/280 aruande
363.	Eesti Töötukassa	30.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/266 aruande
364.	Eesti Töötukassa	30.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/266 aruande
365.	Eesti Töötukassa	29.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/280 aruande
366.	Eesti Töötukassa	29.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/264 aruande
367.	Eesti Töötukassa	29.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/264 aruande

368.	Eesti Töötukassa	29.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/18/015 aruande
369.	Eesti Töötukassa	29.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/271 aruande
370.	Eesti Töötukassa	26.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/270 aruande
371.	Eesti Töötukassa	25.01.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Raplas ja Märjamaa alevis 7-2/18/010 (RHR viide 194195) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
372.	Eesti Töötukassa	24.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/268 aruande
373.	Eesti Töötukassa	23.01.2018	avaldatakse hanketeate Mapinfo koolituse tellimine halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
374.	Eesti Töötukassa	23.01.2018	avaldatakse hanketeate Jalahooldus-spetsialisti koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
375.	Eesti Töötukassa	22.01.2018	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinnas kõrgharidusega klientidele" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
376.	Eesti Töötukassa	22.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/262 aruande
377.	Eesti Töötukassa	22.01.2018	avaldatakse hanke 193523 aruande
378.	Eesti Töötukassa	22.01.2018	avaldatakse hanke 193523 aruande
379.	Eesti Töötukassa	18.01.2018	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus sotsiaalsete probleemidega klientidele" halduslepingu

			sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
380.	Eesti Töötukassa	18.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/248 aruande
381.	Eesti Töötukassa	16.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/243 aruande
382.	Eesti Töötukassa	16.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/269 aruande
383.	Eesti Töötukassa	16.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/243 aruande
384.	Eesti Töötukassa	15.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/248 aruande
385.	Eesti Töötukassa	15.01.2018	avaldatakse hanketeate Masinõmbleja koolitus (Rakvere linn) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
386.	Eesti Töötukassa	15.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/240 aruande
387.	Eesti Töötukassa	12.01.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Kuressaares halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
388.	Eesti Töötukassa	10.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/257 aruande
389.	Eesti Töötukassa	10.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/261 aruande
390.	Eesti Töötukassa	10.01.2018	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Lääne-Virumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
391.	Eesti Töötukassa	10.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/108 aruande lisa 1 osa nr 1
392.	Eesti Töötukassa	08.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/256 aruande
393.	Eesti Töötukassa	08.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/206 aruande lisa 1 osa nr 1

394.	Eesti Töötukassa	08.01.2018	avaldab hanke 7-2/17/259 aruande
395.	Eesti Töötukassa	05.01.2018	avaldab hanketeate Keevitaja algõppe koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
396.	Eesti Töötukassa	05.01.2018	avaldab hanketeate Tööharjutus Tartu ja Kallaste linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
397.	Eesti Töötukassa	05.01.2018	avaldab hanketeate Tööharjutus Tartu ja Elva linnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
398.	Eesti Töötukassa	05.01.2018	avaldab hanketeate hanke "Motivatsiooni teemadega tööharjutus Pärnu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
399.	Eesti Töötukassa	05.01.2018	avaldab hanketeate Tööalane inglise keele koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
400.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldab hanketeate 7-2/17/254 Tööharjutus Ida- Virumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
401.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldab hanke 7-2/17/247 aruande
402.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldab hanke 7-2/17/247 aruande
403.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldab hanke 7-2/17/242 aruande

404.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/242 aruande
405.	Eesti Töötukassa	04.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/214 aruande
406.	Eesti Töötukassa	03.01.2018	avaldatakse hanke 7-2/17/219 aruande
407.	Eesti Töötukassa	27.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/246 aruande
408.	Eesti Töötukassa	27.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/246 aruande
409.	Eesti Töötukassa	27.12.2017	avaldatakse hanketeate Puidupingioperaatori koolitus (Saaremaa) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
410.	Eesti Töötukassa	27.12.2017	avaldatakse hanketeate Masinõmbleja koolitus (Rakvere linn) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
411.	Eesti Töötukassa	22.12.2017	avaldatakse hanke 192992 aruande
412.	Eesti Töötukassa	20.12.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tartus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
413.	Eesti Töötukassa	20.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/147 aruande lisa 1 osa nr 2
414.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Pärnus (tervisest tulenevate erivajadustega isikutele)" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
415.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanketeate Abikoka koolitus. halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

416.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanke 192701 aruande
417.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanke 192800 aruande
418.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanketeate Majutusteenindaja koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
419.	Eesti Töötukassa	19.12.2017	avaldatakse hanketeate Tugiisiku koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
420.	Eesti Töötukassa	18.12.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Põlva-, Võru-, Valga- ja Järvamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
421.	Eesti Töötukassa	15.12.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus psüühikahäirega isikutele Tartus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
422.	Eesti Töötukassa	14.12.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tartus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
423.	Eesti Töötukassa	13.12.2017	avaldatakse hanketeate "Käsitööstesemete valmistamise koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
424.	Eesti Töötukassa	13.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/229 aruande
425.	Eesti Töötukassa	13.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/214 aruande

426.	Eesti Töötukassa	13.12.2017	avaldatakse hanke 192539 aruande
427.	Eesti Töötukassa	08.12.2017	avaldatakse hanketeate Sissejuhatus ettevõtlusesse koolitus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
428.	Eesti Töötukassa	06.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/217 aruande
429.	Eesti Töötukassa	06.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/217 aruande
430.	Eesti Töötukassa	04.12.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/192 aruande lisa . osa nr .
431.	Eesti Töötukassa	04.12.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus kõrgharidusega klientidele Tallinnas 7-2/17/240 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid.
432.	Eesti Töötukassa	01.12.2017	avaldatakse hanketeate riigihanke nr 7-2/17/248 "Klienditeenindaja koolitus" raames halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
433.	Eesti Töötukassa	30.11.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinnas alkoholi liigtarvitajatele" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
434.	Eesti Töötukassa	30.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/228 aruande
435.	Eesti Töötukassa	28.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/225 aruande
436.	Eesti Töötukassa	23.11.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Viljandimaal" teenuse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
437.	Eesti Töötukassa	23.11.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema

			riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
438.	Eesti Töötukassa	23.11.2017	avaldatakse hanketeate "Venekeelne tööharjutus osajaga Tallinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
439.	Eesti Töötukassa	21.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/215 aruande
440.	Eesti Töötukassa	17.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/216 aruande
441.	Eesti Töötukassa	16.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/233 aruande
442.	Eesti Töötukassa	15.11.2017	avaldatakse hanketeate hanke 192539 "Tööharjutus Põlva maakonnas Mooste alevikus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
443.	Eesti Töötukassa	13.11.2017	avaldatakse hanketeate Puhastusteenindaja koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
444.	Eesti Töötukassa	09.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/232 aruande
445.	Eesti Töötukassa	09.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/213 aruande
446.	Eesti Töötukassa	08.11.2017	avaldatakse hanke viitenumbriga 191836 aruande
447.	Eesti Töötukassa	08.11.2017	avaldatakse hanketeate FAF Eesti personaaltreeneri koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht karin.tiidemaa@tootukassa.ee“

448.	Eesti Töötukassa	07.11.2017	avaldatakse hanketeate "Koka koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
449.	Eesti Töötukassa	06.11.2017	avaldatakse hanketeate 7-2/17/233 Tervisliku eluviisi alused koolituse tellimine halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
450.	Eesti Töötukassa	02.11.2017	avaldatakse hanke viitenumbriga 191736 aruande
451.	Eesti Töötukassa	02.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/205 aruande
452.	Eesti Töötukassa	01.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/199 aruande
453.	Eesti Töötukassa	01.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/209 aruande
454.	Eesti Töötukassa	01.11.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/199 aruande
455.	Eesti Töötukassa	30.10.2017	avaldatakse hanketeate "Tööstusjuhi koolitus" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
456.	Eesti Töötukassa	30.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/201 aruande
457.	Eesti Töötukassa	26.10.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinna linnas, osalise ajaga, vene keeles halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
458.	Eesti Töötukassa	26.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/228 aruande
459.	Eesti Töötukassa	25.10.2017	avaldatakse hanke 191231 aruande
460.	Eesti Töötukassa	25.10.2017	avaldatakse hanke aruande
461.	Eesti Töötukassa	25.10.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinna linnas, vene keeles, hanke nr 7-2/17/225 halduslepingu

			sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
462.	Eesti Töötukassa	23.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/206 aruande
463.	Eesti Töötukassa	18.10.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinnas" (viitenumber 191836) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
464.	Eesti Töötukassa	18.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/17/210 aruande
465.	Eesti Töötukassa	16.10.2017	avaldatakse hanketeate riigihanke "Tööharjutus Pärnu linnas", viitenumbriga 191736 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
466.	Eesti Töötukassa	16.10.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Kohtla-Järve linnas narkoprobleemidega klientidele" teenuse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
467.	Eesti Töötukassa	13.10.2017	avaldatakse hanke aruande
468.	Eesti Töötukassa	12.10.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus koos individuaalse nõustamisega Läänemaal 7-2/17/215 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
469.	Eesti Töötukassa	11.10.2017	avaldatakse hanketeate "Koka koolitus Rakvere linnas" teenuse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
470.	Eesti Töötukassa	11.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/181 aruande

471.	Eesti Töötukassa	10.10.2017	avaldatakse hanke 7-2/16/237 aruande lisa 2 osa nr 1; 3; 4
472.	Eesti Töötukassa	06.10.2017	avaldatakse hanketeate Sissejuhatus ettevõtlusesse koolituse tellimine halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht e-post: maiu.lomp@tootukassa.ee“
473.	Eesti Töötukassa	06.10.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus alkoholi liigtarvitamise probleemiga Tallinnas halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
474.	Eesti Töötukassa	06.10.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas visuaalkunstiteraapiaga halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
475.	Eesti Töötukassa	04.10.2017	avaldatakse hanketeate Eesti keele võõrkeelena koolituse A2 ja B1 tasemele koolituse halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seadust halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
476.	Eesti Töötukassa	03.10.2017	avaldatakse hanketeate "Eesti keele algkoolitus inglise keele baasil" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

477.	Eesti Töötukassa	03.10.2017	avaldab hanke 7-2/17/168 aruande
478.	Eesti Töötukassa	03.10.2017	avaldab hanketeate "Tööharjutus Pärnu linnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
479.	Eesti Töötukassa	02.10.2017	avaldab hanketeate riigihanke 191362 "Tööharjutus Tallinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
480.	Eesti Töötukassa	28.09.2017	avaldab hanketeate "Tööharjutus Rakveres" (eRHR viitenumber 191130, teenuse sisu ja muud tingimused avalikult kättesaadavad riigihangete registri kaudu) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
481.	Eesti Töötukassa	28.09.2017	avaldab hanke 7-2/17/179 aruande
482.	Eesti Töötukassa	28.09.2017	avaldab hanketeate Eesti Töötukassa avaldab hanketeate "Õmblusseadmete hooldaja koolitus " halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
483.	Eesti Töötukassa	28.09.2017	avaldab hanke 7-2/17/164 aruande
484.	Eesti Töötukassa	26.09.2017	avaldab hanketeate "Tööharjutus Pärnumaal (Halinga ja Saarde vallas)" (eRHR viitenumber 191252, teenuse sisu ja muud tingimused avalikult kättesaadavad riigihangete registri kaudu) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

485.	Eesti Töötukassa	26.09.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus säästva renoveerimise tegevustega Paide linnas" (eRHR viitenumber 191002) (sisukirjeldus ja muud tingimused avalikult kättesaadavad riigihangete registrist) halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
486.	Eesti Töötukassa	26.09.2017	avaldatakse hanketeate Tööharjutus Tallinnas ja Maardus halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
487.	Eesti Töötukassa	25.09.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus Tallinna kesklinnas" halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
488.	Eesti Töötukassa	25.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/192 aruande
489.	Eesti Töötukassa	25.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/169 aruande
490.	Eesti Töötukassa	25.09.2017	avaldatakse hanketeate "Tööharjutus sotsiaalsete probleemidega klientidele Tallinnas " hange 7-2/17/197 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
491.	Eesti Töötukassa	22.09.2017	avaldatakse hanketeate "Masinõmbleja koolitus Tartu linnas", täpne hankeobjekti kirjeldus on esitatud riigihanke alusdokumentides halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
492.	Eesti Töötukassa	14.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/16/208 aruande lisa 2 osa nr 1,2,3,4

493.	Eesti Töötukassa	14.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/16/208 aruande lisa 1 osa nr 5
494.	Eesti Töötukassa	14.09.2017	avaldatakse hanke 7-2717/023 aruande lisa 3 osa nr 1,2,5
495.	Eesti Töötukassa	14.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/023 aruande lisa 2 osa nr 7
496.	Eesti Töötukassa	14.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/023 aruande lisa 1 osa nr 3,4
497.	Eesti Töötukassa	13.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/001 aruande lisa 7-2/17/001 osa nr 2
498.	Eesti Töötukassa	13.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/001 aruande lisa 7-2/17/001 osa nr 1
499.	Eesti Töötukassa	12.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/16/237 aruande lisa 1 osa nr 2; 5-10
500.	Eesti Töötukassa	07.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/151 aruande
501.	Eesti Töötukassa	07.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/151 aruande
502.	Eesti Töötukassa	07.09.2017	avaldatakse hanke 7-2/17/151 aruande

Tabel 2. Riigi Tugiteenuste Keskus

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade
1.	Riigi Tugiteenuste Keskus	27.03.2019	avaldatakse hanke 202895 aruande
2.	Riigi Tugiteenuste Keskus	14.01.2019	avaldatakse hanketeade Hanke teostamise objektiks on maamaksuteadete trükkimine ja maamaksu maksjatele maamaksuteadete kätetoimetamine ja sellega seotud tööde teostamine. Nimetatud töödeks on maamaksuteadete ümbrikutesse panemine ning väljastatud maamaksuteadetest elektroonilise

			arhiivi moodustamine. Halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
3.	Riigi Tugiteenuste Keskus	05.12.2018	avaldatakse hanketeate Töönõustamine lastekaitsetöötajatele ja lastekaitse võrgustiku liikmetele halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
4.	Riigi Tugiteenuste Keskus	16.11.2018	avaldatakse hanketeate Kinnise lasteasutuse teenuse osutamine Sotsiaalkindlustusametile II halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
5.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamine Võrumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
6.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamine Viljandimaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
7.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamine Valgamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
8.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamine Tartumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

9.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Saaremaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
10.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Raplamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
11.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Pärnumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
12.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Põlvamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
13.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Lääne-Virumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
14.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Läänemaal ja Hiiumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
15.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Järvamaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
16.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse hanketeate Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Jõgevamaal halduslepingu sõlmimiseks

			ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
17.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Ida-Virumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
18.	Riigi Tugiteenuste Keskus	11.09.2018	avaldatakse Naiste tugikeskuse teenuse osutamise Harjumaal halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid
19.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
20.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
21.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
22.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
23.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
24.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
25.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
26.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande
27.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldatakse hanke 189872 aruande

28.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.08.2018	avaldata hanke 189872 aruande
29.	Riigi Tugiteenuste Keskus	04.05.2018	avaldata hanke 196668 aruande
30.	Riigi Tugiteenuste Keskus	09.04.2018	avaldata hanketeate Rahvusvahelise kaitse taotlejate majutuskeskuse teenuse pakkumisel ja rahvusvahelise kaitse saajate kohalikesse omavalitsustesse elama asumise toetamisel peab pakkuja lähtuma välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadusest ja selle rakendusaktidest
31.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
32.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
33.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
34.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
35.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
36.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
37.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande
38.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldata hanke aruande

39.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldab hanke aruande
40.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.01.2018	avaldab hanke aruande
41.	Riigi Tugiteenuste Keskus	31.10.2017	avaldab hanketeate Riigihanke teostamise objektiks on maamaksuteadete trükkimine ja maamaksu maksjatele maamaksuteadete kättetoimetamine ning sellega seotud tööde teostamine
42.	Riigi Tugiteenuste Keskus	17.10.2017	avaldab hanketeate Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi Hankija) korraldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse “Naiste tugikeskuse teenuse osutamine” (riigihanke objekti klassifikatsiooni kood 85311000-2, majutusega sotsiaalteenused, 85312320-8, nõustamisteenused) ja kutsub osalema hankes, arvestades halduskoostöö seadust

Tabel 3. Siseministeerium

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade
1.	Siseministeerium	26.09.2018	avaldab hanketeate Ooteala teenus veoautode Narva maanteepiiripunkti sisenemise korraldamiseks halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

Tabel 4. Sotsiaalkindlustusamet

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade

1.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
2.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
3.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
4.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
5.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
6.	Sotsiaalkindlustusamet	17.01.2019	avaldatakse hanke aruande
7.	Sotsiaalkindlustusamet	04.01.2019	avaldatakse hanke 1398664 aruande
8.	Sotsiaalkindlustusamet	04.01.2019	avaldatakse hanke 1398664 aruande
9.	Sotsiaalkindlustusamet	10.12.2018	avaldatakse hanketeate riigihankes „Seksuaalvägivalda kogenud ohvrile standardiseeritud tervishoiuteenuste osutamine“ halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht keete.janter@sotsiaalkindlustusamet.ee“
10	Sotsiaalkindlustusamet	03.12.2018	avaldatakse hanketeate riigihankes „Nõustamisteenuste ja turvalise majutuse osutamine inimkaubanduse ohvritele“ halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid

			Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht liis.sild@sotsiaalkindlustusamet.ee“

Tabel 5. Alutaguse Vallavalitsus

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade
1.	Alutaguse Vallavalitsus	08.04.2019	avaldatakse hanketeate Alutaguse vallas tasulise parkimisteenuse korraldamiseks Alajõe, Kauksi ja Vasknarva külates ajavahemikus 01. juuni kuni 31. august kell 9:00 kuni 18:00 halduslepingu sõlmimiseks ja kutsutakse osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht oleg.kuznetsov@alutagusevald.ee“. Riigihanke alusdokumendid on lisatud teate juurde.
2.	Alutaguse Vallavalitsus	15.05.2018	avaldatakse hanketeate Alutaguse Vallavalitsus korraldab alla lihthanke piirmäära jäävate teenuste korras tellitavate teenuste hanke tasulise parkimisteenuse korraldamiseks Alajõe külas Alutaguse vallas Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht info@alutagusevald.ee“. Riigihanke alusdokumendid on lisatud teate juurde.
3.	Alutaguse Vallavalitsus	15.05.2018	avaldatakse hanketeate Alutaguse Vallavalitsus korraldab alla lihthanke piirmäära jäävate teenuste

			korras tellitavate teenuse hanke tasulise parkimisteenuse korraldamiseks Kauksi külas Alutaguse vallas Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht info@alutagusevald.ee“. Riigihanke alusdokumendid on lisatud teate juurde.
4.	Alutaguse Vallavalitsus	15.05.2018	avaldab hanketeate Alutaguse Vallavalitsus korraldab alla lihthanke piirmäära jäävate teenuste korras tellitavate teenuse hanke tasulise parkimisteenuse korraldamiseks Kauksi külas Alutaguse vallas Autori märkus: menetlus toimub e-posti vahendusel: „Pakkumise esitamise koht info@alutagusevald.ee“. Riigihanke alusdokumendid on lisatud teate juurde

Tabel 6. Rakvere Linnavalitsus

	Hankija	Avaldamise kuupäev	Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks / Halduslepingu sõlmimise teade
1.	Rakvere Linnavalitsus	11.01.2019	avaldab hanke 203111 aruande
2.	Rakvere Linnavalitsus	11.01.2019	avaldab hanke 203111 aruande
3.	Rakvere Linnavalitsus	11.01.2019	avaldab hanke 203111 aruande

4.	Rakvere Linnavalitsus	03.01.2019	avaldatakse hanke 203111 aruande
5.	Rakvere Linnavalitsus	03.01.2019	avaldatakse hanke 203111 aruande
6.	Rakvere Linnavalitsus	03.01.2019	avaldatakse hanke 203111 aruande
7.	Rakvere Linnavalitsus	02.01.2019	avaldatakse hanke 203111 aruande
8.	Rakvere Linnavalitsus	27.11.2018	avaldatakse hanketeate lapsehoiuteenuse osutamise halduslepingu sõlmimiseks ja kutsub osalema riigihankes arvestades halduskoostöö seaduse nõudeid